

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“).

Návrh zákona bol vypracovaný na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020 až 2024. Vláda Slovenskej republiky sa v programovom vyhlásení zaviazala prijať takú právnu úpravu zaistovania majetku, ktorá v súlade s medzinárodnými štandardmi vyplývajúcimi zo záväzkov Slovenskej republiky v tejto oblasti, zabezpečí efektívne vyhľadávanie, zaistovanie a odnímanie výnosov z trestnej činnosti a zavedenie jasných a účelných pravidiel pre správu zaisteného majetku a nakladanie s ním. Osobitný dôraz sa má venovať zamedzeniu účelových prevodov nelegálne získaného majetku vykonávaných s cieľom mariť výkon majetkových trestov uložených v trestnom konaní. Okrem toho programové vyhlásenie vlády vyslovene vyžaduje zriadenie úradu, ktorý bude spravovať majetok zaistený v trestnom konaní, pri správe daní a ciel, ako aj pri výkone medzinárodných sankcií. Všetky uvedené požiadavky predkladaný návrh zákon naplňa.

Návrh zákona ďalej v súlade s programovým vyhlásením vlády zavádza dve nové skutkové podstaty trestných činov, a to trestný čin zneužitia práva (ohýbanie práva) a trestný čin prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody (prikrmovanie).

Návrhom zákona sa ďalej vykonáva transpozícia a implementácia právne záväzných aktov Európskej únie.

V prvom rade ide o smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii. Ako z názvu smernice vyplýva, ide o právnu úpravu, ktorá bezprostredne súvisí s problematikou zaistovania majetku a odnímania výnosu z trestnej činnosti. To platí aj pre nariadenie Rady (EÚ) 2018/1805 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu, ktorého implementácia sa vykonáva predkladaným návrhom zákona.

Ďalej sa preberá smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1673 z 23. októbra 2018 o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva. Programové vyhlásenie vlády definuje predchádzanie legalizácii výnosov z trestnej činnosti a jej odhaľovanie ako jednu zo svojich priorit. Navyiac, legalizácia výnosov z trestnej činnosti je dôležitým impulzom pre vhodne nastavenú právnu úpravu odnímania výnosov z trestnej činnosti, ktorá je bez efektívneho systému zaistovania majetku bezzubá. Vláda sa v oblasti boja proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti zaviazala vytvoriť legislatívny rámec upravujúci problematiku virtuálnych mien v trestnom práve, čo sa zabezpečuje transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/713 zo 17. apríla 2019 o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu a pozmeňovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV.

Návrhom zákona sa ďalej pokračuje v implementácii nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry a rovnako sa zabezpečuje implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu. Obe nariadenia predstavujú kľúčové nástroje pre boj s trestnou činnosťou poškodzujúcou finančné záujmy Európskej únie najmä v súvislosti s odnímaním výnosov z tejto trestnej

činnosti. Na to, aby Slovenská republika vedela účinne aplikovať nariadenie o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu, musí mať efektívny vnútroštátny systém pre zisťovanie majetku a jeho následnú konfiškáciu vrátane správy zaisteného a skonfiškovaného majetku.

Návrhom zákona sa súčasne odstraňuje transpozičný deficit vyplývajúci zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV.

Predkladateľ zvolil pri príprave návrhu zákona riešenie spočívajúce v sústredení úloh vyplývajúcich z programového vyhlásenia vlády, ako aj súvisiacich transpozičných a implementačných aktivít do jedného uceleného materiálu, čím sa vyhne viacerým paralelným novelizáciám zákonov kódexového typu.

Nosnou právnou úpravou je samotný zákon o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (čl. I). Cieľom tejto právnej úpravy je zaviesť režim správy majetku zaisteného najmä v trestnom konaní, pričom táto právna úprava sa bude používať aj v rámci iných procesov (napr. daňové konanie, výkon medzinárodných sankcií, či preukazovanie pôvodu majetku). Návrh zákona upravuje štátne orgány, ktoré budú zodpovedné za správu zaisteného majetku, práva a povinnosti osôb dotknutých zaistením majetku a správcu zaisteného majetku. Návrhom zákona sa zriaďuje Úrad pre správu zaisteného majetku, ktorý bude zabezpečovať správu zaisteného majetku podľa predloženého návrhu zákona. S navrhovanou úpravou v čl. I úzko súvisí rozšírenie katalógu zaisťovacích inštitútov v Trestnom poriadku (čl. III).

V čl. II sa vykonáva novelizácia Trestného zákona, ktorou sa zohľadňuje návrh zákona v čl. I, zavádza sa nový trestný čin zneužitia práva, trestný čin prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody, upravuje sa trestný čin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti a trestný čin nepriamej korupcie. Niektoré zmeny či doplnenia sú výsledkom transpozícií niekoľkých smerníc, ktoré sa návrhom zákona vykonávajú. Ďalej návrh zákona zavádza definíciu výnosu na účely Trestného zákona a zavádza sa nový druh ochranného opatrenia zhabanie časti majetku.

V rámci novelizácie Trestného poriadku (čl. III) sa návrh zákona zameriava primárne na rozšírenie inštitútov slúžiacich na zaistenie majetku určeného na páchanie trestných činov alebo ktorý je výnosom z trestnej činnosti (zaistenie nehnuteľnosti, zaistenie majetkovej účasti v právnickej osobe, zaistenie inej majetkovej hodnoty, zaistenie náhradnej hodnoty, zaistenie hnuteľnej veci) a nanovo sa upravuje štvrtý diel prvej časti štvrtej hlavy Trestného poriadku. Zároveň sa na účely trestného konania definuje vec dôležitá pre trestné konanie a rozlišujú sa účely zaistenia. Ostatné novelizačné body väčšinou súvisia s transpozíciami smerníc a implementáciou nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry .

Novelizácia zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v čl. IV súvisí s transpozíciou smernice č. 2018/1673. V čl. V a VI sa novelizujú predpisy týkajúce sa prokuratúry a postavenia prokurátorov na účely zabezpečenia implementácie nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry. V čl. VII dochádza k novelizácii zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov, ktorou sa upravuje zabránenie zmarenia zaistenia zaknihovaných

cenných papierov v prípadoch ich zmeny na listinnú podobu. Zmena zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (čl. VIII) nadväzuje na nový zaisťovací inštitút v Trestnom poriadku, ktorým je zaistenie majetkovej účasti v právnickej osobe.

Novelizácia Colného zákona (čl. IX), Daňového poriadku (čl. XIII) a zákona č. 486/2013 Z. z. o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi (čl. XIV) súvisí s právnou úpravou správy zaisteného majetku. V čl. X sa novelizuje zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s cieľom zlepšiť právnú úpravu vo vzťahu k výkonu trestu prepadnutia majetku, ktorého realizáciu zabezpečuje práve konkurzný súd. V čl. XI a čl. XVII sa vykonáva implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu. Novelizácia zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (čl. XIII) má za cieľ vyriešiť prístup Európskej prokuratúry k odpisom z registra trestov, a teda súvisí s implementáciou príslušného nariadenia.

Novelizácia zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb súvisí s navrhovanou úpravou v čl. I a s transpozíciami viacerých smerníc. Novelizácia zákona č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií má za cieľ riešiť niektoré odporúčania Moneyval a zároveň prepojiť tento zákon s právnou úpravou správy zaisteného majetku (čl. XVI).

Všetky navrhované zmeny sú detailne popísané v osobitnej časti dôvodovej správy.

Účinnosť zákona sa navrhuje od 1. januára 2021. Odložená účinnosť k 1. augustu 2021 sa navrhuje vo vzťahu k zriadeniu nového Úradu pre správu zaisteného majetku ako správcu zaisteného majetku s cieľom zabezpečiť organizačno-personálnu, procesnú a materiálnu pripravenosť tohto Úradu pre výkon navrhovanej pôsobnosti.

V prípade smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/713 dochádza ku goldplatingu, pretože transpozičné opatrenia nadobudnú účinnosť skôr, ako uplynutie lehota na transpozíciu tejto smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. V tomto prípade ide však o pozitívny goldplating z dôvodu, že sa nanovo naformulovala skutková podstata trestného činu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku podľa § 219 Trestného zákona, čím sa zabezpečí účinnejší a efektívnejší trestnoprávny postih páchatel'ov.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Návrh zákona zakladá vplyvy na verejné financie a podnikateľské prostredie. Návrh zákona nebude mať sociálne vplyvy, vplyv na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana a ani vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Identifikované vplyvy navrhovanej právnej úpravy sú detailne popísané v príslušných analýzach.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona bol predmetom riadneho pripomienkového konania, rokovania Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá s rozpormi, ktoré sú uvedené vo vyhlásení predkladateľa.

B. Osobitná časť

K čl. I

K § 1

Navrhované ustanovenie vymedzuje predmet právnej úpravy, ktorým je úprava postupu pri výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správa zaisteného majetku.

Predkladateľ zvolil koncept „vykonávania rozhodnutia o zaistení majetku“. Každé rozhodnutie o zaistení majetku je zákonným podkladom pre uchopenie majetku zo strany štátnych orgánov alebo iné obmedzenie nakladania s majetkom. Akonáhle je vydané rozhodnutie o zaistení majetku, je potrebné pristúpiť k jeho vykonaniu. Vykonanie tohto rozhodnutia spočíva vo faktickom a právnom uchopení majetku, ktorý bol zaistený. Zaistením majetku treba rozumieť dočasné obmedzenie práva nakladať so zaisteným majetkom. Nejde teda o konečné rozhodnutie vo význame konfiškácie, aj keď môže byť využívané práve na dosiahnutie konfiškácie majetku, ak sú splnené zákonné predpoklady pre odňatie majetku dotknutej osoby. Zaistenie majetku sa nedeje samoučelne, ale vždy sleduje zákonom vymedzený cieľ. Napríklad v trestnom konaní ide o zabezpečenie odňatia majetku, ktorý je výnosom z trestnej činnosti, bol použitý na spáchanie trestného činu, zabezpečenie majetkových nárokov poškodeného alebo na účely zabezpečenia dôkazu. Rovnako je tomu aj v ďalších prípadoch, v ktorých bude prichádzať do úvahy zaistenie majetku, napr. v daňovom konaní, pri vykonávaní medzinárodných sankcií, či preukazovaní pôvodu majetku.

Aj keď zaist'ovanie majetku nie je v právnom poriadku novým inštitútom, správa zaisteného majetku predstavuje v súčasnosti problematickú oblasť zaist'ovania majetku. V platnom znení Trestného poriadku je tejto otázke venovaná rámcová právna úprava, ktorá sa javí byť z pohľadu aplikačnej praxe nedostatočnou. Uvedené v konečnom dôsledku súvisí aj s absenciou všeobecnej súkromnoprávnej úpravy správy cudzej veci. Z tohto pohľadu má predkladaný návrh zákona ambíciu upraviť podľa povahy veci čo najširšie spektrum otázok spojených so správou majetku, ktorý bol zaistený, a to počas trvania zaistenia majetku a po jeho skončení. Ide o úpravu otázky organizačného zabezpečenia správy zaisteného majetku (kto vykonáva správu), ako aj práv a povinností správcu zaisteného majetku (ako vykonáva správu). Návrh zákona je v časti úpravy správy zaisteného majetku všeobecnou právnou úpravou, ktorú je nevyhnutné vnímať vždy v súvislosti s osobitnými predpismi, ktoré regulujú nakladanie so špecifickými typmi majetku (napr. zbrane, streľivo, drogy, chránené druhy živočíchov a rastlín a pod.). Návrh zákona rešpektuje existenciu týchto osobitných predpisov, ako aj pravidiel pre nakladanie s osobitnými typmi majetku a prikazuje správcovi zaisteného majetku rešpektovať tieto pravidlá.

Návrh zákona nerieši otázku správy majetku, ktorý prepadol v prospech štátu, t.j. majetku, ktorý bol skonfiškovaný. V tomto prípade už nejde o správu cudzieho majetku, ale o správu majetku štátu, ktorá je regulovaná osobitnými predpismi, ktoré predkladaným návrhom zákona nie sú dotknuté.

Návrh zákona je vnútorne rozdelený do dvoch celkov. Prvý (§ 3 až 9) upravuje postup príslušných orgánov pri zisťovaní majetku, ktorý má byť zaistený alebo bol zaistený, ako aj postup pri samotnom zaist'ovaní majetku. Tu treba uviesť, že ustanovenia § 3 až 9 sa budú aplikovať zo strany príslušných orgánov v rôznom rozsahu, a to v závislosti na type konania, v ktorom dochádza k zaisteniu majetku (§ 1 ods. 1). Trestný poriadok predstavuje z tohto pohľadu najkomplexnejšiu právnú úpravu zaist'ovania majetku, preto aplikácia § 3 až 9 je

výrazne obmedzená. Vyššia miera použitia cit. ustanovení, aj keď v subsidiárnom význame, bude nastávať v prípade konaní podľa § 1 ods. 1 písm. b) až d).

Predkladateľ pristúpil k právnej úprave, ktorá vymedzuje v § 1 ods. 1 okruh konaní, v rámci ktorých je možné aplikovať predkladanú právnu úpravu pri výkone rozhodnutia o zaistení majetku a jeho správe. Aktuálne navrhovaný výpočet týchto konaní reflektuje závery diskusie k návrhu zákona v rámci pracovnej skupiny. Perspektívne možno tento okruh konaní rozširovať, ak sa to ukáže ako potrebné. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na to, že aplikácia predkladaného návrhu zákona prichádza do úvahy v rámci rôznych konaní, ktoré vedú štátne orgány. Tieto konania sú odlišné svojou povahou, ich právna regulácia je častokrát odlišná, to platí aj pre rozsah matérie týkajúcej sa zaist'ovacích úkonov v týchto konaniach. Vzhľadom na uvedené je preto nutné, aby bol predkladaný návrh zákona vykladaný v intenciách toho-ktorého konania, ktoré generuje rozhodnutia o zaistení majetku alebo jeho časti. Na tento účel sa v nevyhnutnom rozsahu vykonáva aj novelizácia súvisiacich právnych predpisov, ktoré upravujú postup pri zaist'ovaní majetku. Ide o zmeny a doplnenia Trestného poriadku, zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií a o doplnení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov. V odseku 2 je dotváraná úprava pôsobnosti zákona aj negatívnym spôsobom, keďže sa navrhuje vyňať z režimu návrhu zákona správu majetku, ktorý je dôkazom vo vyššie uvedených konaniach. Takýto majetok bude spravovať ten subjekt, ktorý ho zaistil.

V odseku 3 sa explicitne vyjadruje vzťah navrhovaných § 3 až 9 k osobitným predpisom, podľa ktorých dochádza k vydávaniu rozhodnutí o zaistení majetku. Tu treba uviesť, že ustanovenia § 3 až 9 sa budú aplikovať zo strany príslušných orgánov v rôznom rozsahu, a to v závislosti na type konania, v ktorom dochádza k zaisteniu majetku (§ 1 ods. 1). Trestný poriadok predstavuje z tohto pohľadu najkomplexnejšiu právnu úpravu zaist'ovania majetku, preto aplikácia § 3 až 9 je výrazne obmedzená. Vyššia miera použitia cit. ustanovení, aj keď v subsidiárnom význame, bude nastávať v prípade konaní podľa § 1 ods. 1 písm. b) až d), t. j. napríklad v daňovom konaní.

K § 2

V odsekoch 1 až 6 sa vymedzujú základné pojmy, ktoré sa v zákone používajú. Zavádza sa definícia majetku, ktorá sa bude aplikovať len na účely tohto predkladaného zákona. V prípade definície majetku predkladateľ vychádza z existujúcej vnútroštátnej právnej úpravy, najmä z ustanovení Občianskeho zákonníka. Faktom je, že právne predpisy EÚ, z ktorých návrh zákona vychádza, definujú majetok častokrát odlišným spôsobom. Predkladateľ však v tomto prípade preferuje dosiahnutie obsahu definície majetku využitím pojmového aparátu, ktorý používa právny poriadok Slovenskej republiky. Osobitne sa z definície majetku vynímajú jadrový materiál, rádioaktívny odpad, vyhoreté jadrové palivo a inštitucionálny rádioaktívny odpad. Dôvodom pre túto úpravu je rešpektovanie osobitných predpisov, ktoré upravujú nakladanie s týmto majetkom. Takáto právna úprava neznamená, že by nešlo o majetok, ktorý nepodlieha zaisteniu, ale zvyrazňuje sa len tým skutočnosť, že takýto majetok nepodlieha režimu správy majetku podľa predloženého návrhu zákona, pričom jeho správa bude zabezpečovaná v súlade so zákonom č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vymedzenie pojmu „príslušný orgán“, ktorým treba rozumieť orgán verejnej moci, ktorý rozhodol o zaistení majetku. V trestnom konaní ním môže byť policajt, prokurátor alebo súd. Avšak na účely piatej časti Trestného poriadku, ktorá upravuje justičnú spoluprácu

v trestných veciach, resp. právnu pomoc sa predmetné vymedzenie pojmu „príslušný orgán“ nepoužije. Príslušným orgánom bude vždy slovenský justičný orgán, t. j. príslušným orgánom nikdy nebude justičný orgán iného štátu. V daňovom konaní správca dane. Pri preukazovaní pôvodu majetku ním bude prokurátor. Pri výkone medzinárodných sankcií ten orgán, ktorému prináleží rozhodovať o zaistení majetku na území Slovenskej republiky podľa zákona č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií a o doplnení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov.

Zavádza sa pojem „dotknutá osoba“. Treba ňou rozumieť tú osobu, ktorá je bezprostredne dotknutá rozhodnutím o zaistení majetku. Napríklad obvinený v trestnom konaní, osoba preverovaná podľa zákona o preukazovaní pôvodu majetku a pod. Nevyhnutne nemusí ísť o vlastníka veci, ale môže ísť aj o osobu, ktorá ma konkrétnu vec v držbe.

Návrh zákona vymedzuje obsah pojmu správa majetku, pričom sa vychádza z obdobnej definície v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. Zároveň sa ustanovuje tzv. správca zaisteného majetku, ktorým bude novo vzniknutý Úrad pre správu zaisteného majetku. Vznik tohto úradu je výsledkom odbornej diskusie. Len úrad vykonáva správu zaisteného majetku. Návrh zákona pripúšťa, aby úrad zabezpečoval správu zaisteného majetku aj prostredníctvom externých subjektov. Ide o prípady, kedy osobitný typ majetku vyžaduje osobitný prístup k jeho správe, či už z dôvodu existencie osobitných zákonných pravidiel pre nakladanie s takýmto majetkom (napr. chránené živočíchy alebo rastliny, odpady, zbrane, strelivo, drogy a pod.) alebo z dôvodu, že ide o majetok, ktorého spravovanie vyžaduje osobitnú odbornú spôsobilosť (napr. správa cenných papierov alebo majetkovej účasti v právnickej osobe). V tomto prípade návrh zákona umožňuje zabezpečovanie správy zaisteného majetku prostredníctvom tretej strany. Avšak využitie zabezpečovania správy zaisteného majetku týmto spôsobom nemení nič na statuse úradu. Pričom platí, že úrad nebude vždy a v každom jednotlivom prípade vykonávať správu zaisteného majetku, pretože podľa platného právneho stavu správu zaisteného majetku pri určitom type majetku vykonávajú iné orgány, napr. správu zaistených zbraní vykonáva Policajný zbor SR.

V odseku 5 ustanovuje, že rozhodnutím o zaistení majetku sa rozumie aj rozhodnutie o zabezpečení majetku pri správe daní, pretože pri správe daní sa používa pojem „zabezpečenie majetku“.

Navrhovaný odsek 6 definuje nezúčastnenú osobu, ktorou sa rozumie osoba v plnom rozsahu spôsobilá na právne úkony, u ktorej nie sú pochybnosti o jej nezaujatosti vo vzťahu k osobám alebo k veciam, ktorých sa úkon priamo dotýka a ktorá nie je zamestnancom príslušného orgánu ani úradu. Nezúčastnená osoba je inštitútom používaným v § 7 a 9 návrhu zákona.

V súvislosti so všeobecnými ustanoveniami vymedzenými v § 2 platí, že zákonom stanovená povinnosť mlčanlivosti podľa osobitných predpisov nie je týmto zákonom dotknutá.

Všeobecne k § 3 až 9

Účelom navrhovaných ustanovení je upraviť postup príslušných orgánov pri zaisťovaní majetku. Ako už vyplýva z predchádzajúceho textu (pozri odôvodnenie k § 2 ods. 5) ide o ustanovenia, ktoré sa budú aplikovať podporne popri procesných predpisoch, ktoré regulujú zaisťovanie majetku. Cieľom týchto ustanovení je upraviť postup príslušných orgánov pri zaisťovaní majetku a úkony spojené s výkonom rozhodnutia o zaistení majetku. Zaisťovanie

majetku sa aj v súčasnosti realizuje dvojakým spôsobom: posesórne a neposesórne. V prvom prípade dochádza k faktickému uchopeniu zaisteného majetku a jeho odňatiu z dispozície dotknutej osoby (napr. odňatie motorového vozidla) a v druhom prípade sa majetok zaistuje formou zápisu tejto skutočnosti do úradnej evidencie majetku (napr. zápis poznámka do katastra nehnuteľností). Tomu zodpovedá aj navrhovaná práva úprava.

K § 3

Navrhované ustanovenie upravuje všeobecné opatrenie súvisiace s výkonom rozhodnutia o zaistení majetku. V odseku 1 je upravená základná povinnosť príslušného orgánu postupovať tak, aby bol zabezpečený riadny výkon rozhodnutia. V odseku 2 sa upravuje notifikačná povinnosť príslušného orgánu upovedomovať tretie osoby, ktoré si môžu uplatňovať svoje práva k zaistenému majetku o tom, že došlo k zaisteniu majetku. Osobitne sa rieši úprava vo vzťahu k majetkovým právam (napr. pohľadávka); od momentu zaistenia majetkového práva sa namiesto pôvodného veriteľa (dotknutá osoba) bude plniť príslušnému orgánu, resp. správcovi zaisteného majetku s účinkami splnenia dlhu. Obdobná notifikačná povinnosť sa navrhuje v odseku 3 aj vo vzťahu k orgánom štátu, ktoré vedú evidenciu majetku; upovedomenie o zaistení majetku má význam z hľadiska toho, že týmto momentom dispozície s evidovaným majetkom nemôžu byť vykonávané bez súhlasu príslušného orgánu (odsek 4). V odseku 4 sa zároveň explicitne ustanovuje absolútna neplatnosť právneho úkonu, ktorý bol vykonaný bez predchádzajúceho písomného súhlasu príslušného orgánu, a ktorého cieľom bol prevod práva k zaistenému majetku alebo vznik práva k zaistenému majetku. Príslušný orgán štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností na základe rovnopisu rozhodnutia o zaistení, ktoré sa mu doručí hneď po jeho vydaní, vyznačí v katastri nehnuteľností poznámku. Poznámka má obmedzujúci charakter, ktorá obmedzuje vlastníka nehnuteľnosti v nakladaní s nehnuteľnosťou. Poznámka sa v katastri nehnuteľností vyznačí aj na základe neprávoplatného rozhodnutia o zaistení majetku. Ak sa zaistenie zruší alebo obmedzí, príslušný orgán o tom bezodkladne informuje príslušný orgán štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností, ktorý v prípade zrušenia zaistenia vymaže poznámku v katastri nehnuteľností.

K § 4

Všetky právne úpravy dotýkajúce sa zaistovania, resp. núteného uchopenia majetku zo strany štátnych orgánov (napr. exekúcia, konkurz a pod.) majú svoje limity a netýkajú sa celého majetku dotknutých osôb. V rovnakom duchu je spracovaný aj predkladaný návrh zákona, podľa ktorého zo zaistenia vecí budú vylúčené tie veci, ktoré nemožno postihnúť exekúciou. Predkladateľ zvolil tento koncept aj v nadväznosti na to, že ide o praxou osvedčenú právnu úpravu. Tu však treba upozorniť na to, že aj procesné predpisy, ktoré regulujú zaistovanie majetku, riešia otázku nemožnosti zaistiť určité veci; k tomu pozri napr. § 50 ods. 3 Trestného poriadku.

K § 5

Okrem zákonného vylúčenia vecí zo zaistenia podľa § 4 sa navrhuje umožniť aj vylúčenie vecí zo zaistenia aj na návrh, a to buď dotknutej osoby (odsek 1) alebo tretích osôb (odsek 2). O vylúčení bude rozhodovať príslušný orgán, pričom jeho rozhodnutie je preskúmateľné na základe opravného prostriedku. Aj v tomto prípade právna úprava rešpektuje zaužívaný štandard ochrany dotknutých osôb, ktorý je známy v procesných predpisoch, ktoré upravujú zaistovanie majetku (napr. Trestný poriadok).

K § 6

Na účely zistenia majetku podliehajúceho zaisteniu sa ustanovuje oprávnenie príslušného orgánu vypočítať dotknutú osobu. Rovnako sa navrhovaným ustanovením zavádza povinnosť dotknutej osoby predložiť písomné vyhlásenie o jej majetku, a v prípade že sa majetkové pomery dotknutej osoby výrazne zmenia na základe výzvy príslušného orgánu aj povinnosť doplniť takéto vyhlásenie o majetku.

K § 7 až 9

Navrhované ustanovenia upravujú procesný postup pri zisťovaní a zaisťovaní majetku, ktorý je predmetom zaistenia a to v závislosti na tom, či ide o hnutel'né veci, cenné papiere, peňažné prostriedky alebo nehnuteľnosti. Tieto ustanovenia sa vzťahujú na príslušné orgány v konaniach podľa § 1 ods. 1 písm. b) až d), pričom osobitné predpisy, ktoré sa vzťahujú na postup týchto príslušných orgánov, nepoznajú takúto právnu úpravu. Na konanie orgánov činných v trestnom konaní a súdov sa tieto ustanovenia neaplikujú, pretože Trestný poriadok obsahuje osobitnú právnu úpravu a náležitý postup. Tieto ustanovenia sa použijú aj v prípade zaistenia počítačových údajov s majetkovou hodnotou.

V navrhovanom § 7 je upravený inštitút zaisťovania hnutel'ných vecí. Na tento účel sa ustanovuje oprávnenie príslušného orgánu nariadiť osobnú prehliadku alebo prehliadku bytu alebo iných priestorov slúžiacich na bývanie alebo priestor k nim prináležiaci a iných priestorov a pozemkov, kde je možné predpokladať resp. existuje dôvodné podozrenie, že sa nachádza majetok dotknutej osoby (ďalej len „prehliadka“). V prípade prehliadky sa ustanovuje výnimka, že túto prehliadku nariaďuje výlučne súd, pretože ide o právo chránené Ústavou Slovenskej republiky. Dotknutá osoba je povinná umožniť a strpieť takúto prehliadku. Na zabezpečenie objektívnosti prehliadky sa priberie nezúčastnená osoba. Príslušný orgán spíše majetok, ktorý podlieha zaisteniu a vyhotoví zápisnicu o vykonaní prehliadky ako aj súpis vecí, ktoré zaistil.

V súvislosti so zaisťovaním hnutel'ných vecí treba myslieť aj na výnimky z vecí, ktoré možno zaistiť. V tomto smere treba poukázať na ustanovenie § 4 o vylúčení majetku s tým, že z výkonu rozhodnutia o zaistení nepodlieha majetok, ktorý nemožno postihnúť exekúciou a ustanovenie § 5 ods. 1, podľa ktorého môže dotknutá osoba alebo osoba, o ktorej výživu a výchovu je dotknutá osoba povinná sa starať podať návrh na vylúčenie vecí a príslušný orgán rozhodne, či sú z výkonu rozhodnutia o zaistení vylúčené aj iné veci ako tie, ktoré sú vylúčené podľa ustanovenia § 4. Inými slovami, ak to nie je nevyhnutné, alebo nie je dôvodné podozrenie zo straty, odcudzenia, ukrytia, zničenia, poškodenia alebo iného znehodnotenia zaistenej hnutel'nej veci, alebo ak by zaistením prišlo k znemožneniu podnikateľskej alebo inej obdobnej činnosti subjektu, ak užívacie právo má oprávnený iný subjekt (napr. leasing) a pod., je možné zo zaistenia vylúčiť na návrh dotknutej osoby aj takéto majetok.

Navrhovaný § 8 upravuje inštitút zisťovania cenných papierov, zaknihovaných cenných papierov a peňažných prostriedkov. Osobitne sa upravuje procesný postup pri zaisťovaní zaknihovaných cenných papierov, ak sú evidované v príslušnej evidencii podľa osobitného predpisu. V ďalších odsekoch je upravený postup pri zaisťovaní peňažných prostriedkov, cenných papierov, ktorými sa v zmysle zákona rozumejú vkladné listy, akcie, zmenky, šeky alebo iné cenné papiere alebo iné listiny.

V navrhovanom § 9 sa upravuje zaisťovanie nehnuteľností. Nariadiť obhliadku nehnuteľnosti a jej príslušenstva je oprávnený iba súd, pretože ide o zásah do vlastníckeho práva. Príslušný orgán je povinný včas a riadne upovedomiť dotknutú osobu alebo inú osobu, ktorá s ňou žije v spoločnej domácnosti, alebo osobu, ktorá má k nehnuteľnosti právo, o čase

a mieste obhliadky. Dotknutá osoba je povinná umožniť a strpieť takúto obhliadku. Na zabezpečenie objektívnosti obhliadky je potrebné priberať nezúčastnenú osobu, ktorou je väčšinou zástupca obce. Príslušný orgán je povinný vyhotoviť zápisnicu o vykonaní takejto obhliadky.

K § 10

Navrhované ustanovenie upravuje zriadenie, pôsobnosť, postavenie a sídlo Úradu pre správu zaisteného majetku. Návrhom zákona dochádza k zriadeniu nového Úradu pre správu zaisteného majetku, ktorý bude zabezpečovať správu zaisteného majetku, ktorý bol zaistený v rámci trestného konania, daňového konania, výkonu medzinárodných sankcií alebo pri preukazovaní pôvodu majetku tak, ako to výslovne ustanovuje § 1 ods. 1 návrhu zákona. Úrad bude mať postavenie štátnej rozpočtovej organizácie, ktorá je zapojená finančnými vzťahmi na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Zriaďovanie štátnych rozpočtových organizácií upravuje zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Štátne rozpočtové organizácie sa zriaďujú buď zákonom alebo rozhodnutím zriaďovateľa. V prípade úradu bude platiť prvá forma zriaďovania rozpočtovej organizácie. To znamená, že úrad sa bude zriaďovať, resp. zriaďuje sa zákonom.

Zriadenie nového štátneho orgánu je výsledkom odborných diskusií, pričom ako najvhodnejšie sa javilo práve zriadiť nový úrad, ktorého činnosť bude výlučne spočívať v správe zaisteného majetku s vyhlídkou do budúcnosti, že táto činnosť úradu sa rozšíri aj o činnosť správy prepadnutého majetku štátu, prípadne aj o činnosť vyhľadávania a zhromažďovania majetku, ktorý má byť predmetom zaistenia.

Navrhuje sa, aby sídlom úradu bolo mesto Bratislava. Na čele úradu je riaditeľ, ktorý zodpovedá za činnosť úradu. Bližšie podrobnosti o činnosti a organizácii úradu budú upravené v organizačnom poriadku úradu, ktorý bude povinný vydať riaditeľ úradu.

V odsekoch 5 a 6 sa upravujú osobitné podmienky, ktoré sú potrebné pre vymenovanie do funkcie riaditeľa úradu. Na zabezpečenie riadneho fungovania a nastavenia úradu bolo potrebné upraviť tieto podmienky v predmetnom ustanovení (ods. 7), a taktiež v prechodnom ustanovení (§ 19 ods. 2) aj prvé výberové konanie na funkciu riaditeľa úradu, ktoré je potrebné uskutočniť ešte pred samotným začatím vykonávania činnosti úradu. Výberové konanie na funkciu riaditeľa úradu vyhlási Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

K § 11

Navrhovaný § 10 upravuje základné atribúty správy zaisteného majetku a zodpovednosť Úradu pre správu zaisteného majetku. V zmysle odseku 3 sa navrhuje, aby mal úrad rovnakú zodpovednosť ako štatutár obchodnej spoločnosti, a teda nejde v tomto prípade o bezvýhradnú resp. objektívnu zodpovednosť, pretože v praxi môžu nastať také okolnosti, hoci úrad vynaloží všetku odbornú starostlivosť, že dôjde k znehodnoteniu zaisteného majetku, napr. padne burza s cennými papiermi (akcie). Vo vzťahu k zodpovednostným vzťahom sa použije zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov, ak rozhodnutie, ktorým sa rozhodlo o zaistení majetku bolo zrušené, obvinený bol spod obžalovaný oslobodený, trestné stíhanie bolo zastavené a pod., v takýchto prípadoch pôjde v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o nezákonné rozhodnutie a dotknutá osoba má nárok na náhradu škodu vrátane nemajetkovej ujmy voči príslušnému orgánu, ktorý vydal rozhodnutie o zaistení majetku. V takýchto prípadoch zodpovedá ten orgán, ktorý vydal rozhodnutie o zaistení majetku a nezodpovedá Úrad pre správu zaisteného majetku.

Základná požiadavka pri správe zaisteného majetku je vyjadrená v odseku 1, pričom sa požaduje také konanie úradu, pri ktorom nedôjde bezdôvodne k zníženiu hodnoty zaisteného majetku alebo k jeho zmenšeniu, prípadne dôjde k zvýšeniu jeho hodnoty očakávaným spôsobom. Návrh zákona teda jasne deklaruje cieľ, aby správa zaisteného majetku bola vykonávaná tak, aby nedošlo k bezdôvodnému znehodnocovaniu majetku, resp. takému znehodnocovaniu, ktoré sa vymyká povahe zaisteného majetku (veci, inej majetkovej hodnoty). Zanedbanie tejto zákonnej požiadavky bude zakladať právnu zodpovednosť úradu (odsek 3). Pre dosiahnutie cieľa vyjadreného v odseku 1 je však potrebné, aby zákon poskytoval úradu dostatočné portfólio oprávnení umožňujúcich nakladať so zaisteným majetkom. Tomu je podriadená dikcia odseku 2.

K § 12

Navrhované ustanovenie upravuje organizačnú stránku správy zaisteného majetku.

Podľa navrhovaného § 2 ods. 4 platí, že úrad bude zabezpečovať správu zaisteného majetku. Návrh zákona v § 12 ods. 2 umožňuje vykonávať správu zaisteného majetku buď vlastnými silami alebo prostredníctvom externého subjektu. Podstatnou črtou právnej úpravy je, že zabezpečovanie správy zaisteného majetku prostredníctvom tretej osoby nič nemení na fakte, že správcom zaisteného majetku je naďalej úrad; tým nie je teda dotknutá ani zodpovednosť tohto úradu.

Podľa právnej úpravy navrhovanej v odseku 1 bude platiť, že úrad začína vykonávať správu zaisteného majetku doručením vykonateľného rozhodnutia o zaistení. Výnimku z tejto právnej úpravy predstavuje zaistenie hnutelnej veci, kedy úrad začne vykonávať správu zaistenej hnutelnej veci až po reálnom prevzatí tejto veci, pričom zákon vyžaduje vyhotoviť zápisnicu o jej prevzatí a ak je to vhodné, vyhotoví sa aj fotodokumentácia alebo audiovizuálny záznam k prevzatí veci. Na výkon správy zaisteného majetku nebude potrebné, aby bolo oprávnenie vykonávať správu konštituované rozhodnutím príslušného orgánu, ale oprávnenie na správu majetku bude založené priamo zákonom. Na tento účel bude zo strany príslušného orgánu postačovať, aby úradu zaslal vykonateľné rozhodnutie o zaistení majetku. Rovnako je potrebné, aby mal úrad vedomosť o akomkoľvek zrušení alebo obmedzení zaistenia predmetného majetku, preto sa ustanovuje povinnosť doručiť rozhodnutie o zrušení alebo obmedzení zaistenia úradu.

V navrhovaných odsekoch 3 a 4 sa upravujú podmienky za akých môže úrad zabezpečovať správu zaisteného majetku prostredníctvom inej osoby. Možnosť zabezpečovania správy zaisteného majetku je koncipovaná v dvojakej rovine – v prvom prípade s ohľadom na konkrétny typ zaisteného majetku, v druhom prípade na objektívne možnosti úradu.

Podľa navrhovaného odseku 3 sa umožňuje, aby v prípade zaistenia majetkovej účasti v právnickej osobe (napr. obchodný podiel, či iná majetková účasť v právnickej osobe) mohol úrad využiť pri výkone správy takto zaisteného majetku podľa § 14 služby profesionála, ktorým je v tomto prípade spravidla správca podľa zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predkladateľ vychádza z praktickej stránky veci, keďže vzhľadom na úlohy správcu v konkurznom konaní možno predpokladať, že správca konkurznej podstaty je osobou dostatočne kvalifikovanou na zabezpečenie správy majetkovej účasti v právnickej osobe. Opätovne však treba poukázať na to, že ide o možnosť, a nie povinnosť. Je na úvahe úradu, kedy túto možnosť využije a kedy ju nevyužije. Možno predpokladať, že ak predmetom zaistenia majetku bude minoritný obchodný podiel

v obchodnej spoločnosti, tak zrejme nebude potrebné pristúpiť k povereniu správcu. Iná situácia nastane v prípade, ak je predmetom zaistenia väčšinový obchodný podiel, s ktorým sú spojené oprávnenia pre riadenie obchodnej spoločnosti. Aj v tomto prípade je možné, aby úrad vykonával správu podielu samostatne. Pre prípady, že bude potrebné v praxi pristúpiť k povereniu správcu zo zoznamu správcov, úrad bude správcu nominovať vydaním poverenia. Poverenie bude musieť byť písomné. Správca bude môcť odmietnuť poverenie len z dôležitých dôvodov.

V navrhovanom ustanovení odseku 4 sa upravuje ďalšia možnosť zabezpečovania správy zaisteného majetku, a to prostredníctvom tretej osoby tzv. zmluvný správca. V tomto prípade však nejde na rozdiel od odseku 3 o konkrétne špecifikovaný typ majetku, ale o generálne ustanovenie, ktoré umožní úradu vykonávať správu zaisteného majetku sprostredkované, a to len v odôvodnených prípadoch v závislosti od druhu zaisteného majetku napr. zaistený majetok si vyžaduje osobitnú odbornú spôsobilosť osoby.

Návrh zákona používa pojem „poverená osoba“; v tomto prípade ide o správcu povereného výkonom správy podielu, resp. majetkovej účasti v právnickej osobe. Okrem tohto pojmu zákon rozlišuje zmluvného správcu (§ 12 ods. 4).

V odseku 5 sú vymedzené náležitosti, ktoré musí obsahovať poverenie podľa odseku 3 a taktiež oprávnenie úradu zrušiť poverenie, ak poverená osoba neplní povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo vymedzené v poverení. Návrh zákona rozlišuje zánik poverenia udeleného poverenej osobe a jeho zrušenie. K zániku poverenia dochádza priamo zo zákona. Odsek 6 ustanovuje náležitosti zmluvy podľa odseku 4, ktorej súčasťou je dohoda o zodpovednosti zmluvného správcu za škodu spôsobenú na zaistenom majetku v čase zabezpečovania správy zaisteného majetku. V závislosti od povahy zaisteného majetku je úrad oprávnený vyžadovať, aby mala osoba uzatvorenú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu. Ak je súčasťou zmluvy aj predaj zaisteného majetku, zmluva musí obsahovať dohodu o spôsobe určenia kúpnej ceny, o postupe pri jeho predaji a informáciu bankovom účte.

Návrh zákona osobitne upravuje aj poistenie zodpovednosti za škodu v prípade vykonávania správy zaisteného majetku externých subjektov. V prípade zmluvných správcov sa ponecháva otázka poistenia na zmluvné dojednanie, resp. je na úvahe úradu, aby zväzil podľa povahy okolností a predmetu zaistenia, či je potrebné, aby bol zmluvný správca poistený. V prípade poverenej osoby, ktorá je poverená výkonom dohľadu nad činnosťou právnickej osoby, v ktorej majetková účasť bola zaistená, sa však bude vyžadovať obligatórne poistenie zodpovednosti za škodu na strane poverenej osoby.

K § 13

Upravujú sa oprávnenia a povinnosti úradu pri výkone správy zaisteného majetku. Berúc do úvahy zásadu vyjadrenú v § 11 ods. 1 sa v odsekoch 1 a 3 navrhujú povinnosti procesného charakteru, ktoré vyplývajú zo samotnej povahy vecí správy cudzej veci, t. j. včas uplatňovať nároky inak prislúchajúce vlastníkovi veci. V odseku 2 sa upravujú osobitné povinnosti pri správe hnutel'ného majetku. V odseku 4 sa upravuje požiadavka na riadnu evidenciu zaisteného majetku. V odseku 5 sa vymedzuje zákaz nakladania so zaisteným majetkom, okrem prípadu, ak ide o majetok, ktorý nepoužívaním stráca na hodnote, napr. dostihový kôň. Rovnaká výnimka platí aj pri zaistenej nehnuteľnosti, ktorá slúži na prenájom, ktorú je možné ďalej prenajímať, pričom úžitky z nájmu patria úradu. Zaistením nehnuteľnosti však nie sú dotknuté existujúce právne vzťahy (nájomné zmluvy), ktoré vznikli ešte pred zaistením. S cieľom zabezpečiť bezproblémový výkon správy zaisteného majetku sa v odseku 6 navrhujú oprávnenia úradu vyžadovať súčinnosť, a to aj pod hrozbou uloženia poriadkových

pokút. V odseku 7 je vyjadrená zásada, ak dotknutá alebo tretia osoba naďalej užíva zaistenú nehnuteľnosť, úrad nezodpovedá za konanie dotknutej alebo tretej osoby. V záujme posilnenia právnej istoty a prevencie zodpovednosti za prípadné škody vzniknuté na zaistenom majetku sa v odseku 8 upravuje povinnosť úradu spočívajúca v tom, že úrad je povinný pri každom preberaní a odovzdávaní zaisteného majetku vyhotoviť zápisnicu o stave majetku, ktorú preberá do dispozície alebo odovzdáva do dispozície iného orgánu alebo osoby, pôjde najmä o zaznamenanie technického stavu, vzhľadu a pod. Tieto zápisnice budú súčasťou evidencie podľa § 13 ods. 4 návrhu zákona.

K § 14

V navrhovanom § 14 sa upravuje osobitný postup pri výkone správy zaisteného podielu. Ide o ustanovenia ako hmotnoprávneho, tak aj procesného charakteru.

Návrh zákona predpokladá, že správa podielu sa bude môcť vykonávať formou vykonávania dohľadu nad činnosťou právnickej osoby, v rámci ktorej došlo k zaisteniu majetkovej účasti.

Dohľad bude spočívať v tom, že činnosť právnickej osoby, ktorá presahuje rámec bežnej obchodnej činnosti za bežných trhových podmienok (pozri Obchodný zákonník), bude podriadená súhlasu subjektu vykonávajúceho správu zaisteného podielu, t. j. buď tento súhlas k právnym úkonom bude dávať úrad, alebo ním poverený správca. Cieľom takto koncipovanej úpravy je zabezpečenie dosiahnutia účelu správy zaisteného majetku, ktorým je zabrániť, aby došlo bezdôvodne k zníženiu hodnoty zaisteného majetku alebo k jeho zmenšeniu a zabezpečiť, aby sa hodnota zaisteného majetku očakávaným spôsobom zvýšila (pozri § 11). Vykonanie týchto úkonov bez súhlasu poverenej osoby prípadne úradu bude mať za následok neplatnosť týchto úkonov. Pri obsahovom vymedzení pojmu „bežný obchodný styk“ treba vychádzať z právnych predpisov súkromného práva (Občiansky zákonník a Obchodný zákonník). V právnom poriadku nejde o nový, či neznámy pojem. Vykonávaním právnych úkonov v bežnom obchodnom styku treba rozumieť právne úkony, ktoré nie sú uzatvárané ojedinele, ale opakovane a nič nenaznačuje tomu, že by podmienky, za ktorých sa uzatvárajú (najmä v prípade prevodu majetku), nezodpovedali trhovým štandardom. Pri určovaní „bežnosti“ zmluvy nemusí vždy zohrávať úlohu jej hodnota, hoci môže byť jedným z kritérií. Judikatúra vníma bežný obchodný styk v spojení s parametrom, že zároveň ide o úkony realizované v rámci predmetu podnikania, či činnosti právnickej osoby, ktorá nie je obchodnou spoločnosťou alebo družstvom. Skutočnosť, že pre to, aby predmetný prevod napĺňal podmienky bežného obchodného styku, je rozhodujúce, že zúčastnená spoločnosť v rámci prevodu napĺňa svoju podnikateľskú aktivitu zapísanú v obchodnom registri (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32 Odo 613/2005, podobne aj rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 15 CMO 252/2006). Právny úkon vykonaný v bežnom obchodnom styku musí byť právny úkon, ktorý spadá pod činnosti, ktoré sú predmetom podnikania danej spoločnosti zapísanej v obchodnom (a živnostenskom) registri, musí ísť o úkon odplätný a jeho podmienky, vrátane výšky a splatnosti kúpnej ceny musia byť v danom mieste a čase obvyklé, opierajúc sa, okrem iného, o rozhodnutie Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4063/2007.

V prípade správy podielu sa teda predpokladá predchádzajúce odsúhlasovanie vopred určeného okruhu právnych úkonov. V odseku 3 sa upravuje aj mechanizmus reagujúci na prípadnú nečinnosť toho, kto má udeliť súhlas s právnym úkonom dotknutej právnickej osoby. Návrh zákona predpokladá, že súhlas je udelený, ak sa poverená osoba nevyjadrí do 14 dní od doručenia žiadosti o udelenie súhlasu s právnym úkonom.

Tu treba upriamiť pozornosť na to, že správa zaisteného podielu formou dohľadu nad činnosťou právnickej osoby nie je „automatickou“ pôsobnosťou úradu, ale musí o nej

rozhodnúť nezávislý a nestranný súd na návrh príslušného úradu, ktorý rozhoduje o zaistení majetku. Predkladateľ má za to, že ingerencia súdu je v tomto prípade vhodnou zákonnou garanciou pre riadne využívanie tohto inštitútu a zamedzuje prípadne svojvôli na strane príslušných orgánov. Preto využitie postupu podľa § 14 bude podriadené rozhodnutiu súdu. Súd pri svojom rozhodovaní bude musieť brať do úvahy kritériá uvedené v § 14 ods. 1 a svoje rozhodnutie bude musieť náležite odôvodniť. Analogicky možno konštatovať, že aj samotný navrhovateľ (t. j. príslušný orgán) sa bude musieť argumentačne vysporiadať s kritériami podľa § 14 ods. 1. Tu treba upriamiť pozornosť tiež na to, že v prípade podnikov, ktoré majú strategický význam pre národné hospodárstvo, obranu alebo bezpečnosť sa postup podľa § 14 bude uplatňovať z dôvodu ich špecifického postavenia pre fungovanie štátu len výnimočne.

V odseku 3 sa upravujú oprávnenia úradu vo vzťahu k poverenej osobe, ako je možnosť žiadať správu o činnosti poverenej osoby. Ide o štandardné ustanovenie, ktoré vychádza z konceptu primárnej zodpovednosti úradu (§ 13 ods. 7); tejto zodpovednosti musia prislúchať aj právne nástroje pre dosiahnutie riadnej správy zaisteného majetku v prípadoch, ak správu zaisteného majetku vykonáva osoba odlišná od úradu podľa § 12 ods. 3. Takýmto nástrojom je aj možnosť kontrolovať postup poverenej osoby pri výkone správy podielu formou vyžiadania.

V odseku 4 sa explicitne ustanovuje, že ak výkon správy podielu vykonáva úrad, tak je povinný postupovať podľa odsekov 1 až 3 primerane. Konceptne zákon vytvára možnosť, aby úrad priamo vykonával správu zaisteného podielu, resp. aby v prípade vhodnosti a účelnosti poveril správou inú osobu; k tomu pozri § 12 ods. 3.

K § 15 a 16

Navrhované ustanovenie § 15 upravuje odmenu poverenej osobe a spôsob jej určovania, pokiaľ ide o výkon správy podielu. Základnou zásadou je, že túto odmenu, ako aj náhradu hotových výdavkov spojených s výkonom správy podielu bude uhrádzať štát.

Navrhované ustanovenie § 16 zavádza pravidlo, že náklady spojené so správou zaisteného majetku bude znášať štát.

K § 17

Návrhom zákona sa zavádza zásada, podľa ktorej bude možné zaistený majetok (okrem nehnuteľností, bytov a nebytových priestorov) speňažovať, t. j. zmeniť podobu majetku na peňažné prostriedky.

Speňaženie zaisteného majetku je v prvom rade podmienené súhlasom dotknutej osoby, ktorá ako vlastníč vecí sa musí vyjadriť, či súhlasí s predajom a rovnako aj súhlasom príslušného orgánu, t. j. orgánu verejnej moci, ktorý vydal rozhodnutie o zaistení majetku. Takýto postup môže byť motivovaný radom okolností a príslušný orgán by nemal dotknutej osobe brániť, ak navrhne toto riešenie, pretože tým sa nijako zabezpečené majetkové hodnoty neznižujú. Dotknutá osoba má právo sa vyjadriť k najnižšej cene, za ktorú je zaistený majetok možné predat', avšak takéto vyjadrenie dotknutej osoby k cene nie je právne záväzné pre úrad. Bez súhlasu dotknutej osoby sa predaj zaisteného majetku (alebo ich častí) pripúšťa len za úzko vymedzených okolností – ak je zrejmé, že na veciach, ktoré tvoria zaistený majetok, by inak vznikla škoda, ktorá sa spravidla nedá odvrátiť, ak hrozí cez riadny výkon správy výrazné zníženie ceny majetku (napr. je zrejmé, že zaistené akcie sa stanú v krátkej dobe takmer bezcenné, alebo technické zariadenie výrazne s postupom času zastaráva a jeho cena sa znižuje o sumu ďaleko vyššie, než by predstavovali odpisy, ďalším typickým príkladom je auto, ktoré časom stráca na hodnote, elektronika a pod.). Návrh zákona v prípade dôvodu predaja vecí

spojených s dlhodobou neprimeranými nákladmi správy vyžaduje ingerenciu dotknutej osoby, keďže jej dáva na výber znášať náklady správy alebo podriaďiť sa predaju majetku, ktorého správa si vyžaduje neprimerané náklady. Súčasne sa stanovuje výnimka, podľa ktorej sa písmeno c) nevzťahuje na veci, ktoré majú určitý osobitný význam či prínos pre dotknutú osobu (napríklad dostihový kôň, ktorý je kvalitne vytrénovaný a má vytvorený určitý vzťah k dotknutej osobe a je zrejmé, že takého koňa by dotknutá osoba už inak nezohnala). Návrh zákona teda preferuje zmenu zaisteného majetku, resp. jeho transformáciu na peniaze, a to práve s ohľadom na udržanie zaistenej hodnoty. Predaj zaisteného majetku bez súhlasu dotknutej osoby sa realizuje z dôvodov podľa § 17 ods. 2 písm. b) a c) v rámci správneho konania. To znamená, že v týchto prípadoch predchádza predaju majetku vydanie rozhodnutia, ktoré sa bude doručovať dotknutej osobe, ktorá bude môcť uplatniť proti tomuto rozhodnutiu opravné prostriedky v zmysle správneho poriadku. Tomu zodpovedá aj právna úprava v odseku 4, ktorá ukladá zmluvnému správcovi zaisteného majetku povinnosť navrhnúť úradu predaj zaisteného majetku, ak sú splnené zákonné podmienky pre jeho predaj.

V odseku 5 sa navrhuje právna úprava, ktorej cieľom je ustanoviť tým subjektom, ktoré budú vykonávať predaj zaisteného majetku postup, akým sa bude určovať kúpna cena a čím sa bude riadiť predaj zaisteného majetku. Ak pôjde o úrad bude sa na určovanie ceny a postup pri predaji subsidiárne aplikovať zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov. V prípade zmluvného správcu návrh zákona predpokladá zmluvnú úpravu určovania kúpnej ceny a postupu pri predaji. Predkladateľ má za to, že takto koncipovaná úprava vytvára dostatočný právny rámec pre realizáciu predaja zaisteného majetku. Ak dôjde k predaju nehnuteľností, príslušný orgán štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností nie je povinný preskúmať náležitosti a dôvody predaja, ani či bol udelený súhlas dotknutej osoby, a ak návrh na vklad spĺňa formálne a materiálne náležitosti, vydá rozhodnutie o povolení vkladu.

Odsek 6 ustanovuje povinnosť zloženia finančnej čiastky utrzenej z predaja zaisteného majetku do úschovy úradu. Ak dôjde k zrušeniu zaistenia majetku, dotknutej osobe bude v prípade predaja majetku vyplatená peňažná čiastka získaná predajom zaisteného majetku (§ 18 ods. 2) po odpočítaní nákladov správy (§ 16).

K § 18

Účelom § 18 je úprava spoločných ustanovení návrhu zákona.

V odseku 1 sa upravuje pravidlo, ktoré prikazuje úradu rešpektovať osobitné právne predpisy, ktoré regulujú nakladanie s osobitnými druhmi majetku. V právnom poriadku Slovenskej republiky existujú osobitné právne úpravy, ktoré vyžadujú osobitné postupy pri nakladaní s určitým majetkom najmä formou ustanovenia osobitných podmienok pre držbu určitého majetku a obchodovania s ním. Týmito osobitnými predpismi sú napríklad nariadenie Rady (ES) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 3; Ú. v. ES L 61, 3.3.1997) v platnom znení, zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zákon č. 392/2011 Z. z. o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a pod.

V odsekoch 2 a 3 sa upravuje postup úradu potom, čo došlo buď k zrušeniu zaistenia majetku (odsek 2) alebo naopak k jeho prepadnutiu, prípadne zhabaniu zaisteného majetku

v prospech štátu (odsek 3). V prípade zrušenia zaistenia sa majetok vráti dotknutej osobe, pričom je potrebné o odovzdaní zaisteného majetku dotknutej osobe vyhotoviť záznam a ak je to vhodné, vyhotoví sa aj fotodokumentácia alebo audiovizuálny záznam. Ak došlo k predaju zaisteného majetku v súlade s § 17, vráti sa dotknutej osobe peňažná čiastka. Návrh zákona ďalej predpokladá vykonanie všetkých úkonov spojených s vyznačením zrušenia zaistenia majetku v úradných evidenciách (napr. kataster nehnuteľností, evidencia motorových vozidiel, obchodný register). Návrh zákona predpokladá, že zmeny v príslušnej úradnej evidencii bude iniciovať úrad. V odseku 3 sa upravuje postup úradu potom, čo došlo k zmene vlastníka zaisteného majetku v dôsledku rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (napr. uloženie trestu prepadnutia majetku, prepadnutia veci, alebo ochranného opatrenia zhabania veci, či zhabania inej majetkovej hodnoty). V tomto prípade návrh zákona predpokladá postup, že tento majetok štátu prechádza do správy toho štátneho orgánu, ktorý je podľa osobitných predpisov oprávnený vykonávať správu majetku, ktorý prešiel do vlastníctva štátu v dôsledku rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci (napr. súd v trestnom konaní). Osobitnými predpismi, ktoré upravujú správu majetku, ktorý prepadol v prospech štátu je najmä zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, zákon č. 94/2013 Z. z. o puncovníctve a skúšaní drahých kovov (puncový zákon) a o zmene niektorých zákonov, zákon č. 543/2002 Z. z., zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V odseku 4 sa ustanovuje, že za nesplnenie povinností podľa § 6 až 9 je možné uložiť poriadkovú pokutu, ktorú bude ukladať príslušný orgán.

V navrhovanom odseku 5 sa explicitne ustanovuje právny predpis, podľa ktorého postupuje a rozhoduje úrad alebo príslušný orgán, a podľa ktorého sa vyhotoví zápisnica podľa ustanovení tohto zákona. Týmto právnym predpisom je správny poriadok. Uplatnenie správneho poriadku sa použije, v prípadoch, keď sa rozhoduje o poriadkovej pokute, o vylúčení vecí z výkonu rozhodnutia o zaistení na návrh, o výške nákladov na výkon správy zaisteného majetku, o predaji zaisteného majetku v prípadoch uvedených v § 17 ods. 3 a o odmene poverenej osoby za výkon správy podielu.

V navrhovanom odseku 6 sa upravuje miesta príslušnosť súdu na nariadenie vykonania prehliadky podľa § 7 ods. 1 alebo obhliadky podľa § 9 ods. 2, alebo nariadenie vykonania správy majetkovej účasti v právnickej osobe vykonávaním dohľadu nad činnosťou právnickej osoby podľa § 14 ods. 1. Zároveň sa ustanovuje forma rozhodovania a doručovanie rozhodnutia súdu.

V navrhovanom odseku 7 sa upravuje, ktoré osobné údaje dotknutej osoby sa môžu spracovávať a prístupovať.

Účelom odseku 8 sa upravuje súčinnosť Policajného zboru pri vykonávaní prehliadky podľa § 7 alebo obhliadky podľa § 9 návrhu zákona. Ide o obdobné poskytnutie pomoci ako napr. pri výkone inšpekcie práce, či exekúcií.

K § 19

Ustanovuje sa, že tento zákon sa použije na správu zaisteného majetku, ktorý bol zaistený na základe rozhodnutia o zaistení, ktoré príslušný orgán vydal po 1. auguste 2021. Z ustanovenia o účinnosti vyplýva odložená účinnosť vo vzťahu k úprave správy zaisteného majetku, tomu sa podriaďuje aj navrhované prechodné ustanovenie. Jeho podstata spočíva v tom, že správu zaisteného majetku zaisteného pred 1. augustom 2021 bude aj po 1. auguste

2021 zabezpečovať ten orgán, ktorý ju zabezpečoval do tohto dátumu. Tento koncept je výsledkom odbornej diskusie (odsek 1).

Na zabezpečenie riadneho fungovania a nastavenia úradu bolo potrebné upraviť v prechodnom ustanovení aj prvé výberové konanie na funkciu riaditeľa úradu, ktoré je potrebné uskutočniť ešte pred samotným začatím vykonávania činnosti úradu. Výberové konanie na funkciu riaditeľa úradu vyhlási Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (odsek 2).

K § 20

V súlade s Legislatívnymi pravidlami vlády Slovenskej republiky sa zavádza odkaz na transpozičnú prílohu.

K čl. II

(Trestný zákon)

K bodu 1 (§ 5a)

Na účely transpozície čl. 10 smernice 2018/1673 do právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorý zakladá právomoc členského štátu stíhať a vyšetrovať trestné činy vymedzené v dotknutých smerniciach, ak je páchatelom osoba, ktorá má obvyklý pobyt na území daného členského štátu, sa navrhuje § 5a Trestného zákona doplniť o trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti (§ 233 až 234). Ustanovenie § 5a obsahuje katalóg trestných činov, ktorých trestnosť sa posudzuje podľa Trestného zákona aj v prípade, ak boli spáchané mimo územia Slovenskej republiky cudzincom, ktorý nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Navrhovanými zmenami sa zabezpečuje pôsobnosť Trestného zákona aj v prípadoch, kedy došlo k spáchaniu trestnej činnosti aj mimo územia Slovenskej republiky a nejde o páchatel'a, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

K bodu 2 (§ 33)

Zavádza sa nový druh ochranného opatrenia v súvislosti s transpozíciou článku 5 smernice 2014/42/EÚ (rozšírená konfiškácia). Detailné odôvodnenie navrhovanej právnej úpravy v bode 17.

K bodom 3 a 4 (§ 34 ods. 4, § 35 ods. 5)

Z dôvodu rozšírenia účelu trestného konania aj o riadne odňatie výnosov z trestnej činnosti v § 1 Trestného poriadku sa navrhuje túto úpravu primerane premerať aj do zásad ukladania trestov a ochranných opatrení, aby reálne dochádzalo k napĺňaniu tohto účelu trestného konania. Preto bude súd po novom pri ukladaní trestu alebo ochranného opatrenia prihliadať na skutočnosť, či páchatel' alebo iná osoba získala trestným činom majetkový prospech a následne uloží taký druh trestu alebo ochranného opatrenia, ktorým ho postihne na majetku v závislosti od výšky protiprávne získaného majetkového prospechu. Pritom nie je vylúčené súčasné uloženie aj iného druhu trestu alebo ochranného opatrenia.

K bodom 5 a 6 (§ 40 ods. 1 písm. b), § 40 ods. 2)

V nadväznosti na konanie o porušení č. 2019/2135, ktoré sa proti Slovenskej republiky vedie z dôvodu, že si nesplnila povinnosti vykonať potrebné opatrenia za účelom úplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii,

ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011) je potrebné v Trestnom zákone vykonať korekcie, ktoré zabezpečia splnenie všetkých záväzkov, ktoré Slovenskej republike vyplývajú z dotknutej smernice. Zo znenia smernice je potrebné zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány boli oprávnené nestíhať a neukladať tresty za trestné činy bez ohľadu na to, či ide o prečin alebo zločin, ktorý osoba spáchala z donútenia v priamej súvislosti s tým, že bol na nej spáchaný trestný čin vymedzený v čl. 14 cit. smernice, ako aj trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, ktorý svojim charakterom úzko súvisí s trestnými činmi uvedenými v tomto ustanovení, t. j. trestný čin obchodovania s ľuďmi, trestný čin sexuálneho zneužívania, trestný čin výroby detskej pornografie. Obdobné znenie článku obsahuje aj smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV (Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011), konkrétne čl. 8. Preto je v Trestnom zákone potrebné upraviť ustanovenia pojednávajúce o upustení od potrestania, ktoré sa vzťahujú iba na páchatel'ov prečinov.

Na tento účel sa preto vypúšťa pôvodná právna úprava zahrnutá v § 40 ods. 1 písm. b), ktorá sa presúva do nového § 40 ods. 2. Doterajšia právna úprava v § 40 ods. 1 písm. b) umožňovala upustenie od potrestania v prípade prečinu, ktorý spáchala z donútenia obeť trestného činu obchodovania s ľuďmi podľa § 179, trestného činu sexuálneho zneužívania podľa § 201 až 202, alebo trestného činu výroby detskej pornografie podľa § 368. Doterajšia právna úprava však nezodpovedá požiadavkám smernice, pretože sa obmedzuje na užší okruh trestných činov a obmedzuje sa výlučne na prečiny. Z uvedeného dôvodu sa preto nová úprava v § 40 ods. 2 rozširuje aj o obeť trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, pričom upustenie od potrestania bude možné nie len v prípade prečinov.

K bodom 7 a 14 (§ 40 ods. 3, § 73 ods. 1)

Ide o legislatívno-technické úpravy súvisiace s prečíslovaním vnútorných odkazov v nadväznosti na zmenu štruktúry § 40.

K bodu 8 (pojem legalizácia výnosu z trestnej činnosti)

V nadväznosti na zavedenie legálnej definície výnosu v Trestnom zákone, ktorou zároveň dochádza aj k zmene zaužívanej terminológie vo vzťahu k pojmu „legalizácia príjmu z trestnej činnosti“, bolo viac ako žiaduce zohľadniť túto zmenu naprieč celým zákonom, pričom po novom pôjde už o „legalizáciu výnosu z trestnej činnosti“. Pozri k tomu odôvodnenie k zavedeniu definície výnosu v trestnom kódexe.

K bodu 9 (§ 58 ods. 2)

V navrhovanom znení sa vypúšťa časť týkajúca sa trestného činu podielníctva z dôvodu zrušenia tohto trestného činu. Ďalej sa zrušuje možnosť uložiť trest prepadnutia majetku v prípade trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 a 2 Trestného zákona, nakoľko ustanovenie § 58 ods. 2 Trestného zákona vyžaduje splnenie podmienky, že páchatel' trestného činu nadobudol trestnou činnosťou majetok aspoň v značnom rozsahu, čo je v prípade prvých dvoch odsekov § 233 Trestného zákona bezpredmetné. Spáchanie trestného činu v značnom rozsahu je v prípade trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 233 ods. 3 písm. b) Trestného zákona, na uvedený odsek sa vzťahuje § 58 ods. 3 Trestného zákona (spolu s § 233 ods. 4).

K bodu 10 (§ 59 ods. 3)

Doterajšie pravidlo v § 59 ods. 3 upravuje účinok uloženia trestu prepadnutia majetku a to tak, že zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM). Ako sa má takto zaniknuté BSM vyporiadať, nie je však na prvý pohľad úplne zrejmé.

Niet zrejme sporu, že prepadnutie majetku postihuje individuálny majetok odsúdeného a tiež majetkové hodnoty prináležiace do spoluvlastníctva manželov, pri ktorých nie sú podiely na ich hodnote určené. Pre vnútorný vzťah manželov navzájom ohľadom týchto majetkových hodnôt platia pravidlá podľa § 150 Občianskeho zákonníka. Prípady, pri ktorom je možné majetkovú masu BSM objektívne deliť na polovicu je skôr výnimočný. Zákonnodarca si preto pomáha prezumpciou (podieľy oboch manželov sú rovnaké), svedčiacou v prospech príjmového „slabšieho“ manžela (v zaužívaných stereotypoch najčastejšie manželka), ktorá mu má aj „pomáhať“ v prípade konania o vyporiadaní BSM. Prezumpcia prenáša dôkazné bremeno na tú stranu, ktorá by tvrdila a preukazovala opak. Majetková podstata BSM zahŕňa majetkové hodnoty rôzneho druhu, a teda jej vyporiadanie sa spravidla nezaobíde bez výroku súdu o nároku niektorého z manželov voči druhému na vyrovnanie podielov (v dohode manželov o vyporiadaní BSM to platí obdobne). Tento výrok by mal byť súčasťou súdneho rozhodnutia aj vtedy, ak by hodnota na vyrovnanie podielov bola nula. Výrok o vyrovnaní podielov je spôsobilý dať za vyporiadaním pomyselnú „bodku“, keďže v prípade, že sa v rozhodnutí nenachádza, nie je zrejmé, či sa naň nezabudlo. Z hľadiska občianskeho práva pri vyrovnaní podielov nejde o nič iné ako o pohľadávku.

Pri treste prepadnutia majetku je však namieste určiť, akú prioritu (tzv. *absolute priority rule*) má pohľadávka na vyrovnanie podielov voči iným veriteľom na majetkovej podstate BSM (rovnako aj nároku štátu z prepadnutia majetku). Ani pred navrhovanou zmenou nebolo zrejme sporné, že trest prepadnutia majetku postihoval individuálny majetok manžela, ktorému bol uložený a bol spôsobilý zasiahnuť aj BSM. Trest prepadnutia majetku je v skutočnosti pohľadávkou, ktorej hodnota kopíruje hodnotu majetkovej podstaty fyzickej osoby.

Na otázku, na akú hodnotu zo zaniknutého BSM má druhý z manželov právo, je v zásade celkom jednoduchá odpoveď – polovicu jeho hodnoty (§ 150 Občianskeho zákonníka) ku dňu zániku. To, či však táto polovica hodnoty má byť uspokojená (na majetkových hodnotách) z hľadiska priority pred uspokojením nároku štátu z prepadnutia majetku resp. pred uspokojením iných (tzv. seniorných) veriteľov, napovedá len § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak platí, že pohľadávka veriteľa niektorého z manželov môže byť v zásade uspokojená z jednotlivých majetkových hodnôt patriacich BSM, tak (*a minore ad maius*) platí, že aj pohľadávky všetkých veriteľov môžu byť uspokojené z majetkových hodnôt, ktoré sú súčasťou BSM. To odôvodňuje, prečo v prípade BSM zaniknutého v dôsledku uloženia trestu prepadnutia majetku majú konkurzu podliehať všetky majetkové hodnoty tvoriace BSM a prednostne majú byť na nich uspokojení tzv. seniorní veritelia, ktorým prináleží byť uspokojení na majetkových hodnotách BSM (štát s nárokom na prepadnutý majetok nevynímajúc). Druhý z manželov, ktorý musel strpieť uspokojenie nárokov individuálnych veriteľov manžela, má právo na vyrovnanie podielov, ktorý je nárokom z typového hľadiska blízky bezdôvodnému obohateniu a je voči manželovi po zániku BSM žalovateľný. Nie je vylúčené, že druhý z manželov môže v budúcnosti nadobudnúť majetok. Tiež je potrebné zdôrazniť, že premlčanie medzi manželmi neplynie (§ 114 Občianskeho zákonníka).

Ak by sa tu popisované dôvody mali zjednodušiť do vyjadrenia právnej zásady, tak platí, že druhý z manželov má pri zániku BSM v dôsledku uloženia trestu prepadnutia majetku nárok na polovicu hodnoty BSM. Uspokojenie veriteľov ako aj nároku štátu z titulu prepadnutia majetku má voči takémuto nároku absolútnu prioritu, a teda takéto nároky majú byť uspokojené na majetkových hodnotách BSM prednostne, a to v celom rozsahu.

Keďže vyporiadaním, či zúžením rozsahu BSM za trvania manželstva v čase keď manželovi hrozí prepadnutie majetku, by bolo možné ukracovať hroziaci trest prepadnutia majetku, zvyrazňuje sa, že takémuto konaniu možno podľa konkurzných pravidiel odporovať.

K bodom 11, 12 a 13 [§ 60 ods. 1 písm. b) až d)]

V súvislosti so zavedením legálnej definície výnosu v Trestnom zákone (§ 130 ods. 9) je potrebné vykonať legislatívno-technické úpravy v dotknutých ustanoveniach zákona, pretože platné znenie týchto ustanovení sa premietlo, resp. subsumovalo pod definíciu výnosu.

K bodu 15 [§ 83 ods. 1 písm. c) a d)]

Zmena v § 83 ods. 1 písm. c) súvisí so zavedením legálnej definície výnosu v Trestnom zákone (§ 130 ods. 9), ktoré v rámci definície tohto pojmu subsumuje platné znenie predmetného ustanovenia. Na základe tejto skutočnosti ako aj v nadväznosti na identifikované nedostatky v rámci V. kola hodnotení Výboru expertov na hodnotenie opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovanie terorizmu (Moneyval), podľa ktorého v slovenskej právnej úprave absentuje postihovanie vecí, ktorá nepatrí páchatelovi a bola určená alebo použitá na spáchanie trestného činu, sa navrhuje nové znenie písmena d) v § 83 ods. 1 Trestného zákona.

K bodu 16 (§ 83a)

Navrhovanou právnou úpravou sa zavádza nový inštitút ochranného opatrenia, ktoré bolo nevyhnutné zaviesť v súvislosti s transpozíciou článku 5 smernice 2014/42/EÚ (rozšírená konfiškácia). Použitie ochranného opatrenia vychádza z talianskeho modelu, ktorý nekladie dôraz na uznanie viny, ale na ochranu spoločnosti pred páchaním trestnej činnosti. V tomto prípade sa postihuje majetok, ktorý nemá priamu súvislosť s trestným činom. Zhabanie takejto časti majetku je potrebné z dôvodu ochrany spoločnosti pred ďalším páchaním trestnej činnosti. Navrhovaný inštitút vychádza z princípu, že štát je povinný zhabať akýkoľvek majetok, ktorý bol získaný trestnou činnosťou, čím sa má zabezpečiť ochrana pred recidívou páchatelov a súčasne odradiť potencionálnych páchatelov trestnej činnosti. Zákonodarná moc štátu je oprávnená prijať také legislatívne opatrenia, ktoré vedú k dikcii, že zločin sa nevypláca a páchatelom sú zároveň skonfiškované zisky z trestnej činnosti a potencionálne nástroje k jej ďalšiemu páchaniu, čo je vo verejnom záujme. Vymedzenie časového obdobia, v ktorom sa skúma nepomer medzi celkovým majetkom a príjmami páchatel'a nadobudnutými v súlade so zákonom je stanovený najviac na 5 rokov pred spáchaním trestného činu až do odsúdenia. Navrhované časové rozpätie vychádza z právnych úprav iných štátov a ich aplikačnej praxe.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť recitál 21 Preambuly smernice 2014/42/EÚ, ktorý znie: „Rozšírená konfiškácia by mala byť možná v prípadoch, keď je súd presvedčený, že dotknutý majetok pochádza z trestnej činnosti. To neznamená, že sa musí preukázať, že dotknutý majetok pochádza z trestnej činnosti. Členské štáty môžu stanoviť, že by napríklad postačovalo, ak súd zväží pravdepodobnosť alebo sa odôvodnene domnieva, že je značne pravdepodobnejšie, že dotknutý majetok bol získaný z trestnej činnosti ako z inej činnosti. V tejto súvislosti musí súd zväžiť konkrétne okolnosti veci vrátane skutočností a dostupných dôkazov, na základe ktorých možno vydať rozhodnutie o rozšírení konfiškácie. Skutočnosť, že majetok osoby je neprimeraný k jeho zákonnému príjmu, by mohla spolu s ostatnými skutočnosťami viesť k záveru súdu, že majetok pochádza z trestnej činnosti. Členské štáty by tiež mohli stanoviť požiadavku týkajúcu sa určitého obdobia, počas ktorého by sa majetok mohol považovať za majetok pochádzajúci z trestnej činnosti.“

Cieľom navrhovaného ochranného opatrenia je konfiškácia (zhabanie) časti majetku, u ktorého je veľký a odôvodnený predpoklad nelegálneho pôvodu, čím sa má predchádzať ďalšiemu páchaniu trestnej činnosti a súčasne k zhabaniu časti majetku pravdepodobne pochádzajúceho z neodhalenej trestnej činnosti. Uvedené opatrenie nemá charakter trestu za páchaný trestný čin, ale smeruje pro futuro. Novo zavedené ochranné opatrenie má preventívny a ochranný charakter.

Navrhovaná úprava nevyžaduje preukázanie časti majetku ako nástroja alebo výnosu z konkrétneho trestného činu. Prostredníctvom tohto ochranného opatrenia sa zároveň postihujú prípady, keď nie sú žiadne dôkazy svedčiace o tom, že majetok bol nadobudnutý legálnym spôsobom vo vymedzenom časovom období súvisiacom s páchaním trestného činu, za ktorý bola osoba odsúdená, a s ohľadom na všetky skutočnosti má súd za to, že takáto časť majetku pochádza z neodhalenej trestnej činnosti.

Podmienkou pre uloženie ochranného opatrenia páchatel'ovi je, že páchatel' je uznaný za vinného za trestný čin, ktorým získal majetkový prospech a nebol mu uložený trest prepadnutia majetku podľa § 58 Trestného zákona. Ďalšou podmienkou sú skutočnosti, na základe ktorých má súd za to, že majetok má pôvod v trestnej činnosti, napr. majetok, ktorý páchatel' v 5-ročnom období previedol na iné osoby.

Použitie pojmu „hrubý nepomer“, ktorý zákonodarca nevymedzil priamo v zákone sa javí ako správne riešenie, ktoré dostatočne zohľadní konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, ktoré sa budú odlišovať prípad od prípadu. Tento pojem je už použitý pri trestnom čine úžery podľa § 235 platného Trestného zákona a rovnako ho používa aj Občiansky zákonník. Vymedzenie tohto pojmu zákonodarca ponecháva na súdnu judikatúru avšak s ohľadom na zásadu primeranosti sa dá predpokladať, že na uloženie tohto ochranného opatrenia nebude stačiť akýkoľvek nepomer, ale bude musieť ísť o výraznejší nepomer, ktorý náležite odôvodní takýto zásah do majetkových práv páchatel'a alebo tretích osôb.

K bodu 17 [§ 86 ods. 1 písm. f)]

Ustanovenie § 86 ods. 1 upravuje osobitné prípady účinnej ľútosti pri taxatívne vymenovaných trestných činoch. Trestnosť týchto trestných činov zanikne pri splnení podmienok uvedených pri konkrétnych trestných činoch, pričom tieto podmienky sa odlišujú najmä okamihom, keď ešte možno následok napraviť. Navrhovaná zmena rozširuje doterajšie zákonné možnosti zániku trestnosti aj na trestný čin poskytnutia nenáležitej výhody podľa § 336d. Navrhované ustanovenie zaručuje beztrestnosť v prípade splnenia dvoch kumulatívnych podmienok a to, aby páchatel' poskytol nenáležitú výhodu, alebo túto prisľúbil dať len preto, že bol o to požiadaný a zároveň informoval o celej udalosti sám, dobrovoľne a bez odkladu orgány činné v trestnom konaní alebo Policajný zbor SR.

K bodu 18 (§ 128 ods. 1)

V súvislosti so zavedením nového trestného činu prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody podľa § 336c a § 336d (pozri bod 48) bolo potrebné sprecizovať v § 128 ods. 1 druhú vetu Trestného zákona v tom zmysle, že pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa bude vyžadovať, aby bol trestný čin spáchaný v súvislosti s jeho právomocou, zodpovednosťou, postavením alebo funkciou.

K bodu 19 (§ 128 ods. 1)

Navrhovanou úpravou sa v súvislosti so zavedením nového trestného činu prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody podľa § 336c a 336d rozširuje legálna definícia verejného činiteľa aj o osobu, ktorá má z titulu svojho postavenia alebo funkcie právo rozhodovať alebo sa podieľa na rozhodovaní o nakladaní s majetkom, majetkovými právami a finančnými prostriedkami, pričom hospodárenie s nimi podlieha kontrole Najvyšším kontrolným úradom Slovenskej republiky. Dôvodom predmetného rozšírenia je skutočnosť, že osoby disponujúce s majetkom, resp. finančnými prostriedkami, ktoré sú používané vo verejnom záujme, by mali požívať rovnakú zodpovednosť ako iné osoby, ktoré vykonávajú verejnú funkciu. Vynakladanie týchto finančných prostriedkov je v záujme spoločnosti, a preto by mala existovať vyššia miera zodpovednosti v prípade zneužitia oprávnenia osôb, ktoré sú poverené hospodárením s uvedenými finančnými prostriedkami. Navrhované doplnenie definície verejného činiteľa sa dotkne všetkých skutkových podstát, v ktorých je ako špeciálny subjekt uvedený verejný činiteľ vrátane kvalifikovaných skutkových podstát trestných činov, v ktorých kvalifikačným momentom je práve spáchanie trestného činu verejným činiteľom.

K bodom 20 a 21 (§ 130 ods. 1 písm. e), § 130 ods. 9)

Navrhovaná definícia výnosu z trestnej činnosti vychádza z čl. 2 smernice 2014/42/EÚ, v ktorom je vymedzený dotknutý pojem ako „*akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci priamo alebo nepriamo z trestnej činnosti; môže pozostávať z majetku v akejkoľvek podobe a zahŕňajú všetky následné opätovné investície alebo premenu priamych príjmov a akýkoľvek majetkový prospech*“. Navrhovanou definíciou sa zabezpečí zaistenie ako aj prípadné prepadnutie, resp. zhabanie plodov a úžitkov vecí, ktoré pochádzajú z trestnej činnosti., tak ako to vyžaduje uvedená smernica. Výnosom z trestnej činnosti sa podľa navrhovaného znenia rozumie akýkoľvek ekonomický, resp. majetkový prospech plynúci zo spáchania trestného činu. Môže ísť o výnos, resp. vec akéhokoľvek druhu, či už vo finančnom vyjadrení alebo ako hnutelná vec alebo nehnuteľná, právne dokumenty potvrdzujúce vlastnícke právo k určitej veci, alebo podiel na tomto vlastníctve a pod. Za výnos sa považuje aj vec, ktorá bola získaná ako odmena za trestný čin, rovnako aj vec, ktorá bola nadobudnutá za vec, ktorá bola získaná trestným činom. Súčasne za výnos sa považujú aj plody a úžitky vecí, ktorá má pôvod alebo spojenie s trestnou činnosťou.

Vo všeobecnosti dôjde k odstráneniu absentujúcej definície, ktorá je na účely trestného konania viac ako žiaduca, ktorej podporu vyjadřila ako odborná verejnosť tak aj orgány aplikujúce trestné kódexy v praxi. Vymedzenie definície výnosu z trestnej činnosti ide ruka v ruku s doplnením účelu trestného konania aj o odnímanie výnosov z trestnej činnosti.

K bodu 22 (§ 131 ods. 4)

V súvislosti s navrhovaným zavedením nového trestného činu prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody sa ustanovenie § 131 dopĺňa o definíciu pojmu „*nenáležitá výhoda*“. Nenáležitou výhodou sa v zmysle navrhovanej definície rozumie plnenie majetkovej alebo nemajetkovej povahy, na ktoré príjemca nemá právny nárok, pričom musí ísť o plnenie, ktorého hodnota presahuje 200 eur. Inak povedané ide o také plnenie bez právneho nároku alebo právneho dôvodu, ktorého cieľom je zvýhodniť inú osobu práve z toho dôvodu, že má postavenie verejného činiteľa. Za nenáležitú výhodu sa považuje aj neoprávnené zvýhodnenie verejného činiteľa alebo jemu blízkej osoby, ktoré nie je možné oceniť v peniazoch. Nenáležitou výhodou môže byť akýkoľvek hmotný alebo nehmotný dar, resp. prospech, avšak výhody, ktorých prijatie je povolené zákonom alebo sa poskytujú v prípade existencie verejného alebo oprávneného záujmu nespádajú pod definíciu nenáležitej výhody.

Nenáležitými výhodami majetkovej povahy sú napr. platby v hotovosti, cennosti, služby, rôzne cestovné poukážky, letenky, vstupenky na koncert alebo do divadla, rôzne vysoké

zľavy alebo vzdanie sa splatných pohľadávok. Medzi neoprávnené zvýhodnenie, resp. nenáležité výhody nemajetkovej povahy, ktoré nie je možné reálne oceniť v peniazoch patria rôzne sociálne a profesijné výhody, ako napr. pomoc pri získaní určitého pracovného miesta pre seba alebo blízku osobu, pozvanie na poľovačku alebo podpora pri voľbách.

Beztretnosť prijímania alebo poskytovania menších nenáležitých výhod, ktoré nepresahujú hodnotu 200 eur bola ustálená na základe doterajšej judikatúry zo zahraničia, pričom táto suma je vyššia, napr. v Rakúsku ide o sumu medzi 70 až 100 eur. Avšak poskytnutím alebo prijatím viacerých menších výhod možno formou pokračovacieho trestného činu dosiahnuť hodnotu 200 eur a naplniť tak tento obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody. Ak by odstup medzi odovzdaním alebo prisľúbením jednotlivých nenáležitých výhod pod 200 eur bol nad 6 mesiacov, v tom prípade by neboli splnené podmienky na pokračovanie v trestnej činnosti a pôjde z hľadiska trestného práva o tzv. „nezávažné prikrmovanie“.

Negatívne vymedzenie nenáležitej výhody v druhej vete ustanovuje kategóriu plnení a zvýhodnení verejného činiteľa, ktorých prijatie nezakladá trestnú zodpovednosť verejného činiteľa v zmysle novo navrhovaného § 336c (prijatie nenáležitej výhody) a iných osôb v zmysle § 336d (poskytnutie nenáležitej výhody). Právna úprava v tejto časti reaguje na obvyklé dary a plnenia, ktoré verejní činitelia dostávajú v zmysle existujúcich spoločenských konvencií v súvislosti s ich postavením alebo funkciou v rámci oficiálnych prijatí a návštev, ktoré sú súčasťou výkonu ich úradných právomocí. Typickými sú rôzne dary, napr. predmety alebo výrobky majúce súvis s miestom prijatia, pozvanie na spoločenské podujatie alebo pohostenie v rámci oficiálnej úradnej návštevy a pod. U tohto typu plnení existuje úradný alebo vecne oprávnený záujem na ich prijatie verejným činiteľom, nakoľko ich poskytnutie a plnenie je súčasťou formálnych úradných stretnutí verejných činiteľov zastupujúcich daný úrad, pričom odmietnutie ich prijatia, resp. potreba skúmania hodnoty plnenia pred samotným prijatím by bolo možné považovať za nevhodné a najmä v prípade zahraničných návštev za nezdvornilé. Uvedená právna úprava má v tejto časti snahu eliminovať možné pochybnosti pri prijímaní ale aj poskytovaní tohto druhu plnení a umožniť tak riadny výkon právomoci verejného činiteľa v intenciách zákona a zaužívaných spoločenských konvencií v takýchto situáciách.

Navrhovanou definíciou nenáležitej výhody má predkladateľ za cieľ nabádať k tomu, aby si orgány verejnej moci zaviedli osobitné registre prijatých darov, ktoré by boli verejne dostupné, čím by sa zabezpečila transparentnosť činnosti orgánov verejnej moci resp. verejných činiteľov.

K bodu 23 (§ 131 ods. 6 a 7)

Za účelom transpozície čl. 2 písm. a) a d) smernice 2019/713/EÚ do právneho poriadku Slovenskej republiky sa v § 131 Trestného zákona zavádza a definuje pojem „platobný prostriedok“ (odsek 6) a pojem „virtuálna mena“ (odsek 7). Z hľadiska významu a obsahu týchto pojmov, ako aj systematiky Trestného zákona sa tieto pojmy navrhujú vymedziť v ustanoveniach, ktoré definujú pojem „vec“.

Podľa navrhovanej definície sa „platobným prostriedkom“ rozumie nehmotné alebo hmotné chránené zariadenie, predmet alebo záznam, alebo ich kombinácia vrátane platobnej karty, ktorá držiteľovi ako aj používateľovi sama osebe alebo spolu s určitým postupom ako aj súborom postupov umožní prevod peňazí, elektronických peňazí alebo virtuálnej meny. Platobným prostriedkom môže byť aj platobná karta, internet banking alebo iné služby elektronického bankovníctva a pod.

Pod pojmom „virtuálna mena“ sa na účely Trestného zákona považuje digitálny nositeľ hodnoty, ktorý nie je vydaný alebo garantovaný centrálnou bankou alebo orgánom verejnej moci, pričom nie je nevyhnutne viazaný na zákonom zavedenú menu, nemá ani právny status meny alebo peňazí, ale je však akceptovaný fyzickými alebo právnickými osobami ako „zákonné“ platidlo, resp. nástroj výmeny, ktorý je možné elektronicky prevádzať, uchovávať alebo elektronicky s ním obchodovať. Virtuálne meny (napr. Bitcoin, Litecoin, Ethereum, IOTA, Ripple, Stellar) nie sú v Slovenskej republike uznané ako oficiálna tuzemská či zahraničná mena, nepredstavujú elektronické peniaze v zmysle zákona o platobných službách a nemajú ani fyzickú protihodnotu vo forme zákonného platidla.

K bodom 24 až 41, 56 a 57 [§ 179 ods. 3 písm. e), f) a g), § 199 ods. 2 písm. c), e) a f), § 199 ods. 3, § 200 ods. 2 písm. c), e) a f), § 200 ods. 3, § 201 ods. 2 písm. b), d) a e), § 201 ods. 3, § 201b ods. 2, § 202 ods. 2, § 202 ods. 3, § 368 ods. 2) písm. b), d) a e)]

Aj pri týchto bodoch navrhovaná právna úprava vychádza z konania o porušení č. 2019/2135, ktoré sa proti Slovenskej republike vedie z dôvodu, že si nesplnila povinnosti vykonať potrebné opatrenia za účelom úplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011). Smernica vyžaduje, aby sa smernicou stanovené okolnosti v zmysle čl. 9 považovali za príťažujúce okolnosti, ak už nie sú súčasťou skutkovej podstaty trestného činu, ktorý postihuje konania vymedzené v čl. 3 až 7 smernice. Z tohto dôvodu je preto nutné novelizovať niektoré skutkové podstaty trestných činov, pri ktorých je táto požiadavka smernice relevantná. Zmena sa uskutočňuje prostredníctvom doplnenia kvalifikovaných skutkových podstatí o nový kvalifikačný moment „spoločným konaním najmenej dvoch osôb“ alebo „a bezprostredne ním ohrozí život dieťaťa“.

K bodu 42 (§ 219)

Vzhľadom na zavedenie definície „platobného prostriedku“ do Trestného zákona, pod ktorú je možné subsumovať ako platobné karty, tak aj elektronické peniaze, prípadne iný predmet spôsobilý plniť takúto funkciu, sa upúšťa od používania týchto pomenovaní, resp. pojmov v skutkovej podstate trestného činu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, pričom sa navrhuje používať výlučne pojem „platobný prostriedok“.

Navrhuje sa, aby v súčasnosti platný odsek 1 bol rozdelený do troch odsekov v nadväznosti na požiadavku orgánov činných v trestnom konaní vychádzajúcu z ich poznatkov a skúseností. V navrhovaných odsekoch 1 a 2 sa preto vymedzuje iba protiprávne konanie, resp. dispozícia s pravým platobným prostriedkom. V odseku 3 sa in contrario vymedzuje protiprávne konanie v súvislosti s falšovaním platobného prostriedku, ako aj následnou dispozíciou s takto falšovaným platobným prostriedkom.

K § 219 ods. 1 a 2

Objektom tohto trestného činu je vlastníctvo veci, pokiaľ ide o výkon oprávnení súvisiacich s jeho využívaním. Konkrétne ide o vlastníctvo platobného prostriedku. Tu došlo prijatím smernice k zmene, nakoľko súčasne používané pojmy „elektronické peniaze“ a „iná platobná karta“ boli v zmysle čl. 2 písm. a) smernice subsumované pod pojem „platobný prostriedok“. V súvislosti s uvedenou zmenou sa v navrhovanom znení ustanovenia § 219 používa výlučne pojem platobný prostriedok.

Platobným prostriedkom sa rozumie nehmotné alebo hmotné chránené zariadenie, predmet alebo záznam, alebo ich kombinácia, ktorá držiteľovi ako aj používateľovi sama osebe alebo spolu s určitým postupom ako aj súborom postupov umožní prevod peňazí, elektronických peňazí alebo virtuálnej meny. Platobným prostriedkom môže byť aj platobná karta, internet banking alebo iné služby elektronického bankovníctva a pod.

Objektívna stránka trestného činu podľa § 219 ods. 1 spočíva z hľadiska konania alternatívne v neoprávnenom prechovávaní, preprave, obstaraní alebo inom zadovážení pravého platobného prostriedku alebo v neoprávnenom poskytnutí pravého platobného prostriedku tretej osobe bez právneho titulu. Objektívna stránka trestného činu podľa § 219 ods. 2 spočíva z hľadiska konania v neoprávnenom použití pravého platobného prostriedku, pričom trestná sadzba pri takomto neoprávnenom použití je vyššia ako pri prechovávaní, obstaraní, preprave alebo inom zadovážení pravého platobného prostriedku.

Za neoprávnené zadováženie alebo prechovávanie platobných prostriedkov s úmyslom spáchať podvod sa považuje napríklad phishing, skimming alebo nasmerovanie, prípadne presmerovanie používateľov platobnej služby na imitácie webových stránok a ich uvádzanie do obehú (napríklad predajom informácií o kreditných kartách na internete).

Neoprávneným obstaraním je akékoľvek získanie platobného prostriedku bez právneho dôvodu. Najčastejšie pôjde o krádež alebo podvodné konanie, prípadne o zatajenie veci. Na trestnosť sa nevyžaduje, aby sa páchatel hoci len pokúsil platobné prostriedky použiť, ale stačí samotné neoprávnené obstaranie.

Z hľadiska dikcie tohto ustanovenia na vznik trestnej zodpovednosti stačí už samotné prechovávanie, prepravovanie, obstaranie alebo poskytnutie platobného prostriedku inému bez toho, aby došlo k protiprávnemu použitiu platobného prostriedku.

Subjekt trestného činu neoprávneného vyrobienia a používania platobného prostriedku podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona je všeobecný. Páchatelom tohto trestného činu môže byť ktokoľvek.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa v prípade § 219 ods. 1 a 2 vyžaduje úmyselné zavinenie. Pre trestnú zodpovednosť páchatel'a sa vyžaduje, aby mal vedomosť o tom, že neoprávnenne prechováva, prepravuje, obstaráva alebo poskytuje platobný prostriedok ako aj takýto pravý platobný prostriedok použije. Tento trestný čin je v základnej skutkovej podstate prečinom.

K § 219 ods. 3 až 7

Objektívna stránka trestného činu podľa § 219 ods. 1 a 2 spočíva z hľadiska konania alternatívne vo falšovaní, pozmenení, napodobení alebo neoprávnenej výrobe platobného prostriedku s úmyslom použiť ho ako pravý alebo v prechovávaní, preprave, obstaraní alebo inom zadovážení, použití alebo poskytnutí falšovaného platobného prostriedku tretej osobe.

Neoprávneným vyrobiením platobného prostriedku je akákoľvek jeho výroba (priemyselná alebo remeselná) neoprávneným subjektom. Za falšovanie sa považuje vyhotovenie nepravnej veci ako celku, v tomto prípade platobného prostriedku, neoprávnenou osobou, ktorý má vyvolať dojem pravosti.

Pozmenením platobného prostriedku sa rozumie podstatná zmena jeho časti, pričom platobný prostriedok ako celok zostáva zachovaný. Za napodobenie platobného prostriedku sa považuje jeho vyrobienie spôsobom plniť funkciu jeho originálu.

Subjekt tohto trestného činu podľa § 219 ods. 3 je všeobecný, rovnako ako v odseku 1. Taktiež subjektívna stránka spočívajúca v úmyselnom zavinení a objekt je rovnaký ako v odseku 1.

Znenie odseku 4 (v súčasnosti platný odsek 2) bolo za účelom zachovania rovnakej terminológie primerane upravené ako znenie odseku 1 v § 272 Trestného zákona, ktorý postihuje výrobu a držbu falšovateľského náčinia, avšak na účely falšovania peňazí alebo cenných papierov.

V navrhovaných odsekoch 5 až 7 ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu s doplnením nových odsekov 2 a 3 v dotknutom ustanovení. Trestné sadzby uvedené v navrhovanom § 219 zodpovedajú (nemenia sa) trestným sadzbám podľa platného právneho stavu.

Vyššie uvedenými legislatívnymi zmenami sa zabezpečuje plná transpozícia čl. 3 až 5 a čl. 7 smernice 2019/713/EÚ do slovenského právneho poriadku bez potreby zavedenia novej skutkovej podstaty trestného činu v osobitnej časti Trestného zákona.

K bodu 43 (§ 231, § 232)

Navrhuje sa ustanovenia § 231 a 232 Trestného zákona zrušiť, pričom obsah skutkovej podstaty trestného činu podielníctva sa „preklopí“ do skutkovej podstaty trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti. Predkladateľ v zmysle znenia smernice ako aj aplikačných problémov z praxe a z dôvodu istej duplicity uvedených trestných činov pristúpil k návrhu riešenia, ktoré predstavuje zlúčenie konaní obsiahnutých pri trestnom čine podielníctva a trestnom čine legalizácie výnosu z trestnej činnosti, do jednej skutkovej podstaty. Zámerom návrhu je lepšia prehľadnosť a zjednodušenie pri určovaní právnej kvalifikácie skutku, zosúladenie úpravy so znením obsahu smernice a odstránenie v podstate duplicitných skutkových podstát, ktoré sa líšia iba tým, či je páchatelom legalizácie výnosu z trestnej činnosti/podielníctva tá istá alebo iná osoba, ako tá, ktorá spáchala predikatívny trestný čin.

Vykonaním uvedenej zmeny však neznamená, že sa zastavia trestné konania, ktoré momentálne prebiehajú v súvislosti so spáchaním trestného činu podielníctva. V tomto prípade nie je možná aplikácia ustanovenia § 84 Trestného zákona, podľa ktorého trestnosť činu, ktorý mal v čase spáchania znaky niektorého trestného činu uvedeného v osobitnej časti tohto zákona, zaniká, ak neskorší zákon ustanoví, že tento čin nie je trestným činom.

Inak povedané, trestnosť činu, ktorý vymedzuje znaky trestného činu podielníctva podľa § 231 a 232 Trestného zákona nezaniká, iba sa presúva do skutkovej podstaty trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 a 233a Trestného zákona. Touto zmenou však v praxi môže dôjsť k niekoľkým zastaveniam trestného stíhania z dôvodu nemožnosti prekvalifikácie skutku, nakoľko neskorší trestný čin (v tomto prípade trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti) je nepriaznivejší pre páchatel'a ako súčasný trestný čin podielníctva.

K bodu 44 (§ 233)

Legalizácia výnosu z trestnej činnosti je dôsledkom páchania inej, spravidla organizovanej a veľmi rôznorodej trestnej činnosti, na ktorú bezprostredne nadväzuje. Aby sa takto získaný výnos z trestnej činnosti mohol ďalej legálne používať, je potrebné ho zlegalizovať, aby sa zakryl jeho zdroj resp. pôvod v trestnej činnosti.

Skutková podstata trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti teda predpokladá najprv spáchanie predikatívneho trestného činu páchatelom trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti alebo iným páchatelom, získanie veci, ktorá je výnosom z trestnej činnosti a až následne konanie smerujúce k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti.

Za objekt možno označiť záujem spoločnosti na ochrane pred legalizáciou výnosov z trestnej činnosti a zachovaní integrity finančného trhu.

Predmetom legalizácie výnosu z trestnej činnosti je vec, ktorá je výnosom z trestnej činnosti. Tu došlo k zmene oproti súčasnej právnej úprave ustanovenia § 233 Trestného zákona, a to nahradením pojmu *príjem alebo vec pochádzajúca z trestnej činnosti* pojmom *vec, ktorá je výnosom z trestnej činnosti*. Uvedené bolo nutné z dôvodu zavedenia pojmu výnos z trestnej činnosti do Trestného zákona a jeho definície v podobe nového ustanovenia § 130 ods. 9. Viac k pojmu výnos z trestnej činnosti pozri odôvodnenie k bodom 22 a 23.

Pod pojmom vec, ktorá je výnosom z trestnej činnosti sa rozumie akýkoľvek ekonomický prospech plynúci z trestnej činnosti. Môže ísť o výnos akéhokoľvek druhu, či už vo finančnom vyjadrení alebo ako vec, hnutel'ná alebo nehnuteľná, právne dokumenty, či nástroje potvrdzujúce vlastnícke právo k určitej veci, alebo podiel na tomto vlastníctve a pod..

Podľa našej vnútroštátnej právnej úpravy predmetom legalizácie výnosov z trestnej činnosti môže byť akákoľvek vec, ktorá je výnosom z akejkoľvek trestnej činnosti. Slovenská republika uplatňuje tzv. „all crimes approach“ a má širšiu právnu úpravu na rozdiel od smernice 2018/1673, ktorá obsahuje zoznam predikatívnych trestných činov v jej čl. 2.

Predpokladom vyvodzovania trestnej zodpovednosti páchatel'a za spáchanie trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 Trestného zákona tak bude primárne preukázanie toho, že došlo k spáchaniu predikatívneho trestného činu a že určitý výnos bol získaný týmto trestným činom, čo vyplýva zo znakov základnej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 233 ods. 1 alebo 2 Trestného zákona, ktoré vyžadujú, aby išlo o vec, ktorá je výnosom z trestnej činnosti. Z hľadiska dokazovania sa nevyžaduje, aby tento predikatívny trestný čin spáchala tá istá osoba ako následnú legalizáciu, dokonca nemusí prísť ani k odsúdeniu páchatel'a za spáchanie tohto predikatívneho trestného činu. Následne bude potrebné preukázať, že takýmto výnosom získaným trestnou činnosťou nakladal páchatel' spôsobom uvedeným v ustanovení § 233 ods. 1 alebo 2 Trestného zákona.

Bližšie k niektorým spôsobom nakladania s vecou pochádzajúcou z trestnej činnosti:

Nadobudnutím veci je akékoľvek získanie veci. Prechovávaním veci sa rozumie uskladnenie alebo uschovanie, resp. opatrovanie veci u seba. Užívanie veci znamená nakladanie s vecou, jej faktické ovládanie. Pod ukrytím veci sa rozumie odstránenie veci z dosahu pôvodného páchatel'a trestného činu resp. z dosahu jej možného zistenia alebo odhalenia. Prevedením veci sa rozumie akýkoľvek spôsob získania veci pre seba alebo inú osobu. Znamená mať faktický úžitok z veci, najmä ju užívať podľa vlastných predstáv.

K prevodu veci môže dôjsť za odplatu (kúpou, výmenou a pod.) alebo bezodplatne (darovaním). Zmenou povahy veci sa rozumie vykonanie zmeny na veci (podstatná zmena vzhľadu veci, vonkajšia úprava veci, napríklad premal'ovanie). Iné nakladanie s vecou môže znamenať akékoľvek nakladanie s vecou iné než vyššie spomenuté konania, ktoré § 233 ods. 2 písm. b) Trestného zákona výslovne neuvádza (napríklad prenájom, požičanie, výpožička,

spotrebovanie, dovoz, vývoz, prevoz, premiestnenie, poškodenie, zničenie a pod.). Prenajatím prenajíateľ prenecháva na základe nájomnej zmluvy za odplatu nájomcovi vec, aby ju v dojednanej dobe užíval alebo z nej bral aj úžitky. Požičaním veci sa rozumie, keď páchatel' prenecháva inému vec určenú podľa druhu, najmä peniaze, s tým, že po uplynutí dohodnutej doby mu vráti vec rovnakého druhu. Vypožičaním veci sa rozumie poskytnutie individuálne určenej veci na dohodnutú dobu na bezplatné užívanie. Dovozením, vývozom a prevozom veci sa rozumie premiestnenie veci cez štátnu hranicu. Premiestnením sa rozumie akýkoľvek presun veci v priestore (jej prenesenie, prevezenie dopravným prostriedkom, odoslanie poštou a pod.). Poškodením sa rozumie zníženie hodnoty veci natrvalo alebo dočasne v takej miere, že vec nie je naďalej schopná plniť niektoré svoje funkcie. Zničením sa rozumie zlikvidovanie hmotnej podstaty (rozbitie, spálenie, zbúranie a pod.).

Podstatou § 233 ods. 2 písm. c) je konanie páchatel'a v podobe zatajovania existencie veci, ktorá je výnosom z trestnej činnosti (zatajuje jej pôvod v trestnej činnosti, jej umiestnenie alebo vlastnícke alebo iné právo k nej), t. j. páchatel' vykonáva takú aktivitu, v dôsledku ktorej by vec získaná trestnou činnosťou pôsobila, ako by bola získaná v súlade so zákonom. V porovnaní so súčasnou právnou úpravou tu ide o podstatný rozdiel, nakoľko v súčasnosti zatajovanie existencie veci, jej pôvodu a pod. je súčasťou úmyslu páchatel'a v zmysle znenia § 233 ods. 1 Trestného zákona, ktorý s touto vecou ďalej určitým spôsobom nakladá a na vyvodenie trestnej zodpovednosti bolo potrebné preukázať tento úmysel páchatel'a. Navrhovaná právna úprava však sankcionuje samotné zatajovanie existencie veci, či jej pôvodu, umiestnenia a pod. Trestnosť takého konania vyžaduje smernica 2018/1673 (čl. 3 ods. 1 písm. b)), preto bolo nutné vykonať predmetnú zmenu.

K otázke, prečo bolo v kvalifikovaných skutkových podstatách trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti získanie prospechu nahradené rozsahom činu (a v prípade § 233a hodnotou veci) možno uviesť, že nie vždy dochádza pri spáchaní tohto trestného činu u páchatel'a k získaniu prospechu. K získaniu prospechu naopak spravidla dochádza pri predikatívnom trestnom čine a v prípade spáchania trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti už zväčša ide o úmysel páchatel'a vyhnúť sa trestnému stíhaniu resp. umožniť inému vyhnúť sa trestnému stíhaniu za predikatívny trestný čin, ktorý bol spáchaný za účelom získania prospechu. Cieľom konania páchatel'a trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti nemusí teda byť a často ani nebýva získanie prospechu. Preto predkladateľ pristúpil k uvedenej legislatívnej zmene.

O osobitný prípad ide aj vtedy, ak páchatel'om nie je tá istá osoba, ako pri predikatívnom trestnom čine, tzv. podielnik. Takéto osoby sú získavané pre protiprávnu operáciu buď za odplatu (vtedy získajú spomínaný prospech v určitej hodnote), ale takisto často krátko pod hrozbou násilia či už s vedomím alebo bez vedomia, že ide o trestnú činnosť, alebo je pre ich získanie na také konanie zneužitá ich znížená schopnosť rozpoznať trestné konanie. Preto by určenie výšky získaného prospechu nemalo byť rozhodujúce pri určovaní výšky trestu pre páchatel'a trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti. Medzi touto osobou tzv. podielníka a zdrojovou kriminalitou nemusí byť žiadna spojitosť, často vykonáva iba časť operácie a je pod absolútnym vplyvom organizátora. Zločinecké organizácie k využívaniu nastrčených osôb vedie minimalizácia rizika odhalenia legalizácie výnosov z trestnej činnosti a následne i odhalenie zdrojovej kriminality, a taktiež rizika zabavenia nezákonne získaných výnosov. Nemôže byť teda rozhodujúcim faktorom pre zvyšovanie trestných sadzieb výška prospechu, ktorú tým podielnik, t. j. páchatel' získa.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa pri trestnom čine legalizácie výnosu z trestnej činnosti vyžaduje úmyselné zavinenie. Na trestnosť činu sa vyžaduje, aby páchatel' vedel o pravom pôvode veci, jej použití alebo určení, t. j. že ide o vec, ktorá je výnosom z trestnej

činnosti, alebo že bola použitá alebo určená na spáchanie trestnej činnosti. Okrem úmyselného zavinenia k úmyslu páchatel'a pristupuje aj motív spáchania činu, ktorým je umožniť sebe alebo inej osobe uniknúť trestnému stíhaniu, trestu alebo ochrannému opatreniu alebo ich výkonu.

Zo súčasného znenia skutkovej podstaty legalizácie výnosu z trestnej činnosti predkladateľ navrhuje vypustiť formuláciu „s vedomím, že v čase nadobudnutia tento majetok pochádzal z trestnej činnosti“. Predkladateľ je toho názoru, že skutková podstata už vyžaduje úmyselné zavinenie, ktoré predpokladá vedomosť páchatel'a o tejto skutočnosti. Ide tak o duplicitnú podmienku pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti.

Páchatel'om a teda subjektom tohto trestného činu môže byť ktokoľvek, subjekt je teda všeobecný. Podľa § 3 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tento trestný čin patrí medzi trestné činy, ktoré môže spáchať okrem fyzickej osoby aj právnická osoba.

V prípade ods. 5 písm. b) ide o reflektovanie čl. 6 ods. 2 písm. b) smernice 2018/1673, ktorý upravuje, že členské štáty môžu stanoviť, že vo vzťahu k trestnému činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti sa bude považovať za príťažujúcu okolnosť, ak legalizovaný majetok pochádza z jedného z trestných činov uvedených v článku 2 bode 1 písm. a) až e) a h) smernice 2018/1673. Keďže Slovenská republika preferuje „all crimes approach“, ako je už spomenuté vyššie, predkladateľ sa prikláňa k všeobecnému poňatiu a namiesto výpočtu konkrétnych trestných činov zvolil úpravu, podľa ktorej bude prísnejšie sankcionované, ak sa páchatel' dopustí trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti vo vzťahu k veci, ktorá pochádza z obzvlášť závažného zločinu. Ide o malú zmenu oproti súčasnej právnej úprave v § 233 ods. 4 písm. b).

Z hľadiska požiadaviek smernice 2018/1673 je potrebné na záver uviesť, že smernica 2018/1673 vyžaduje od členských štátov Európskej únie aj transpozíciu ďalších inštitútov, akými sú trestnosť napomáhania, navádzania, podnecovania a pokusu, trestná zodpovednosť právnických osôb, ukládanie trestných sankcií, úprava príťažujúcich okolností, zaistenie a konfiškácia výnosov z trestnej činnosti a premlčanie. Všetky tieto otázky sú v právnom poriadku Slovenskej republiky riešené normatívnym spôsobom. Právna úprava, ktorou sa preberajú záväzky vyplývajúce zo smernice 2018/1673 je uvedená v tabuľke zhody.

K bodu 45 (§ 233a)

Zavedenie nedbanlivostnej formy zavinenia pri trestnom čine legalizácie výnosu z trestnej činnosti má podľa predkladateľ'a z hľadiska prevencie spoločnosti veľký význam. Názor expertov v danej oblasti zapojených do procesu transpozície smernice 2018/1673 v súvislosti s možnosťou zaviesť pri trestnom čine legalizácie výnosu z trestnej činnosti zavinenie z nedbanlivosti bol jednotný, pričom pri rozhodovaní bol kladený dôraz hlavne na potrebu pozdvihnutia miery opatrnosti z dôvodu zvýšenej kriminality v tejto oblasti za posledné obdobie.

Podstatnými znakmi skutkovej podstaty tohto trestného činu na rozdiel od § 233 Trestného zákona je zavinenie z nedbanlivosti a to, že musí ísť o vec, ktorá je výnosom z trestnej činnosti v minimálne väčšej hodnote (nad 2660 Eur v zmysle § 125 ods. 1 Trestného zákona).

Pri navrhovanom odseku 1 si možno všimnúť, že foriem, akými je možné nakladať s vecou pochádzajúcou z trestného konania je tu menej ako je tomu pri § 233 Trestného zákona

(konkrétne ide o ukrytie veci, jej prevedenie na seba alebo iného, jej prechovávanie alebo jej užívanie), čo zodpovedá práve nedbanlivostnej forme spáchania tohto trestného činu.

Umožniť inému zatajiť pôvod alebo zistenie pôvodu veci, ktorá je výnosom z trestnej činnosti sa rozumie konať tak, aby informácia o pôvode veci a teda, že bola získaná trestnou činnosťou, bola utajená alebo skreslená.

K bodu 46 [§ 234 ods. 1 písm. a)]

Z dôvodu nového trestného činu financovania terorizmu podľa § 419c Trestného zákona, ktorý bol zavedený zákonom č. 161/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, účinným od 1. júla 2018, bolo potrebné rozšíriť výpočet trestných činov v prípade § 234 ods. 1 písm. a) o spomínaný trestný čin financovania terorizmu podľa § 419c Trestného zákona a rovnako bolo potrebné pridať nový trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233a Trestného zákona.

K bodom 47 až 52 (§ 247 ods. 2, § 247a ods. 2 písm. c) a d), § 247b ods. 2 písm. c) a d), § 247d ods. 2)

Navrhuje sa, aby kvalifikované skutkové podstaty trestného činu neoprávneného prístupu do počítačového systému podľa § 247, trestného činu neoprávneného zásahu do počítačového systému podľa § 247a, trestného činu neoprávneného zásahu do počítačového údajov podľa § 247b a trestného činu výroby a držby prístupového zariadenia, hesla do počítačového systému alebo iných údajov podľa § 247d Trestného zákona, boli doplnené o osobitný kvalifikačný pojem „závažnejší spôsob konania“. Návrhom sa sleduje požiadavka aplikačnej praxe, aby pri uvedených trestných činoch bolo možné pri odhaľovaní a vyšetrovaní tzv. počítačovej kriminality použiť viacero druhov informačno-technických prostriedkov, čím sa umožní a zabezpečí flexibilnejšie odhaľovanie, objasňovanie a dokazovanie tejto trestnej činnosti.

K bodu 53 (§ 326a)

Navrhovaným trestným činom zneužitia práva dochádza k realizácii Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024. Z hľadiska systematiky je zaradený medzi trestné činy proti poriadku vo verejných veciach do ôsmej hlavy II. dielu (trestné činy verejných činiteľov).

Navrhovaná právna úprava trestného činu zneužitia práva si kladie za cieľ chrániť (objekt trestného činu) v prvom rade ústavné právo adresátov práva na také rozhodnutie o ich právach a povinnostiach, ktoré bude spravodlivé a nebude výsledkom svojvoľného aplikovania a výkladu právnych noriem (čl. 46 a nasl. Ústavy) subjektom, ktorý o ich právach a povinnostiach je zákonom povelaný rozhodnúť, ako nestranný arbiter.

Subjekt tohto trestného činu je špeciálny, môže ním byť iba sudca, prísediaci sudca a rozhodca rozhodujúci v rozhodcovskom konaní podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Podstatou pre spáchanie tohto trestného činu je, že sudca, prísediaci sudca alebo rozhodca rozhodne svojvoľne, t.j. v zjavnom rozpore so zákonom resp. bez opory v zákone v prospech či neprospech účastníka konania na súde alebo iného dotknutého subjektu. Uvedená skutková podstata nepostihuje konanie sudcu, prísediaceho sudcu alebo rozhodcu založené na jeho právnom názore, ktorý má oporu v zákone hoci bol nadriadeným, odvolacím, opravným alebo obdobným súdom vyššej inštancie

rozhodujúcim vo veci vyhodnotený ako nesprávny, nedostatočne odôvodnený alebo čo do uvedenia dostatku dôvodov v odôvodnení arbitrárny, ale postihuje výlučne svojvoľné rozhodnutia bez opory v zákone.

O svojvoľné uplatnenie práva pôjde napr. v prípade, kedy v žiadnom prípade nemožno za použitia štandardných techník výkladu a aplikácie právnych noriem dospieť pri jasnom a s ohľadom na obsah i účel právnej normy jasne interpretovateľnom a bezrozpornom znení právnej normy k takým záverom o jej aplikovateľnosti alebo neaplikovateľnosti na dokázaný právny a skutkový stav, ktoré zvolí sudca, prísediaci sudca alebo rozhodca rozhodcovského súdu v dotknutom rozhodnutí (porov. m.m. nález Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 262/2019 body 14.5 a 14.8). Musí ísť zároveň vzhľadom na všetky právne a skutkové okolnosti konkrétnej veci o zjavne nelogickú a textu a účelu právnej normy odporujúcu (ne)aplikáciu alebo interpretáciu právnej normy [t. j. nepôjde o prípady, kedy sa konajúci súd legitímne pokúsi o analógiu iuris alebo analógiu legis, resp. o sudcovské dotváranie práva, z dôvodu medzier v zákone (lacunae legis) a za účelom dostátia zákazu denegatio iustitiae a pod., pozri nálezy Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 46/2015 alebo II. ÚS 111/2015]. Svojvoľné uplatnenie práva sa zároveň v zásade vyznačuje markantným popretím znenia a účelu aplikovateľnej právnej normy a/alebo vedomým nerešpektovaním ustáleného a dokázaného skutkového stavu a/alebo vedomým ignorovaním ustálenej súdnej praxe ohľadne riešenia konkrétnej právnej otázky. Len za splnenia opísaných predpokladov možno hovoriť o svojvoľnom uplatnení práva na účely skutkovej podstaty trestného činu zneužitia práva.

Pre vyvodenie trestnej zodpovednosti musí byť znak svojvôli v rozhodovaní v zásade konštatovaný súdnym orgánom rozhodujúcim vo veci (odvolací súd, dovolací súd, iný opravný súd, Ústavný súd SR, Európsky súd pre ľudské práva, Súdny dvor Európskej únie a pod.), výnimkou sú tie rozhodnutia, ktoré nie je možné napadnúť opravným prostriedkom a súčasne vykazujú opísaný znak svojvôli pri rozhodovaní.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa pri trestnom čine zneužitia práva vyžaduje úmyselné zavinenie. Trestnoprávne postihnutelným podľa tohto trestného činu tak nie je samotné porušenie zákona bez ďalšieho, ale k porušeniu zákona, či nesprávnemu výkladu právnej normy proti jej zmyslu alebo účelu musí pristúpiť aj úmyselné zavinenie rozhodovacieho subjektu, teda vedomosť o tom, že zneužíva právnu normu, aby svojím rozhodnutím úmyselne poskytol neoprávnenú výhodu, či neoprávnenú ujmu adresátovi rozhodnutia, ako aj to, že ide o podstatné porušenie výkladu právnej normy, ktoré môže ovplyvniť výsledok rozhodovacieho procesu verejného činiteľa. Ďalšou podmienkou pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu zneužitia práva teda vždy bude to, aby uvedeným konaním sudcu, prísediaceho sudcu či rozhodcu došlo k určitému zvýhodneniu, alebo naopak poškodeniu adresáta rozhodnutia. Bez tohto následku by neboli znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu naplnené. Pôjde tak vždy iba o také rozhodnutie, ktorým došlo k určitému zvýhodneniu či poškodeniu adresáta, inak povedané, nepôjde o každé rozhodnutie, ku ktorému sudca či rozhodca dospel nesprávnym výkladom práva, ale musí súčasne dôjsť k následku, ktorým je zvýhodnenie, či poškodenie adresáta rozhodnutia.

V rámci právneho poriadku vieme identifikovať nasledovné orgány verejnej moci, ktorým zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach adresátov práva, a to či už vo veciach civilných, trestných alebo správnych a pod.:

- Súdny
- Súdny exekútor
- Notár
- Správne orgány (napr. miestne a ústredné, sui generis, územná samospráva a pod.)

V rámci právneho poriadku vieme ďalej identifikovať nasledovné súkromnoprávne subjekty, ktorým taktiež zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach adresátov práva vo veciach občianskoprávných a obchodnoprávných:

- Rozhodcovia a rozhodcovské súdy

Z množiny verejnoprávných mocenských orgánov, ktorých rozhodnutia (ako nezávislých arbitrov) o právach a povinnostiach adresátov práva, môžu byť vynucované prostriedkami verejného práva (štátneho donútenia), sa navrhuje na účely zavedenia trestného činu zneužitia práva vyčleniť sudcov.

V porovnaní s orgánmi verejnej moci exekatívnej povahy, t. j. vykonávajúcimi svoje právomoci v rámci výkonnej zložky moci (napr. miestne orgány štátnej správy, ústredné orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy a pod.) alebo zákonodarnej zložky moci (Výbor NRSR pre nezlučiteľnosť funkcií ako správny orgán sui generis – vid' judikatúru Ústavného súdu), sú súdy (a teda sudcovia) nezávislé, nezodpovedajú sa za svoju činnosť pred voličmi alebo pred inými orgánmi verejnej moci, neuplatňuje sa princíp subordinácie, a ich činnosť nepodlieha prieskumu inej zložky moci.

Rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré sú Ústavou povolané rozhodovať o právach a povinnostiach adresátov práva (čl. 46 ods. 2 Ústavy v spojení s čl. 142 ods. 1 Ústavy) je navyše možné za každých okolností preskúmať v súdnom konaní (čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy) – či už pred všeobecnými súdmi alebo súdom ústavným. Inak povedané, činnosť výkonnej zložky moci (v zmysle právomoci rozhodovať o právach a povinnostiach adresátov práva) či zákonodarnej zložky moci (v zmysle právomoci rozhodovať o právach a povinnostiach adresátov práva) je podriadená pod súdny prieskum.

Rozhodovanie súdov je podriadené maximálne pod prieskum inou súdnou inštanciou alebo iným súdnym orgánom. Niet teda inej zložky moci, ktorá by preskúmavala rozhodovaciu činnosť súdov.

Vyčlenenie sudcov a sudcov prísediacich oproti orgánom výkonnej moci a zákonodarnej moci s rozhodovacou právomocou je tak ospravedliteľné charakterom vykonávanej činnosti, ako aj absenciou kontroly rozhodovacej činnosti inou zložkou moci. Vyčlenenie a hrozba trestnoprávneho postihu je tak ospravedliteľná a ide o primeraný prostriedok dosiahnutia sledovaného cieľa, ktorý v zmysle navrhovanej právnej úpravy možno charakterizovať jednak ako záujem na ochrane subjektívnych práv adresátov práva (pozri vyššie), ale aj všeobecného verejného záujmu (objektívna hodnota) na spravodlivom, ústavnom a zákonnom výkone súdnej moci ako zložky verejnej moci.

Na výkone súdnej moci sa však okrem súdov podieľajú aj súdni exekútori a notári. Rozdiel v postavení sudcov oproti súdnym exekútorom a notárom spočíva v tom, že súdy svoju právomoc odvodzujú priamo z Ústavy a na jej výkon nepotrebujú okrem zákona žiadne iné splnomocnenie ani poverenie. Naopak, súdni exekútori a notári svoju právomoc vykonávajú len v medziach zákonom zverenej právomoci a na jej vykonanie potrebujú poverenie súdu. Súdy zároveň vykonávajú nad ich činnosťou v konkrétnej veci dohľad (súdny exekútor a notár sa zodpovedá v konkrétnej veci súdu) a s konečnou platnosťou rozhodujú v konkrétnej veci vedenej súdnym exekútorom alebo notárom (ako súdnym komisárov v dedičských veciach) práve súdy.

Vyčlenenie sudcov a sudcov prísediacich oproti súdnym exekútorom a notárom podieľajúcim sa svojou činnosťou na výkone súdnej moci je tak ospravedliteľné inou (ústavnou) legitimitou súdov, ako aj výkonom právomocí bez potreby súdneho alebo iného

poverenia na výkon a rovnako absenciou dohľadu nad vydávaním rozhodnutí iným orgánom (okrem prieskumu už vydaného rozhodnutia v inštančnom postupe). Vyčlenenie a hrozba trestnoprávneho postihu je tak ospravedlňiteľná a ide o primeraný prostriedok dosiahnutia sledovaného cieľa.

Čo sa týka posudzovania možnej diskriminácie rozhodcov má predkladateľ za to, že niet porovnateľného subjektu súkromného práva, voči ktorému (ktorým) by boli rozhodcovia navrhovanou právnou úpravou trestného činu zneužitia práva postavení z pohľadu práva (alebo právnych následkov) do inej pozície v rovnakej (obdobnej) situácii. Rozhodcovský súd nie je v zmysle judikatúry Ústavného súdu (pozri sp. zn. PLz. ÚS 5/2015) orgánom verejnej moci. Rozhodcovské konanie je inštitútom súkromného práva, v ktorom rozhodcovia ako osoby súkromného práva rozhodujú spory na základe súkromnoprávneho aktu účastníkov konania. Rozhodcom ani rozhodcovským súdom nie je formálne ani materiálne zverený výkon verejnej moci. Možno teda uzavrieť, že v tejto časti skutkovej podstaty trestného činu zneužitia práva nedochádza a nemôže dôjsť k diskriminácii rozhodcov podriadením ich činnosti pod hrozbu trestnoprávneho postihu v prípade zneužitia práva rozhodovať na základe zákona o právach a povinnostiach adresátov práva. Takáto právna úprava je navyše vzhľadom na charakter činnosti rozhodcov a dopad výsledku ich činnosti (rozhodnutie ako exekučný titul) na práva a povinnosti adresátov práva legitímnym nástrojom ochrany jednak subjektívnych práv adresátov práva (pozri vyššie), ale aj všeobecného verejného záujmu (objektívna hodnota) na férovosti a zmysluplnosti činnosti rozhodcov a rozhodcovských súdov v právnom prostredí SR.

Navrhovanou právnou úpravou sa tiež zavádza, že o týchto trestných činoch bude konať a rozhodovať Špecializovaný trestný súd, keďže ide o trestnú činnosť, ktorú bude náročné dokázať. S pôsobnosťou Špecializovaného trestného súdu ide ruka v ruke pôsobnosť Úradu Špeciálnej prokuratúry, ako aj Národnej kriminálnej agentúry, ktorá bude tieto trestné činy vyšetrovať.

V súvislosti s navrhovaným trestným činom je na záver dôležité uviesť odkaz na ustanovenie § 207a Trestného poriadku, podľa ktorého ak je obvineným sudca, vydať uznesenie o vznesení obvinenia môže iba prokurátor generálnej prokuratúry. Také uznesenie sa doručuje ministrovi spravodlivosti. Proti uzneseniu je možné podať sťažnosť, o ktorej rozhoduje generálny prokurátor. Uvedené odstraňuje pochybnosti o neadekvátnom postupe, kedy by svojvôľu rozhodovania sudcov mal posudzovať akýkoľvek orgán činný v trestnom konaní.

K bodu 54 (§ 336)

V nadväznosti na problémy orgánov činných v trestnom konaní účinne vyšetrovať a postihovať páchatel'ov trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona vychádzajúce z nesprávnej formulácie skutkovej podstaty tohto trestného činu a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č. 2 To 11/2015, ktoré bolo publikované aj v zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod číslom 49 z roku 2017, predkladateľ pristúpil k prijatiu nového znenia skutkovej podstaty trestného činu nepriamej korupcie. V zmysle predmetného rozhodnutia je podľa súčasného znenia nepriama korupcia takmer nepostihnuteľná prostriedkami trestného práva. Pri koncipovaní nového znenia nepriamej korupcie predkladateľ vychádzal z vytknutých nedostatkov uvedených v dotknutom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR.

Navrhovaným znením sa má zabezpečiť trestnosť takého konania, ktoré spočíva v pôsobení na verejného činiteľa alebo na iné v dotknutom ustanovení nanovo vymedzené osoby aj nepriamo, t. j. cez ďalšiu osobu. V navrhovanom znení sa nanovo upravuje obojstranná trestnosť nepriameho prijímania úplatku (§ 336 ods. 1) a nepriameho podplácania (§ 336 ods. 2).

Objektom tohto trestného činu je záujem na riadnom, nestrannom a zákonnom postupe pri výkone právomocí verejného činiteľa alebo zahraničného verejného činiteľa, pri obstarávaní vecí všeobecného záujmu a pri výkone zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie.

Objektívna stránka trestného činu podľa odseku 1 spočíva z hľadiska konania v tom, že páchatel' priamo alebo sprostredkovane alternatívne prijme, požiadala alebo si dá sľúbiť úplatok, za to, že podplácaná osoba bude svojím vplyvom alebo prostredníctvom vplyvu tretej osoby pôsobiť na výkon vecí verejných, t.j. na výkon právomocí verejného činiteľa alebo zahraničného verejného činiteľa, pri obstarávaní vecí všeobecného záujmu alebo na osobu pri výkone zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie.

Pre dokonanie trestného činu podľa § 336 ods. 1 sa nevyžaduje, aby páchatel' na výkon právomoci alebo na plnenie povinností vyplývajúcich zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo pri obstarávaní vecí všeobecného záujmu na príslušnú osobu, resp. osoby skutočne pôsobil. Na trestnosť páchatel'a nemá žiadny vplyv skutočnosť, že príslušná osoba vymedzená v písmenách a) až d), nebola o úplatku náležite informovaná.

Objektívna stránka trestného činu podľa odseku 2 spočíva z hľadiska konania alternatívne v poskytnutí, ponúknutí alebo sľúbení úplatku, za to, že podplácaná osoba bude svojím vplyvom alebo prostredníctvom vplyvu tretej osoby pôsobiť na výkon vecí verejných, t. j. na výkon právomocí verejného činiteľa alebo zahraničného verejného činiteľa, pri obstarávaní vecí všeobecného záujmu alebo na osobu pri výkone zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie.

V oboch prípadoch sa z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie, ktoré musí zahŕňať aj vôľu pôsobiť na výkon činností osôb uvedených v písmenách a) až d).

Subjekt tohto trestného činu je všeobecný. Páchatel'om teda môže byť každá trestne zodpovedná fyzická osoba, ktorá priamo alebo cez sprostredkovateľa žiada, prijíma, alebo si dá sľúbiť úplatok z dôvodu, že bude on sám alebo prostredníctvom tretej osoby pôsobiť na výkon pracovných činností osôb vymedzených v písmenách a) až d), alebo ten, kto z tohto dôvodu podpláca iného.

K bodu 55 (§ 336c, § 336d)

Súčasná právna úprava trestných činov korupcie je definovaná v Trestnom zákone ako prijímanie úplatku, podplácanie, nepriama korupcia, volebná korupcia a športová korupcia. Súčasný Trestný zákon umožňuje trestať len prípady, v ktorých je zrejmá a preukázateľná súvislosť medzi prijatím (poskytnutím) úplatku a konaním v rozpore s povinnosťami, nie však motivovaním konať v rozpore s povinnosťami, tzv. prikrmovaním bez poskytnutia protislužby. Na prvý pohľad nevinné prijímanie pozorností, darčiekov, pozvaní na kultúrne alebo športové podujatia, "sponzorovanie" osláv a podobne len preto, že osoba zastáva pracovnú pozíciu s dôležitými právomocami odporuje elementárnym štandardom etiky a morálky, avšak nie zákonu. Zároveň dochádza k deformácii verejného života a oslabovaniu dôvery občianskej spoločnosti k inštitúciám a výkonu verejnej moci. So zreteľom na závažnosť a rozšírenosť tohto nežiaduceho protispoločenského javu, a teda z pohľadu osvojenia si opísaných etických a morálnych štandardov a oprostenia sa od „zvykov“ z doby neslobody znamenajúcich zneužívanie svojho pracovného (verejného) postavenia na osobné obohatenie k stále neukončenej transformácii celej spoločnosti, je plne opodstatnené, legitímne a nevyhnutné reagovať naň aj prostriedkami ultima ratio, a to normami trestného práva.

Navrhovaným trestným činom dochádza k realizácii Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024. Z hľadiska systematiky je zaradený medzi trestné činy korupcie, avšak nie inkorporovaním do existujúcich skutkových podstát, ale ako dve samostatné skutkové podstaty. Na naplnenie znakov navrhovaných skutkových podstát postačuje skutočnosť, že verejný činiteľ prijal nenáležitú výhodu v súvislosti s jeho postavením alebo funkciou, resp. tretia osoba poskytla nenáležitú výhodu verejnému činiteľovi s ohľadom na jeho postavenie alebo funkciu.

K § 336c

Objektom tohto trestného činu je záujem na riadnom, nestrannom a zákonnom obstarávaní vecí všeobecného záujmu, teda ochrana čistoty verejného života. Ide o realizáciu článku 7 a 8 Trestnoprávneho dohovoru o korupcii (prijatého Radou Európy v Štrasburgu 27. januára 1999), ku ktorému Slovenská republika pristúpila.

Objektívna stránka trestného činu podľa § 336c spočíva z hľadiska konania v tom, že páchatel' priamo alebo sprostredkovane alternatívne prijme, požiadala alebo si dá sľúbiť nenáležitú výhodu v súvislosti s jeho postavením alebo funkciou. V ustanovení § 131 ods. 4 je nenáležitá výhoda definovaná ako plnenie majetkovej alebo nemajetkovej povahy, na ktoré nie je právny nárok, a ktorého hodnota prevyšuje 200 eur ako aj neoprávnené zvýhodnenie verejného činiteľa alebo jemu blízkej osoby, ktoré nie je možné oceniť v peniazoch. Zjednodušene povedané, ide o prijímanie akejkoľvek výhody verejným činiteľom v hodnote 200 a viac eur, pričom nezáleží na tom, či príjemca výhody urobil niečo, čo by inak, bez poskytnutia nenáležitej výhody, neurobil. Už samotné prijatie výhody bez ohľadu na súvislosti a bez podmienky bezprostredného porušenia svojich povinností je „prikrmovaním“ a naplnením obligatórneho znaku skutkovej podstaty. Znak "dá si sľúbiť úplatok" je formou prípravy, ktorá je povýšená na dokonaný trestný čin. Tento znak je naplnený, ak páchatel' ponuku neodmietne a výslovne alebo konkludentne s ňou súhlasí.

Subjekt trestného činu prijatia nenáležitej výhody podľa § 336c Trestného zákona je špeciálny. Páchatel'om teda môže byť iba verejný činiteľ.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa v prípade § 336c vyžaduje úmyselné zavinenie. Pre trestnú zodpovednosť páchatel'a sa vyžaduje, aby mal vedomosť o tom, že neoprávnené prijíma, žiada alebo si dal sľúbiť nenáležitú výhodu v súvislosti s výkonom svojej funkcie. Prijatím výhody musí byť takto konajúcej „prikrmovanej“ osobe zrejmé, že v prípade akéhokoľvek rozhodovania, či iného konania, bude naklonená pozitívnemu vybaveniu veci.

Odseky 2 a 3 ustanovujú vo vzťahu k odseku 1 kvalifikované skutkové podstaty trestného činu prijatia nenáležitej výhody. Odsek 2 ukladá zvýšenú trestnú sadzbu pokiaľ ide prijatie nenáležitej výhody väčšej hodnoty. Použitie najprísnejšej trestnej sadzby od troch do ôsmich rokov vyžaduje prijatie nenáležitej výhody v hodnote veľkého rozsahu.

K § 336d

Objekt trestného činu poskytnutia nenáležitej výhody je v podstate totožný s objektom trestného činu prijatia nenáležitej výhody podľa § 336c. Trestný čin poskytnutia nenáležitej výhody je zrkadlovým obrazom ustanovení o prijímaní nenáležitej výhody.

Objektívna stránka trestného činu podľa § 336d spočíva z hľadiska konania alternatívne v poskytnutí, ponúknutí alebo sľúbení nenáležitej výhody verejnému činiteľovi v súvislosti s jeho postavením alebo funkciou, a to buď priamo alebo prostredníctvom inej osoby.

Poskytnutím nenáležitej výhody je nielen jej priame bezprostredné odovzdanie, či už v peňažnej forme alebo v iných nemateriálnych formách, ale aj nepriame poskytnutie materiálnej či inej výhody alebo vo forme poskytnutia protislužby. V tomto prípade ide o poskytnutie akejkoľvek výhody verejnému činiteľovi v hodnote 200 a viac eur, prípadne neoprávnené zvýhodnenie, ktoré sa nedá oceniť peniazoch, a ktoré nie je spojená so špecifickým konaním verejného činiteľa. Ide o konanie, ktoré spočíva najmä v poskytovaní malých výhod s cieľom zlepšenia vzťahu s verejným činiteľom. Nezáleží na tom, či príjemca výhody urobil niečo, čo by inak, bez poskytnutia takejto nenáležitej výhody, neurobil. Už samotné poskytnutie výhody bez ohľadu na súvislosti je „prikrmovaním“ a naplnením obligatórneho znaku skutkovej podstaty.

Subjekt tohto trestného činu je, na rozdiel od trestného činu prijatia nenáležitej výhody, všeobecný. Páchatel'om teda môže byť každá trestne zodpovedná fyzická osoba.

Z hľadiska subjektívnej stránky ide o úmyselný trestný čin. Páchatel' si musí byť vedomý toho, že už samotným poskytnutím, ponúknutím alebo sľúbením nenáležitej výhody docieli, že takto prikrmovaná osoba bude pri akomkoľvek rozhodovaní alebo inom konaní naklonená vybaveniu veci v jeho prospech.

Odseky 2 a 3 aj v tomto prípade ustanovujú vo vzťahu k odseku 1 kvalifikované skutkové podstaty trestného činu poskytnutia nenáležitej výhody. Odsek 2 ukladá zvýšenú trestnú sadzbu pokiaľ ide o poskytnutie nenáležitej výhody väčšej hodnoty. Použitie najprísnejšej trestnej sadzby od dvoch do piatich rokov vyžaduje poskytnutie nenáležitej výhody v hodnote veľkého rozsahu.

K bodu 58 (§ 438i)

V súvislosti so zavedením ochranného opatrenia zhabania časti majetku podľa § 83a Trestného zákona sa v prechodnom ustanovení zohľadňuje zákaz retroaktivity, ktorý je potrebné uplatniť vo vzťahu k preukazovaniu pôvodu majetku získaného v rozhodujúcom období (odsek 1).

V navrhovanej odseku 2 sa zavádza generálne pravidlo, že pojem „legalizácia príjmov z trestnej činnosti“ sa naprieč celým právnym poriadkom nahrádza pojmom „legalizácia výnosov z trestnej činnosti“ vzhľadom na skutočnosť, že sa v Trestnom zákone zaviedla legálna definícia výnosu z trestnej činnosti. Cieľom navrhovanej zmeny je zabezpečiť používanie správnej, presnej a jednotnej právnej terminológie.

K bodu 59 (príloha)

Príloha sa dopĺňa o odkaz na právne záväzné akty Európskej únie, ktoré sa návrhom zákona transponujú do označeného zákona.

K čl. III

(Trestný poriadok)

K bodu 1 (§ 1)

Navrhovanou úpravou dochádza k rozšíreniu účelu trestného konania o riadne odňatie, resp. odčerpávanie výnosov z trestnej činnosti, pričom ich odčerpávanie vychádza zo zásady sledovania výnosov (pochádzajúcich) z trestnej činnosti (in rem), ku ktorého uplatňovaniu

zaväzujú Slovenskú republiku právne akty Európskej únie, medzinárodné dohovory ako aj rôzne hodnotenia na medzinárodnej úrovni. Je preto viac ako žiaduce aby úlohou orgánov činných v trestnom konaní bolo okrem odhaľovania trestných činov aj odčerpanie výnosov z trestnej činnosti, bez ohľadu na to, kde alebo u ktorej osoby sa tieto výnosy nachádzajú a následne zamerať pozornosť na spravodlivé potrestanie páchatel'a (in personam).

K bodu 2 (§ 10 ods. 1)

Navrhovaná právna úprava predstavuje jedno z implementačných opatrení pre riadne vykonávanie nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry. Cieľom právnej úpravy je dosiahnuť stav, aby všade tam, kde predpisy trestného práva pojednávajú o prokurátorovi sa ním rozumel automaticky aj hlavný európsky prokurátor, európsky prokurátor, európsky delegovaný prokurátor a stála komora, a to pre tie trestnoprávne veci, ktoré patria do pôsobnosti Európskej prokuratúry (právomoc Európskej prokuratúry upravuje čl. 22 až 24 nariadenia).

V druhej časti ustanovenia sa zavádza pravidlo, podľa ktorého pôsobnosť generálneho prokurátora v trestnom konaní bude vykonávať hlavný európsky prokurátor alebo iný orgán Európskej prokuratúry ustanovený osobitným predpisom, ktorým je Vnútrošný rokovací poriadok Európskej prokuratúry. Právna úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku už v súčasnosti zveruje určitú pôsobnosť priamo generálnemu prokurátorovi (§ 47 ods. 3 a 4, § 179 ods. 6, § 185 ods. 5, § 207a ods. 2, § 363 až 367, § 369 a nasl., § 530). V prípade vecí patriacich do právomoci Európskej prokuratúry je preto potrebné sa vysporiadať s otázkou, kto má vykonávať pôsobnosť generálneho prokurátora, pretože s ohľadom na koncept fungovania Európskej prokuratúry je neprípustné, aby táto pôsobnosť ostala zachovaná pre generálneho prokurátora, ak je daná právomoc Európskej prokuratúry. Do úvahy prichádzajú v zásade dve možnosti. Prvou je ponechať túto otázku na Európsku prokuratúru a druhou je exaktná právna úprava vo vnútroštátnom predpise. Po zvážení pozitív a negatív jednej aj druhej možnosti sa ako najvhodnejšie riešenie javí, a to aj s ohľadom na čl. 5 ods. 3 a bod 15 recitálu nariadenia, prikloniť sa k druhému riešeniu. To znamená, že, ak Trestný poriadok zveruje generálnemu prokurátorovi určité špecifické oprávnenia, tak v prípade vecí patriacich do právomoci Európskej prokuratúry ich bude vykonávať hlavný európsky prokurátor, prípadne iný orgán Európskej prokuratúry ustanovený osobitným predpisom. Uvedené možno demonštrovať na príklade dovolania. Podanie dovolania je v prípade prokuratúry vyhradené generálnemu prokurátorovi. A teda v prípade vecí patriacich do právomoci Európskej prokuratúry sa táto otázka vyrieši tak, že namiesto generálneho prokurátora bude dovolanie podávať hlavný európsky prokurátor, t. j. funkčne najvyššia zložka Európskej prokuratúry, čo zodpovedá právnej tradícii slovenskej právnej úpravy, podľa ktorej je dovolanie zverené najvyššej zložke prokuratúry.

Z hľadiska legislatívno-technického spracovania tejto otázky sa javí ako účelné zavedenie týchto konkrétnych výkladových pravidiel všeobecného charakteru namiesto priamej novelizácie každého dotknutého ustanovenia. Preto sa dopĺňa ustanovenie § 10 ods. 1.

K bodom 3 a 4 (§ 10 ods. 7, § 10 ods. 10)

Platné znenie § 10 ods. 7 je v súčasnosti nadbytočné a obsolétne s poukazom na znenie § 4 ods. 1 písm. a), § 46 ods. 2 a § 55b ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, ktoré v spojení s § 14 Trestného poriadku jednoznačne vymedzujú vecnú príslušnosť a procesné postavenie prokurátorov Úradu špeciálnej prokuratúry ako orgánu *sui generis* bez akejkoľvek potreby alebo zmyslu väzby statusu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry na právne postavenie krajského prokurátora. S poukazom na fungovanie Európskej

prokuratúry môže toto ustanovenie navyše pôsobiť aj problematcky, preto sa navrhuje jeho vypustenie.

K bodu 5 (pojem legalizácia výnosu z trestnej činnosti)

V nadväznosti na zavedenie legálnej definície výnosu v Trestnom zákone, ktorou zároveň dochádza aj k zmene zaužívanej terminológie vo vzťahu k pojmu „legalizácia príjmu z trestnej činnosti“, je potrebné naprieč celým procesným predpisom, ktorý upravuje trestné konanie náležite zohľadniť túto skutočnosť, pričom po novom pôjde o „legalizáciu výnosu z trestnej činnosti“.

K bodu 6 (§ 10 ods.19, § 115 ods. 1, § 117 ods. 1)

Navrhovanou právnou úpravou sa vyjadrí možnosť použitia prostriedkov vyšetrovania (konkrétne odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 a agenta podľa § 117) iba v prípade úmyselného trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 alebo § 234 Trestného zákona. Zavedením nového trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233a Trestného zákona, ktoré upravuje nedbanlivostnú formu zavinenia, by sa tak do § 115 a § 117 dostal aj tento trestný čin, čo by narušilo doterajší systém používania nástrojov vyšetrovania iba pri zločinoch, resp. určitých najzávažnejších formách trestných činov.

K bodu 7 [§ 14 písm. p) a r)]

Navrhovanou úpravou sa zakladá pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu v súvislosti s novým trestným činom zneužitia práva podľa § 326a Trestného zákona a trestným činom prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody podľa § 336c a § 336d Trestného zákona, keďže pôjde často o sofistikovanú trestnú činnosť, ktorú bude veľmi problematické dokázať. To znamená, že o týchto trestných činoch bude za podmienok ustanovených v § 14 konať a rozhodovať Špecializovaný trestný súd. S pôsobnosťou Špecializovaného trestného súdu ide ruka v ruke pôsobnosť Úradu Špeciálnej prokuratúry ako aj Národnej kriminálnej agentúry, ktorá bude tieto trestné činy vyšetrovať.

K bodu 8 (§ 22a)

Navrhované ustanovenie nadväzuje na čl. 25 ods. 1 a 6 nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry. Pôvodne sa zákonom č. 242/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov zverila pôsobnosť rozhodovať spory o príslušnosť medzi vnútroštátnymi orgánmi a Európskou prokuratúrou do pôsobnosti generálnej prokuratúry; k tomu pozri § 50 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Pôvodne schválené riešenie však nemožno považovať za vyhovujúce, a to s ohľadom na filozofiu ustanovení nariadenia, podľa ktorého má spory o právomoc rozhodovať nezávislý orgán a s odkazom na čl. 42 ods. 2 písm. c) nariadenia. Je preto potrebná zmena súčasnej úpravy tak, aby tieto spory o právomoc rozhodoval v Slovenskej republike nezávislý orgán, ktorým je výlučne súd. V zmysle vyššie uvedeného článku nariadenia má Súdny dvor právomoc vydať prejudiciálne rozhodnutia o otázkach, ktoré sa týkajú výkladov čl. 22 a 25 nariadenia vo vzťahu k akémukoľvek sporu o právomoc medzi Európskou prokuratúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Iniciovať prejudiciálne konanie smie výlučne vnútroštátny súd.

Keďže dochádza k zmene orgánu oprávneného rozhodovať spory o právomoc medzi Európskou prokuratúrou a prokuratúrou, pričom týmto orgánom má byť Najvyšší súd Slovenskej republiky, je namieste, aby bola právna úprava zakladajúca právomoc súdu upravená priamo v Trestnom poriadku, a nie v zákone č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Inak povedané, pôsobnosť súdov nemôže upravovať zákon upravujúci postavenie prokuratúry, ale pôsobnosť súdov musí byť upravená v príslušnom procesnom predpise, v tomto prípade v Trestnom poriadku.

K bodu 9 (§ 45 ods. 1)

Z dôvodu zavedenia nového druhu ochranného opatrenia v Trestnom zákone, ktorým je zhabanie časti majetku sa rozširuje definícia zúčastnenej osoby v trestnom konaní.

K bodu 10 (§ 50 ods. 1)

Vychádzajúc z poznatkov aplikačnej praxe je v praxi pomerne náročné dokazovať splnenie podmienky „Ak je dôvodná obava, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom bude marené alebo sťažované“. Z uvedeného dôvodu sa preto navrhuje vypustenie tejto podmienky z platného znenia Trestného poriadku, pričom pre uplatnenie zaistenia majetku bude postačovať uplatnenie nároku na náhradu škody, ktorá bola spôsobená trestným činom zo strany poškodeného a skutočnosť, že vzhľadom na povahu skutku sa zaistenie majetku javí ako vhodné. Nepôjde samozrejme o automatické zaistenie majetku po uplatnení nároku poškodeného na náhradu škody, keďže samotný dovetok úvodnej vety § 50 ods. 1 znie: „možno nárok až do pravdepodobnej výšky škody zaistiť“. Ide teda iba o možnosť, nie povinnosť zaistiť majetok po uplatnení nároku poškodeného na náhradu škody.

K bodu 11 (§ 50 ods. 2)

Aktuálne znenie § 50 ods. 2 upravuje rámcovo problematiku správy zaisteného majetku, ktorá má byť podľa čl. I návrhu zákona upravená samostatným zákonom, a to komplexne. Z uvedeného dôvodu sa preto navrhuje vypustiť právnu úpravu správy zaisteného majetku z Trestného poriadku v dotknutom ustanovení a na inom mieste v Trestnom poriadku (§ 98a ods. 3) odkázať na osobitnú právnu úpravu, ktorá bude regulovať správu zaisteného majetku komplexným spôsobom. Ďalej sa navrhovanou právnou úpravou explicitne ustanovuje, že pri zaistení nároku poškodeného je potrebné použiť postup podľa § 95 až 96g.

K bodu 12 (§ 55 ods. 7)

Navrhované ustanovenie nadväzuje na čl. 113 nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry, podľa ktorého „*V prípade mimozmluvnej zodpovednosti Európska prokuratúra v súlade so všeobecnými zásadami, ktoré sú spoločné pre právne poriadky členských štátov Európskej únie nahradí všetky škody spôsobené ňou alebo jej zamestnancami pri plnení pracovných povinností v rozsahu, v akom im môže byť daná škoda pripísaná.*“. Z nariadenia je teda zrejmé, že v prípade nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu Európskej prokuratúry nepôjde o zodpovednosť Slovenskej republiky, čo vyplýva z doterajšieho znenia § 55 ods. 7 Trestného poriadku. Na základe uvedeného sa preto pristupuje k novelizácii § 55 ods. 7 Trestného poriadku, a to v tom zmysle, že Slovenská republika nebude zodpovedať za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom Európskej prokuratúry. Pri uplatňovaní nároku na náhradu škody voči Európskej prokuratúre bude potrebné brať na zreteľ – okrem citovaného ustanovenia nariadenia – aj čl.

340 v spojitosti s čl. 268 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj čl. 41 Charty základných práv Európskej únie.

K bodom 13 a 14 (§ 59 ods. 1 a 2)

Cieľom navrhovanej úpravy je vytvorenie podmienok na vyhotovovanie elektronického vyšetrovacieho spisu, resp. zápisnice o úkone v elektronickej podobe a určenie postupu podpisovania takýchto zápisníc v elektronickej podobe a určenie, ako postupovať v prípade, keď nemožno zápisnicu podpísať v elektronickej podobe. Táto právna úprava je nevyhnutná aj s ohľadom na požiadavky vyplývajúce z nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry, pretože elektronické vedenie spisov vo veciach patriacich do pôsobnosti Európskej prokuratúry je jedným zo základných prvkov jej riadneho fungovania. V súvislosti s problematikou elektronického vyšetrovacieho spisu je potrebné poukázať aj na nasledovné súvislosti:

Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov predstavuje všeobecnú právnu úpravu pre výkon verejnej moci elektronicke zo strany orgánov verejnej moci, čo jednoznačne vyplýva z § 2 ods. 1 zákona o e-Governmente, ktorý vymedzuje pôsobnosť tohto zákona a podľa ktorého „*Tento zákon sa vzťahuje na výkon verejnej moci elektronicke v rozsahu právomocí orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov.*“. Na to, aby sa zákon o e-Governmente vzťahoval na určitý úsek výkonu verejnej moci nie je potrebné, aby sa tejto skutočnosti dovoľával iný zákon. Výnimky z tejto všeobecnej pôsobnosti zákona o e-Governmente vyplývajú z § 2 ods. 2 cit. zákona. Rovnako sa nevylučuje, aby pôsobnosť zákona o e-Governmente pri výkone verejnej moci elektronicke zúžili alebo upravili inak osobitné zákony (napr. § 66a Trestného poriadku alebo § 821 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Výkonom verejnej moci je nepochybne aj vedenie trestného konania zo strany príslušných orgánov verejnej moci. Orgánom verejnej moci nepochybne je aj Policajný zbor, prokuratúra a súdy. A teda trestné konanie ako také spadá do rámca § 2 ods. 1, a teda zákon o e-Governmente sa vzťahuje aj na trestné konanie, a to aj bez toho, aby sa táto skutočnosť osobitne vyjadrovala v Trestnom poriadku.

Pôsobnosť zákona o e-Governmente na trestné konanie však nie je absolútna, resp. je obmedzená v dvoch prípadoch. Prvým prípadom je § 2 ods. 2 písm. a) zákona o e-Governmente, z ktorého vyplýva, že tento zákon sa nevzťahuje na výkon verejnej moci elektronicke a elektronickú komunikáciu orgánov verejnej moci navzájom, ak sú ich obsahom utajované skutočnosti. Čiže v tej časti trestného konania, v ktorej vznikajú utajované skutočnosti alebo dochádza k manipulácii s nimi sa nebude aplikovať zákon o e-Governmente (napr. prokurátor nebude využívať infraštruktúru zákona o e-Governmente pri doručovaní návrhu na vykonanie domovej prehliadky do elektronickej schránky súdu a súd nebude doručovať s tým súvisiaci príkaz do elektronickej schránky prokurátora, pretože táto výmena dokumentov sa týka dokumentov, ktoré sú utajovanými skutočnosťami). Druhý prípad, kedy je pôsobnosť zákona o e-Governmente v trestnom konaní obmedzená, vytvára samotný Trestný poriadok, ktorý v § 66a vylučuje pri elektronickej doručovaní použitie zákona o e-Governmente. Podotýkame, že v tomto prípade nejde o vylúčenie použitia zákona o e-Governmente ako celku, ale len tej jeho časti, ktorá upravuje elektronické doručovanie (t. j. § 29 až 32).

Vzhľadom na vyššie uvedené je teda zrejmé, že elektronický výkon verejnej moci v rámci trestného konania je už v súčasnosti ovládaný zákonom o e-Governmente – okrem dvoch prípadov – v neobmedzenom rozsahu.

Orgány činné v trestnom konaní a súdy sú už v súčasnosti povinné prijímať elektronické podania od občanov (vrátane advokátov) do svojich elektronických schránok. Občan má možnosť sa rozhodnúť, či svoje podanie v trestnom konaní vykoná v elektronickej podobe alebo v listinnej podobe. Osobitne je v prípade elektronických podaní regulovaná komunikácia so súdmi. Podľa § 821 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. júla 2017 platí, že „*Orgán verejnej moci, advokát, súdny exekútor, notár a správca sú povinní v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickej schránky súdu a používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronickú schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom;*^{42g}) *to neplatí, ak súd požiada o predloženie určitej listiny a pre predkladanie administratívneho spisu alebo iného spisu. Ak je pre podanie určený elektronický formulár, sú osoby podľa predchádzajúcej vety povinné podanie urobiť prostredníctvom takého formulára. Trovy vzniknuté porušením povinnosti podľa prvej vety nie sú predmetom náhrady trov konania.*“. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na orgány činné v trestnom konaní – s výnimkou podaní, ktoré obsahujú utajované skutočnosti. Porušenie tejto povinnosti, t. j. povinnosti komunikovať so súdom elektronicke zakladá poplatkovú povinnosť podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov; pričom v tomto prípade neplatí osobné oslobodenie od súdnych poplatkov pre orgány verejnej moci.

Orgány verejnej moci sú už v súčasnosti povinné vyhotovovať svoje úradné dokumenty v elektronickej podobe ako elektronické úradné dokumenty. Výnimky z tejto povinnosti upravuje § 17 ods. 1 zákona o e-Governmente, pričom ani jedna z týchto výnimiek sa neuplatňuje v trestnom konaní. A teda v trestnom konaní musia orgány činné v trestnom konaní a súdy vyhotovovať svoje úradné dokumenty v elektronickej podobe. Jediná výnimka platí pre tie úradné dokumenty, ktoré obsahujú utajované skutočnosti. V tejto súvislosti uvádzame, že súdy od 1. februára 2017 vyhotovujú svoje písomnosti ako elektronické úradné dokumenty, t. j. súd nemá na výber. V praxi to znamená, že originál rozhodnutia súdu (tzv. prvopis) je vždy v elektronickej podobe. Prvopis je vždy autorizovaný (podľa povahy veci sa používa buď kvalifikovaný elektronicke podpis sudcu alebo kvalifikovaná elektronicke pečat').

Právna úprava zákona o e-Governmente umožňuje orgánom verejnej moci už v súčasnosti transformovať listinné dokumenty do elektronickej podoby, a to prostredníctvom zaručenej konverzie.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto platí záver, že niet zákonnej prekážky, ktorá by bránila tomu, aby orgány činné v trestnom konaní viedli svoje spisy v elektronickej podobe.

K bodom 15 a 16 (pojem kvalifikovaný elektronicke podpis)

Zmena sa navrhuje z dôvodu používania správnej, presnej a jednotnej právnej terminológie, nakoľko v slovenskom právnom poriadku bol pojem „zaručený elektronicke podpis“ nahradený pojmom „kvalifikovaný elektronicke podpis“ – pozri napr. zákon č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronicke transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách).

K bodu 17 (§ 89 až § 98a)

Navrhovaným znením dochádza ku komplexnej a systematickej zmene celého štvrtého dielu prvej časti štvrtej hlavy Trestného poriadku, ktorou sa mení aj názov tohto dielu, pričom po novom sa tento diel bude nazývať „zaistenie vecí dôležitých pre trestné konanie“, čo korešponduje aj s obsahom zaisťovacích inštitútov a účelov zaistenia, ktoré sú v tomto diele nanovo upravené prípadne doplnené. V nadväznosti na potrebu odlíšenia režimu predloženia

a zaistenia vecí slúžiacich na účely dokazovania a režimu zaistenia nástrojov a výnosov z trestnej činnosti, ktoré sú de facto vecami sa navrhuje doplniť oddiely s nadpismi, ktoré urobia medzi týmito dvoma „zaist'ovacími“ režimami deliacu čiaru. Uvedeným oddelením režimu zaistenia na účely dokazovania a režimu zaistenia nástrojov a výnosov z trestnej činnosti na účely ich prepadnutia alebo zhabania sa zároveň transponuje čl. 8 smernice 2014/42/EÚ, v ktorom je uvedená požiadavka, aby členské štáty dotknutej osobe po zaistení majetku, resp. veci uviedli dôvody vydania takéhoto príkazu na zaistenie. Aj právo Európskej únie jednoznačne od seba odlišuje pojem „dôkazné prostriedky“ a pojmy „nástroje a výnosy z trestnej činnosti“, uvedené potvrdzuje v minulosti prijaté rámcové rozhodnutie Rady 2003/577/SVV z 22 júla 2003 o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii, ktoré však bolo neskôr nahradené smernicou o európskom vyšetrovacom príkaze.

Súčasne dochádza k rozšíreniu katalógu zaist'ovacích inštitútov v trestnom konaní o zaistenie nehnuteľnosti, zaistenie majetkovej účasti v právnickej osobe, zaistenie inej majetkovej hodnoty, zaistenie virtuálnej meny a zaistenie náhradnej hodnoty, vrátane postupu pri zaistení hnutel'nej veci. Absencia výslovnej právnej úpravy v Trestnom poriadku neumožňuje orgánom činným v trestnom konaní efektívnym spôsobom uchopovať najmä výnosy z trestnej činnosti.

Spoločnou črtou navrhovaného rozšírenia právnej úpravy je, že o zaistení bude v prípravnom konaní rozhodovať prokurátor, inak sudca a pred začatím trestného stíhania prokurátor, len ak vec neznesie odklad s nutnosťou dodatočného potvrdenia prokurátorského príkazu sudcom pre prípravné konanie pod hrozbou straty účinkov prokurátorského príkazu. Správa majetku zaisteného na účely zaistenia nástrojov a výnosov z trestnej činnosti podľa nižšie uvedených ustanovení sa bude vykonávať podľa osobitného zákona, ktorým je zákon navrhovaný v čl. I.

§ 89

V novom znení § 89 sa definuje pojem „vec dôležitá pre trestné konanie“, ktorej definícia doteraz absentovala v trestnom kódexe. V zmysle navrhovanej definície sa za vec dôležitú pre trestné konanie považuje vec, ktorá slúži na účely dokazovania ako aj nástroje a výnosy z trestnej činnosti, pričom výnos sa navrhuje definovať v § 130 ods. 9 Trestného zákona. Za nástroj trestnej činnosti je potrebné považovať vec, ktorá bola určená na spáchanie trestného činu alebo bola použitá pri spáchaní trestného činu.

V navrhovanom odseku 2 sa explicitne ustanovuje generálne pravidlo, že zaistenie veci na účely dokazovania má prednosť pred inými dôvodmi zaistenia veci, pretože primárnym účelom trestného konania je dokázať vinu páchatel'ovi a spravodlivo ho potrestať. Rovnako sa zavádza možnosť meniť počas trestného konania dôvod zaistenia, a to formou uznesenia, proti ktorému bude možné podať opravný prostriedok (sťažnosť). Vo vzťahu k veci zaistenej na účely dokazovania sa výslovne ustanovuje, že takúto vec nie je potrebné „prezaistiť“, ak je zároveň nástrojom alebo výnosom z trestnej činnosti, o ktorých by sa mohlo vysloviť prepadnutie alebo zhabanie veci alebo majetku.

§ 89a

Doterajšie znenie § 89 bolo premietnuté do nového ustanovenia § 89a. Jedinú legislatívnu zmenu v tomto ustanovení predstavuje zmena dôvodu, resp. účelu zaistenia, a to na účely dokazovania. V zmysle tejto zmeny budú po novom orgány uvedené v odseku 3 zaist'ovať len veci, ktoré môžu slúžiť na účely dokazovania, resp. poslúžiť ako dôkaz v trestnom konaní.

§ 90 a 91

Obdobne ako pri ustanovení § 89a, sa v § 90 a 91 zmenil len účel zaistenia. Právna úprava v § 91 reaguje na Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite, ktorý bol prijatý členskými štátmi Rady Európy dňa 23.11.2001 v Budapešti. Dotknuté ustanovenie umožňuje vydať príkaz na uchovanie a vydanie počítačových dát pre účely dokazovania, najviac na 90 dní. Príkaz na uchovanie a vydanie počítačových dát, ktoré môžu slúžiť na účely dokazovania je možné vydať opakovane. V bezprostrednej nadväznosti na § 89a sa tu označeným orgánom poskytuje možnosť, aby zaistili vec alebo počítačový údaj, ktorý môže slúžiť na účely dokazovania aj proti vôli osoby, ktorá ju má pri sebe, ale nereagovala na predchádzajúcu výzvu.

§ 92 a 93

V praxi sa často stáva, že vec, ktorá môže slúžiť na účely dokazovania sa dostane do dispozície štátneho orgánu ešte pred začatím trestného stíhania inak, ako postupom podľa Trestného poriadku. Môže byť napr. zaistená podľa § 21 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov prípadne na základe iných zákonov. Inštitút prevzatia takto zaistenej veci podľa § 92 zabezpečuje, aby sa bez všetkých pochybností mohla použiť ako dôkaz v trestnom konaní. Znenie § 92 bolo doplnené o možnosť prevziať vec, ktorá bola zaistená podľa osobitného predpisu aj v konaní pred súdom, pretože nie je vylúčené, že takáto situácia v praxi nastane, pričom doterajšia právna úprava dávala právo prevziať vec len prokurátorovi alebo policajtovi. Ustanovenie § 93 ostalo nedotknuté, t. j. bez legislatívnych zmien.

§ 94

V zmysle navrhovaného znenia sa v tomto ustanovení upravuje úschova vydaných, odňatých, prevzatých alebo inak zaistených vecí, ktoré slúžia ako dôkaz v trestnom konaní, ktorých úschovu zabezpečuje orgán činný v trestnom konaní alebo súd a zároveň sa v odseku 2 ponecháva možnosť zabezpečenia úschovy prostredníctvom tretej osoby (iného štátneho orgánu, právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá vykonáva v takom odbore podnikateľskú činnosť), ak orgán činný v trestnom konaní alebo súd nemôže takúto úschovu zabezpečiť sám. Správa zaistených vecí na iné účely ako sú účely dokazovania je upravená na inom mieste v Trestnom poriadku (§ 98a ods. 3).

§ 95 až 95b

Predmetné ustanovenia upravujú postup pri zaistení peňažných prostriedkov na účte v banke. V rámci dotknutých ustanovení došlo k precizovaniu niektorých odsekov, ktoré v praxi spôsobovali problémy, a na ktoré poukázala až aplikačná prax. Navrhovaným precizovaním sa má docieľiť zrozumiteľný postup ako pre orgány činné v trestnom konaní a súd, tak aj pre banky a pobočky zahraničných bánk.

§ 96

Navrhovaná zmena sa dotýka iba odseku 5, v ktorom sa dopĺňajú osobitné náležitosti, ktoré musí príkaz vydaný podľa § 96 ods. 1 alebo ods. 2 obsahovať. Ide o náležitosti, ktoré musí príkaz obsahovať popri všeobecných náležitostiach ustanovených v § 181 Trestnom poriadku. Týmito náležitosťami sú jednoznačná identifikácia majiteľa cenného papiera a náležitosti upravené v predpisoch o cenných papieroch – vid' napr. § 28 s poukazom na § 27 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch). Rovnako sa zavádza pravidlo, ktoré sa

uplatňuje aj pri zaistení peňažných prostriedkov, že proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadostí o obmedzenie alebo zrušenie zaistenia je prípustná sťažnosť.

§ 96a a § 96b

Navrhovanou právnou úpravou sa zavádza nový osobitný inštitút zaist'ovacích úkonov. Potreba jeho zavedenia súvisí najmä používaním nehnuteľností na páchanie trestnej činnosti a s výnosmi z trestnej činnosti. Ide o špecifickú právnú úpravu pri zaist'ovaní nehnuteľností, ktorá doposiaľ absentovala v slovenskej právnej úprave a orgánom činných v trestnom konaní neumožňovala účinne postupovať pri zaistení nehnuteľností, ktoré sú nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti.

Príslušnými orgánmi na rozhodnutie o zaistení nehnuteľnosti sú predseda senátu a prokurátor. V príkaze sa obmedzí možnosť nakladania s nehnuteľnosťou, s ktorou je možné nakladať len s predchádzajúcim písomným súhlasom predsedu senátu alebo prokurátora podľa odseku 7. Takýto súhlas nie je možné udeliť v prípade uspokojovania pohľadávok štátu.

V odseku 4 a 5 sa vymedzuje okruh osôb, ktorým sa doručuje príkaz na zaistenie nehnuteľnosti. Podľa odseku 6 je návrh na zápis vlastníckeho alebo iného vecného práva k zaistenej nehnuteľnosti možné vykonať len s predchádzajúcim písomným súhlasom príslušných orgánov. Pričom pod pojmov „zápis“ treba rozumieť vklad aj záznam, čím sa zabezpečí, že na prevody a prechody vlastníckeho práva je potrebný predchádzajúci písomný súhlas príslušných orgánov, napr. dedičské konanie.

V odseku 8 je upravené právo žiadať o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia nehnuteľnosti. Proti negatívnemu rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o obmedzenie alebo zrušenie zaistenia je prípustná sťažnosť. V prípade negatívneho rozhodnutia o takejto žiadosti má vlastník nehnuteľnosti možnosť podať opakovanú žiadosť po uplynutí 30 dní.

V odseku 9 sa explicitne uvádza, že tento zaist'ovací inštitút sa použije aj v prípade zaistenia nároku poškodeného, ktorý si ho v trestnom konaní riadne a včas uplatnil.

V navrhovanom § 96b sa upravuje obhliadka nehnuteľnosti a jej príslušenstva, ktorá je predmetom zaistenia alebo má byť predmetom zaistenia. Takýto príkaz na obhliadku nehnuteľnosti môže vydať len súd. V ďalších ustanoveniach sa upravuje procesný postup orgánu, ktorý vykonáva obhliadku nehnuteľnosti. Ustanovuje sa povinnosť orgánu vykonávajúceho obhliadku pribrať k takémuto úkonu nezúčastnenú osobu.

§ 96c

V navrhovanom § 96c sa upravuje zaistenie majetkovej účasti v právnickej osobe (ďalej len „majetková účasť“). Vzhľadom na to, že obchodné podiely a iné formy majetkovej účasti sú úradne evidovanou majetkovou hodnotou (zapisujú sa do obchodného registra), tak ich zaistenie sa bude zapisovať do obchodného registra.

V odseku 1 sa upravujú podmienky, za splnenia ktorých môže byť majetková účasť zaistená. Zaistenie prichádza do úvahy, ak majetková účasť je nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti.

O zaistení majetkovej účasti bude rozhodovať po podaní obžaloby predseda senátu, a v prípravnom konaní a v postupe pred začatím trestného stíhania prokurátor. Podľa

navrhovaného odseku 2 je prípustné aj rozhodnutie policajta s dodatočným potvrdením prokurátorom. Forma rozhodnutia je príkaz, ktorý musí byť písomný a odôvodnený.

Príkaz sa bude doručovať registrovému súdu a po vykonaní príkazu aj majiteľovi majetkovej účasti. Ide o transpozíciu článku 8 ods. 2 smernice 2014/42/EÚ. Ak je to potrebné, uvedený článok predpokladá možnosť odloženia oznámenia príkazu dotknutej osobe, aby nebolo ohrozené vyšetrowanie. Návrh zákona vyžaduje, aby orgán, ktorý príkaz vydáva v ňom výslovne zakázal majiteľovi majetkovej účasti akékoľvek dispozície s touto majetkovou účasťou (napr. prevod, založenie a pod.). Právne úkony vykonané v rozpore s týmito zákazmi budú ex lege neplatné. Príkaz bude vyvolávať aj účinky vo vzťahu k registrovému súdu, ktorý nebude môcť zapísať do obchodného registra prevod majetkovej účasti bez súhlasu toho, kto príkaz vydal (odsek 5).

Trvanie zaistenia majetkovej účasti je upravené v odsekoch 3 a 6. Podľa odseku 6 zaistenie má trvať, dokým trvá jeho účel. Akonáhle pominie potreba mať zaistenú majetkovú účasť, príkaz na jeho zaistenie musí byť zrušený. Zrušenia zaistenia sa však bude môcť domáhať aj majiteľ majetkovej účasti, a to postupom podľa odseku 3. Proti negatívnemu rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o obmedzení alebo zrušení zaistenia je prípustná sťažnosť.

Ustanovenie § 96c pojednáva o majetkovej účasti v právnickej osobe vo všeobecnosti. Majetkovou účasťou môže byť obchodný podiel, členský podiel, prípadne akcie. V prípade zaistenia zaknihovaných akcií však bude potrebné postupovať podľa § 96, ktorý upravuje zaistenie zaknihovaných cenných papierov. To znamená, že právna úprava v § 96 je špeciálnou úpravou vo vzťahu k § 96c.

§ 96d

V navrhovanom § 96d je upravené zaistenie virtuálnej meny. Ide o nóvum, ktoré sa zavádza do právneho poriadku Slovenskej republiky z dôvodu jej špecifického charakteru a potreby osobitného prístupu.

V odseku 1 sa upravujú podmienky, za splnenia ktorých môže byť virtuálna mena zaistená. Zaistenie prichádza do úvahy, ak virtuálna mena je nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti. Špecifická úprava je upravená v odseku 3 podľa ktorého sa zakáže akékoľvek dispozícia s virtuálnou menou a zároveň sa prikáže vydanie virtuálnej meny vrátane vydania hesla, prístupového kódu alebo podobných údajov umožňujúcich nakladanie s virtuálnou menou. Súčasne sa explicitne ustanovuje, že právne úkony urobené v rozpore so zákazom sú neplatné.

V zmysle dikcie odseku 6 takýto príkaz musí byť písomný a musí byť náležite odôvodnený. V odseku 7 je upravené právo žiadať o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia nehnuteľnosti. Proti negatívnemu rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o obmedzení alebo zrušení zaistenia je prípustná sťažnosť. V prípade negatívneho rozhodnutia o takejto žiadosti má vlastník nehnuteľnosti možnosť podať opakovanú žiadosť po uplynutí 30 dní.

V odseku 9 sa explicitne uvádza, že tento zaist'ovací inštitút sa použije aj v prípade zaistenia nároku poškodeného, ktorý si ho v trestnom konaní riadne a včas uplatnil.

§ 96e

Navrhovanou právnou úpravou sa zavádza nový zaist'ovací inštitút, a to zaistenie inej majetkovej hodnoty, pod ktorou sa rozumie majetkové právo alebo iná peniazmi oceniteľná hodnota, ktorá je nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti.

Príslušnými orgánmi na rozhodnutie o zaistení inej majetkovej hodnoty sú predseda senátu a prokurátor. Odsek 3 ustanovuje obligatórnu náležitosť príkazu na zaistenie, ktorou je zákaz nakladania so zaistenou inou majetkovou hodnotou. V prípade, že bol zákaz porušený, takto urobené právne úkony sú de lege neplatné.

V odseku 4 a 5 sa ustanovuje povinnosť príslušných orgánov zisťovať existenciu vecných práv ďalších osôb k zaistenej inej majetkovej hodnote. V odseku 8 je upravená ochrana vlastníka inej majetkovej hodnoty v súvislosti s ochranou práv tretích osôb, a tým spôsobom, že má právo žiadať o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia. V prípade negatívneho rozhodnutia má možnosť opätovne podať žiadosť po uplynutí lehoty 30 dní.

V odseku 9 sa explicitne uvádza, že tento zaist'ovací inštitút sa použije aj v prípade zaistenia nároku poškodeného, ktorý si ho v trestnom konaní riadne a včas uplatnil.

§ 96f

Navrhované ustanovenie upravuje postup výlučne pri zaistení hnutel'nej veci, u ktorej je predpoklad, že ju bude potrebné zaistiť. Z tohto dôvodu sa navrhuje použiť postup podľa § 89a, § 90, § 97 a 98 Trestného poriadku, kedy najskôr dôjde k vydaniu alebo odňatiu veci, a následne sa vyhodnotí povaha veci a zvolí sa režim zaistenia, a to zaistenie na účely dokazovania alebo zaistenie ako nástroja alebo výnosu z trestnej činnosti.

§ 96g

V navrhovanom § 96f je upravené zaistenie náhradnej hodnoty. Ide o nóvum, ktoré sa zavádza do právneho poriadku Slovenskej republiky. Na základe navrhovanej úpravy bude možné vydať príkaz na zaistenie náhradnej hodnoty, ak nemožno dosiahnuť vydanie alebo odňatie veci, zaistenie hnutel'nej veci, peňažných prostriedkov, zaknihovaných cenných papierov, nehnuteľností, virtuálnej meny, inej majetkovej hodnoty alebo majetkovej účasti, ktoré sú nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti.

§ 97 a 98

Navrhovanými zmenami v § 97 sa majú odstrániť aplikačné problémy, na ktoré poukázala prax pri vysporiadávaní sa so zaistenými vecami podľa Trestného poriadku. Z dôvodu absencie lehoty na prevzatie veci a uplatnenie nároku na vec v civilnom procese, sa preto navrhuje doplnenie lehôt a rovnako aj následné prepadnutie veci v prospech štátu. Vec, ktorá prepadne v prospech štátu podľa § 97 ods. 1, prejde podľa § 5 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu do dočasnej správy, ktorú vykonáva okresný úrad v sídle kraja. O prechode veci do vlastníctva štátu informuje orgán, ktorý rozhoduje o vrátení veci vlastníkovi alebo držiteľovi dočasného správcu, príslušného podľa bydliska vlastníka alebo oprávneného držiteľa veci, resp. podľa miesta, kde sa vec nachádza. Navrhuje sa tiež doplniť podrobnejší postup pri predaji veci a zničení vecí, ktoré majú špecifický charakter (omamné látky, psychotropné látky, jedy, alkohol a pod.). Zároveň sa navrhuje do jednotlivých ustanovení doplniť pojem „inak zaistená vec“ za účelom odstránenia nejasností v aplikačnej praxi, ktoré sa týkali nakladania so zaistenými vecami, ktoré boli zaistené v pri domovej prehliadke, prehliadke iných priestorov alebo pozemkov, napr. nájdené kradnuté autá, ktoré sa v praxi často zaist'ujú v rámci obhliadky miesta činu.

V platnom znení § 98 sa upravuje len postup pri vrátení veci obvinenému, preto sa navrhuje jeho širšia úprava, aby zahŕňala všetky osoby, ktorých vec mohla byť odňatá alebo vydaná. Zároveň sa navrhuje doplniť postup v prípade, ak išlo o vec získanú trestným činom a nikto nepožiadaval o vrátenie veci alebo si neuplatnil právo na vec nikto iný. Tiež sa navrhuje doplniť vymedzenie bezcennej veci, ak sa vec nepodarí predať ani za zníženú cenu.

§ 98a

V nadväznosti na rozšírenie katalógu zaisťovacích inštitútov v trestnom konaní sa vymedzujú spoločné ustanovenia, ktoré sa vzťahujú a aplikujú na jednotlivé zaisťovacie inštitúty. V odseku 2 sa explicitne ustanovuje nulitosť takého právneho úkonu, ktorý bol vykonaný bez súhlasu príslušného orgánu. V odseku 3 sa upravuje generálny odkaz na osobitnú právnu úpravu, ktorej predmetom regulácie je správa zaisteného majetku; ide o návrh zákona v čl. I. V odseku 4 sa po vzore konania a rozhodovania o väzbe upravuje objektívna lehota trvania zaistenia majetku, ktorá bude 5 ročná, s možnosťou predĺženia tejto lehoty o 7 mesiacov, a to aj opakovane. Zároveň sa vyjadruje zásada, že zaistenie majetku má trvať len po nevyhnutný čas. Úzko s tým súvisí navrhovaná úprava v odseku 5, ktorá kladie na prokuratúru a súdy požiadavku na skúmanie dôvodov trvania zaistenia majetku, vecí alebo iných majetkových hodnôt, a to v ktoromkoľvek štádiu trestného konania po tom, čo došlo k ich zaisteniu. Dotvárajú sa tak zákonné garancie pre zákonné využívanie zaisťovacích inštitútov s cieľom zabezpečiť ústavne garantovaných práv, najmä práva vlastníť majetok. Ak uplynie 5-ročná lehota zaistenia, pričom táto lehota nebude predĺžená v zmysle znenia odseku 4, zapísaná poznamka v katastri nehnuteľnosti sa vymaže z úradnej povinnosti, pričom pri nakladaní s nehnuteľnosťou nie je potrebný súhlas príslušného orgánu, ktorý vydal rozhodnutie o zaistení. Uvedené znamená, že príslušný orgán štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností už nie je povinný v zmysle § 3 ods. 3 návrhu zákona informovať tento príslušný orgán, že sa s nehnuteľnosťou určitým spôsobom nakladá. V odseku 6 sa explicitne ustanovuje za účelom vyhnutia sa rôznym právnym výkladom a problémom pri správe zaisteného majetku v praxi, že zaistenie majetku sa vzťahuje aj na plody a úžitky pochádzajúce zo zaisteného majetku.

K bodu 18 (§ 111 ods. 1)

Legislatívno-technická úprava ustanovenia súvisiaca so zmenou názvu trestného činu podľa § 219 Trestného zákona.

K bodu 19 (§ 112 ods. 1)

Súčasne znenie dotknutého ustanovenia neumožňuje orgánom činným v trestnom konaní účinne reagovať na aktuálne formy a spôsoby páchania trestnej činnosti. Z uvedeného dôvodu a v nadväznosti na schválený Akčný plán boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, ktorý vychádza zo zavedenia efektívneho finančného vyšetřovania, sa navrhuje umožniť určených zložkám v rámci použitia tohto prostriedku operatívno-pátracej činnosti aj poskytovanie služby resp. predstierať určité činnosti a tým identifikovať jednotlivé typológie zneužívaných legalizačných schém, ktoré majú často aj cezhraničný charakter.

K bodu 20 (§ 113 ods. 9, § 114 ods. 7, § 115 ods. 7)

Dôvodom navrhovanej zmeny je snaha zákonodarcu o precizovanie tých ustanovení Trestného poriadku, ktoré sa týkajú použiteľnosti dôkazov získaných využitím informačno-technických prostriedkov a prostriedkov operatívno-pátracej činnosti v inej trestnej veci. Samotná súdna prax zastáva nejednotný postoj k výkladu predmetných ustanovení, práve vo

vzťahu k použiteľnosti dôkazov získaných v inej trestnej veci (pozri napr. rozhodnutie NS SR z 7. februára 2012, sp. zn. 2 To 5/2011 v. rozhodnutie NS SR z 15. mája 2019 sp. zn. 1TdoV/8/2019). Táto názorová rozdielnosť následne spôsobuje v praxi pri odhaľovaní trestnej činnosti spojenej s legalizáciou výnosov z trestnej činnosti problémy. Dôkazy získané na základe informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti v jednej trestnej veci dokumentujú aj nakladanie s finančnými prostriedkami a výnosmi získanými z trestnej činnosti, ktoré zakladajú alebo dokumentujú podozrenie zo spáchania trestného činu legalizácie výnosov z trestnej činnosti, avšak takéto dôkazy sú podľa názoru niektorých súdov nepoužiteľné v trestnom konaní o trestnom čine legalizácie výnosu z trestnej činnosti, nakoľko už ide o iné trestné konanie. V praxi tak často dochádza k zamedzeniu možnosti zdokumentovať a preukázať osobe nadobudnutie majetku z trestnej činnosti, a tým aj vykonať prípadne zaistenie takéhoto majetku. Avšak navrhovanou zmenou sa predpokladá odstránenie názorovej rozdielnosti, resp. zjednotenie výkladu dotknutej právnej úpravy súdmi a použitie takto získaných dôkazov aj v inej trestnej veci.

K bodu 21 [§ 119 ods. 1 písm. f)]

Ide o legislatívno-technickú úpravu ustanovenia, ktorou sa reaguje na zavedenie definície výnosu z trestnej činnosti v Trestnom zákone.

K bodom 22 a 23 (§ 119 ods. 1 písm. g) a ods. 2)

Do Trestného poriadku sa navrhuje sa explicitne doplniť tzv. finančné vyšetrovanie. V zmysle navrhovaného písmena f) v § 119 bude potrebné v trestnom konaní dokazovať aj majetkové pomery osoby voči ktorej sa vedie trestné konanie na účely odňatia výnosov z trestnej činnosti; podstata spočíva v zisťovaní majetku, u ktorého je predpoklad, že pochádza z trestnej činnosti. Podľa takto nastavanej právnej úpravy bude potrebné vyhotovovať majetkový profil naviazaný na výnosy z trestnej činnosti. Zisťovanie majetkového profilu vykonáva buď policajt v zmysle Trestného poriadku alebo orgán podľa osobitného predpisu. Cieľom takéhoto doplnenia právnej normy je podporiť, aby zisťovanie majetkových pomerov a vyhotovovanie majetkového profilu bol paralelný proces popri vyšetrovaní (preukazovanie okolností skutku a usvedčenie páchatel'a), pričom proces bude oprávnená vykonávať aj iná osoba ako len procesne príslušný policajt (príslušný na vedenie vyšetrovania), a aby na účely zisťovania majetkových pomerov a vyhotovovanie majetkového profilu bolo možné využiť aj postupy podľa osobitných predpisov.

K bodu 24 [§ 190 ods. 2 písm. b)]

Ako problematickou sa javí otázka rozhodovania o sťažnosti proti uzneseniu, ktoré vydal európsky delegovaný prokurátor na pokyn či už európskeho prokurátora alebo stálej komory, ktorej rozhodnutiami v tomto smere je viazaný aj európsky prokurátor, predovšetkým uzneseniu o vznesení obvinenia. Podľa § 31 ods. 4 posledná veta Trestného poriadku je totiž z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn. Treba pritom zdôrazniť, že súdna prax nie je doposiaľ zjednotená v tom, aké dôsledky má, ak o sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia rozhodol vylúčený prokurátor, a nemalá časť teórie i praxe zastáva názor, že v takejto situácii je trestné stíhanie obvineného nezákonné a pokiaľ takúto chybu už nemožno napraviť postupom podľa § 363 Trestného poriadku, prichádza do úvahy iba zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie obžalovaného. Pre takéto prípady sa javí byť vhodným doplniť ustanovenie § 190 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku navrhovaným spôsobom. Aplikácia tohto ustanovenia však bude podmienená tým, že vnútorný rokovací poriadok Európskej prokuratúry stanoví, kto je v takýchto prípadoch nadriadeným prokurátorom.

K bodu 25 (§ 196 ods. 1)

V tomto prípade ide o implementačné ustanovenie vo vzťahu k čl. 24 nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry, ktorého cieľom je zabezpečiť naplnenie tzv. notifikačnej povinnosti smerom k Európskej prokuratúre.

K bodu 26 [§ 200 ods. 4 a 5, § 201 ods. 5 písm. b) a ods. 6 písm. b), § 202 ods. 2 a 3, § 230 ods. 2 písm. h) a i)]

Ide o legislatívno-technickú zmenu vyvolanú v dôsledku zmeny štruktúry § 10, kde dochádza k vypusteniu odseku 7, a preto je potrebné aktualizovať vnútorné odkazy na § 10.

K bodu 27 (§ 202 ods. 2)

V súvislosti so zavedením nového trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233a (pozri čl. II bod 40) sa navrhuje upraviť postup pri skrátrenom vyšetrovaní a to tak, aby skrátene vyšetrovanie o prečinoch trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233a ods. 1 a 2 Trestného zákona vykonával vyšetrovateľ (policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) až c)).

K bodu 28 (§ 211 ods. 1)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenou názvu trestného činu podľa § 219 Trestného zákona a zrušením trestného činu podielníctva.

K bodu 29 [§ 215 ods. 2 písm. d)]

V súvislosti s konaním o porušení č. 2019/2135, ktoré sa proti Slovenskej republike vedie z dôvodu, že si nespĺnila povinnosti vykonať potrebné opatrenia za účelom úplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV, je potrebné v Trestnom poriadku vykonať úpravu na zabezpečenie splnenia všetkých záväzkov, ktoré Slovenskej republike vyplývajú z citovanej smernice. Zo znenia smernice je potrebné zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány boli oprávnené nestíhať a neukladať tresty za trestné činy, ktoré osoba spáchala z donútenia v priamej súvislosti s tým, že bol na nej spáchaný trestný čin vymedzený v čl. 14 smernice, ako i trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, pričom tieto obete sú vystavované dlhodobému fyzickému alebo psychickému nátlaku zo strany páchatel'a a často vykonajú požiadavku, resp. príkaz tohto páchatel'a, ktorým môže byť aj spáchanie trestného činu, a to len z obavy o svoj život. V Trestnom poriadku sa preto navrhuje upraviť ustanovenie § 215 týkajúce sa zastavenia trestného stíhania. V zmysle navrhovanej úpravy bude prokurátor oprávnený zastaviť trestné stíhanie voči takejto osobe, bez ohľadu na to, či táto osoba spáchala prečin alebo zločin v súvislosti s tým, že bol na nej spáchaný trestný čin týrania blízkej osoby alebo zverenej osoby alebo trestný čin vymedzený v čl. 14 smernice.

K bodu 30 (§ 229 ods. 2)

Navrhovaná právna úprava má za cieľ odstrániť situáciu, kedy osobe, ktorá je vlastníkom majetku, veci alebo inej majetkovej hodnoty, nemôže byť majetok, vec alebo iná majetková hodnota orgánmi činnými v trestnom konaní počas prerušeného trestného stíhania vrátená.

Uvedené ustanovenie obsahuje aj možnosť podania samostatného návrhu prokurátorom na uloženie ochranného opatrenia počas prerušenia trestného stíhania. Táto úprava má tiež zjednodušiť vrátenie veci, kedy nebude potrebné formálne vydávať rozhodnutie o pokračovaní v trestnom stíhaní, vrátiť vec a následne znovu prerušiť trestné stíhanie.

K bodu 31 (§ 331 ods. 2)

Potreba zmeny ustanovenia v súvislosti s prijatím novely Trestného zákona – zákona č. 214/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Táto novela priniesla zmenu, na základe ktorej senát rozhoduje o obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov, kým podľa dovtedajšej právnej úpravy senát rozhodoval o zločinoch s hornou hranicou trestnej sadzby viac ako osem rokov. Na základe tejto zmeny bolo potrebné náležite upraviť aj § 331 ods. 2, ktorý upravuje rozhodovanie senátu.

K bodu 32 (§ 423)

Legislatívno-technická úprava s ohľadom na nové riešenie príslušnosti na vedenie konania týkajúceho sa trestu prepadnutia majetku.

K bodu 33 (§ 425 ods. 1, § 428 ods. 2)

V súlade s požiadavkou Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky prijať nevyhnutné opatrenia „pre zefektívnenie zaisťovania a následnej konfiškácie výnosov z trestnej činnosti“ sa navrhuje v prípade zaisťovania výkonu trestu prepadnutia majetku a výkon trestu prepadnutia veci upustiť od podmienky využitia zaistenia majetku spočívajúcej v existencii obavy, že výkon trestu bude zmarený alebo sťažený. Túto skutočnosť nebude potrebné v trestnom konaní pri zaisťovaní výkonu trestu dokazovať. Navrhované vypustenie tejto podmienky reflektuje požiadavky aplikačnej praxe, keďže orgány činné v trestnom konaní mali v praxi problémy preukazovať dôvodnú obavu, že výkon trestu bude zmarený alebo sťažený. V praxi často nastali situácie, kedy sa obvinený účelne zbavil majetku a následne neexistoval majetok, ktorý by bolo možné zaisťiť, pretože prokurátor sa dozvedel o zbavovaní majetku, ktorý vlastnil obvinený ex post.

K bodu 34 (§ 425 ods. 1)

Vzhľadom na rozšírenie právnej úpravy zaisťovacích inštitútov sa navrhuje rozšírenie vnútorných odkazov odkazujúcich na primerané použitie právnej úpravy aj na zaistenie výkonu trestu prepadnutia majetku.

K bodu 35 (§ 428 ods. 2, § 461 ods. 2)

Účelom zmeny dotknutých ustanovení je zabezpečiť aplikáciu nových ustanovení o zaistení majetku vrátane § 98a aj v prípadoch zaisťovania podľa § 428 a § 461 Trestného poriadku. Nad rámec doterajšej právnej úpravy sa odkazuje aj na primerané použitie § 426 a 427 Trestného poriadku, čím sa zaručuje rovnaký štandard aplikácie zaisťovacích inštitútov ako z pohľadu dotknutých osôb, tak aj orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

K bodu 36 (§ 433)

Podľa platného znenia § 433 možno vlastnícke právo tretej osoby k prostriedkom a veciam postihnutým výkonom trestu prepadnutia majetku uplatniť len v civilnom procese. Niet dôvod neposkytnúť ochranu práv tretích osôb aj v prípadoch trestu prepadnutia veci a ochranných opatrení zhabania veci a zhabania časti majetku. Na tento účel sa teda rozširuje rozsah úpravy § 433 doplnením uvedených trestov a ochranných opatrení.

K bodu 37 (nadpis)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zavedením výkonu nového ochranného opatrenia zhabania časti majetku v Trestnom poriadku.

K bodu 38 (§ 461 ods. 2)

Obdobne ako v prípade zaistovania výkonu majetkových trestov, tak aj v prípade ochranného opatrenia zhabania veci sa navrhuje upustiť od podmienky existencie obavy, že výkon tohto ochranného opatrenia bude zmarený alebo sťažený pre uplatnenie zaistenia výkonu ochranného opatrenia. Navrhované vypustenie tejto podmienky reflektuje požiadavky aplikačnej praxe, keďže orgány činné v trestnom konaní mali v praxi problémy preukazovať dôvodnú obavu, že výkon ochranného opatrenia bude zmarený alebo sťažený. V praxi často nastali situácie, kedy sa osoba účelne zbavovala majetku a následne neexistoval majetok, ktorý by bolo možné zaistiť, pretože prokurátor sa dozvedel o zbavovaní majetku ex post.

K bodu 39 (§ 461 ods. 3)

Do právnej úpravy zaistenia výkonu hroziaceho ochranného opatrenia zhabania veci sa navrhuje zaviesť absentujúcu úpravu opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zaistení veci. Zabezpečí sa tak rovnaký štandard ochrany práv dotknutých osôb ako v prípade majetkových trestov, tak aj v prípade majetkových ochranných opatrení.

K bodu 40 (§ 461a)

V súlade s novým navrhovaným ochranným opatrením zhabania časti majetku (pozri čl. II bod 2) sa náležite k tomu upravuje procesný postup príslušných orgánov pri výkone tohto ochranného opatrenia. Koncept navrhovaného ustanovenia vychádza z právnej úpravy obsiahnutej v § 461 platného Trestného poriadku, týkajúceho sa výkonu zhabania veci. A teda v odseku 1 sa upravuje postup súdu po vykonateľnosti rozhodnutia, ktorým sa uložilo zhabanie časti majetku. V odseku 2 sa upravuje možnosť zaistenia časti majetku ak sa vedie trestné stíhanie pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu a na pomery obvineného treba očakávať uloženie takéhoto ochranného opatrenia. Súčasne sa odkazuje aj na primerané použitie § 425 ods. 2, § 426 a 427 Trestného poriadku, čím sa zaručuje rovnaký štandard aplikácie zaistovacích inštitútov ako z pohľadu dotknutých osôb, tak aj orgánov činných v trestnom konaní a súdov. V odseku 3 sa navrhuje pripustenie opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zaistení časti majetku.

K bodom 41 až 46 (§ 550, § 550 ods. 1, § 550a, § 551, § 551 ods. 1 a 4)

Zmena tohto ustanovenia zosúladzuje terminológiu zaistovania v rámci justičnej spolupráce v trestných veciach s terminológiou, ktorá sa zavádza touto právnou úpravou, resp. s terminológiou používanou v prvej časti Trestného poriadku. V súlade s medzinárodnými štandardmi, medzinárodnou praxou a medzinárodnými zmluvami sa umožňuje zaistenie majetku, veci alebo inej finančnej hodnoty aj na základe princípu vzájomnosti (reciprocity), nielen existujúcej medzinárodnej zmluvy.

K bodu 47 (§ 567q)

Právna úprava v odsekoch 1 a 2, ktorá podriadiuje režimu novej právnej úpravy vracanie vecí vydaných, odňatých alebo prevzatých v trestnom konaní podľa doterajších predpisov novej právnej úprave v § 97 a 98. Súčasne platí, že výzva podľa § 97 a 98 musí byť podaná po účinnosti tohto zákona. Veci, ktoré sa stanú majetkom štátu prejdú, takisto ako je tomu v prípade podľa § 97 ods. 1, do dočasnej správy okresnému úradu v sídle kraja.

Odsek 3 sa viaže na ustanovenie § 98a ods. 4 Trestného poriadku, ktoré stanovuje maximálnu lehotu na zaistenie majetku päť rokov. Z tohto dôvodu bolo potrebné nastaviť prechodné ustanovenie, a to tak, že dané ustanovenie sa nepoužije na príkazy o zaistení majetku vydané pred 1. januárom 2021.

K bodu 48 (príloha)

Príloha sa dopĺňa o odkaz na právne záväzné akty Európskej únie, ktoré sa návrhom zákona transponujú do označeného zákona.

K čl. IV

(zákon č. 143/1998 Z. z.)

K bodu 1 [§ 34a ods. 3 písm. b)]

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením trestného činu podielníctva.

K bodu 2 (§ 57g)

Účinnosťou novely Trestného zákona sa trestný čin podielníctva z nedbanlivosti v § 34a ods. 3 písm. b) leteckého zákona zmení na trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti z nedbanlivosti (navrhovaný § 233a Trestného zákona), ktorý bude v modifikovanom znení obsahovať aj pôvodný trestný čin podielníctva.

Podľa § 34a ods. 6 leteckého zákona sa bezúhonnosť člena bezpečnostnej ochrany overuje na začiatku výkonu činnosti a potom následne raz za päť rokov. Bezúhonnosť sa overuje výpisom z registra trestov. Ten, kto je právoplatne odsúdený za trestný čin podielníctva z nedbanlivosti ešte pred dňom účinnosti novely Trestného zákona a odsúdenie nebude ešte zahľadené, bude mať vo výpise z registra trestov uvedené odsúdenie za podielníctvo podľa starej skutkovej podstaty. Ak sa člen bezpečnostnej ochrany alebo ten, kto ním chce byť, po nadobudnutí účinnosti novely Trestného zákona preukáže takýmto výpisom, bude v podstate bezúhonný, pretože podielníctvo nahradí legalizácia výnosov z trestnej činnosti, aj keď s „absorbovaným“ podielníctvom. Na zabránenie tejto situácie bolo potrebné zaviesť prechodné ustanovenie, ktorého zámerom je docieľiť, aby sa taká osoba (t. j. ktorá bola pred 1. januárom 2021 právoplatne odsúdená za trestný čin podielníctva a jej odsúdenie za tento trestný čin nebolo ešte zahľadené) nepovažovala za bezúhonnú.

K čl. V

(zákon č. 153/2001 Z. z.)

K bodu 1 (§ 50)

Keďže dochádza k zmene orgánu oprávneného rozhodovať spory o príslušnosť medzi Európskou prokuratúrou a prokuratúrou, pričom týmto orgánom má byť Najvyšší súd

Slovenskej republiky, je namieste, aby bola právna úprava zakladajúca právomoc súdu upravená priamo v Trestnom poriadku, a nie v zákone č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Inak povedané, pôsobnosť súdov nemôže upravovať zákon upravujúci postavenie prokuratúry, ale pôsobnosť súdov musí byť upravená v príslušnom procesnom predpise, v tomto prípade v Trestnom poriadku. Z uvedeného dôvodu sa preto vypúšťa pôvodný § 50 ods. 2 zákona o prokuratúre, pričom po novom sa úprava presúva do Trestného poriadku, kam z hľadiska systematiky po správnosti patrí.

K bodu 2 (§ 55lb ods. 4)

Doplnenie právnej úpravy v § 55lb má za cieľ v odseku 4 upraviť elektronickú úradnú komunikáciu pri výkone pôsobnosti Európskej prokuratúry na území Slovenskej republiky, pričom sa stanovuje, že európsky delegovaný prokurátor bude na území Slovenskej republiky disponovať elektronickou schránkou pre doručovanie elektronických dokumentov.

K čl. VI

(zákon č. 154/2001 Z. z.)

K bodu 1 [§ 3 ods. 1 písm. a)]

Vzhľadom na komplexné uchopenie problematiky služobného úradu v prípade prokurátorov Európskej prokuratúry v novom odseku 5 sa navrhuje vypustenie súvisiacej úpravy v § 3 ods. 1 písm. a).

K bodu 2 (§ 3 ods. 5)

V záujme vytvorenia podmienok pre zabezpečenie podmienok sociálneho zabezpečenia hlavného európskeho prokurátora, európskeho prokurátora a európskeho delegovaného prokurátora a jeho garantovania na rovnakej úrovni ako pre vnútroštátnych prokurátorov sa navrhuje úprava, podľa ktorej generálna prokuratúra bude plniť funkciu služobného úradu pre prokurátorov Európskej prokuratúry vo vymedzených oblastiach.

K bodu 3 (§ 9b ods. 3)

Vzhľadom na obmedzený počet miest prokurátorov na Úrade špeciálnej prokuratúry, ktorý určuje vláda Slovenskej republiky na návrh generálneho prokurátora, bolo s účinnosťou od 1. septembra 2019 do § 55e ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre doplnené pravidlo, že „*prokurátori dočasne pridelení na výkon funkcie európskeho delegovaného prokurátora sa v rozsahu, v akom plnia úlohy Európskej prokuratúry, do tohto počtu nezapočítavajú*“. V tej súvislosti sa navrhuje legislatívne upraviť pravidlo, že ak bude na výkon funkcie európskeho delegovaného prokurátora dočasne pridelený prokurátor, ktorý nepôsobí na Úrade špeciálnej prokuratúry, takýto prokurátor sa bude počas výkonu funkcie považovať za prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry. Po skončení dočasného pridelenia v Európskej prokuratúre z dôvodu, ktorý neohrozuje dôveryhodnosť prokuratúry alebo dobrú povesť prokuratúry, považuje predkladateľ za vhodné, aby sa takýto prokurátor, vzhľadom na jeho medzinárodné znalosti a skúsenosti mohol stať prokurátorom generálnej prokuratúry bez výberového konania. Inak bude zaradený na výkon funkcie prokurátora na svoju pôvodnú prokuratúru, kde vykonával funkciu prokurátora pred dočasným pridelením k Európskej prokuratúre. Toto pravidlo by sa malo upraviť a aplikovať aj vo vzťahu k európskemu prokurátorovi za Slovenskú republiku a prípadne aj voči hlavnému európskemu prokurátorovi, ak by sa ním stal slovenský prokurátor.

K bodu 4 [§ 15 ods. 2 písm. h) a i)]

Podľa nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry môže dôjsť k odvolaniu hlavného európskeho prokurátora, európskeho prokurátora a európskeho delegovaného prokurátora, a to najmä v tých najzávažnejších prípadoch, ktoré by inak podľa vnútroštátneho práva zakladali disciplinárnu zodpovednosť s možnosťou prípadného zániku funkcie prokurátora. Predkladateľ má za to, že za týchto podmienok je neúnosné, aby slovenský prokurátor naďalej zotrval vo funkcii prokurátora, ak došlo k zániku jeho funkcie v Európskej prokuratúre odvolaním a zároveň, ak dôvod jeho odvolania z funkcie v Európskej prokuratúre je tak závažného charakteru, že odôvodňuje jeho odvolanie z funkcie prokurátora. Navrhuje sa preto zaviesť nový dôvod pre obligatórne odvolanie z funkcie prokurátora spočívajúci v tom, že došlo k odvolaniu z funkcie v Európskej prokuratúre, a to z takých dôvodov, ktoré vážne ohrozujú dôveryhodnosť prokuratúry alebo dobrú povesť (slovenskej) prokuratúry. Vyhodnotenie otázky, či ide o dôvody vážne ohrozujúce dôveryhodnosť prokuratúry alebo dobrú povesť prokuratúry bude v pôsobnosti toho, kto rozhoduje o odvolaní z funkcie prokurátora, t. j. ide o pôsobnosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

K bodom 5 a 7 (§ 26 ods. 1 písm. u), § 138 ods. 3)

Vzhľadom na to, že pri vykonaní ustanovení, ktoré majú garantovať prokurátorovi dočasne pridelenému k Európskej prokuratúre minimálny štandard jeho sociálneho zabezpečenia na úrovni vnútroštátnej právnej úpravy Slovenskej republiky sa bude nevyhnutne vyžadovať súčinnosť dočasne prideleného prokurátora, navrhujeme do základných povinností prokurátora doplniť povinnosť oznamovať a preukazovať služobnému úradu potrebné informácie a údaje. Tomuto účelu slúžia zmeny navrhované v bodoch 5 a 7.

K bodu 6 (§ 131 ods. 1)

Navrhované doplnenie právnej úpravy si vyžiadala aplikačná prax v nadväznosti na pandémie ochorenia Covid-19.

K bodu 8 (§ 258a)

Cieľom zmeny § 258a je doplnenie výkladového pravidla tak, aby sa zákon vzťahoval na hlavného európskeho prokurátora a európskeho prokurátora vtedy, ak tieto pozície zastávajú prokurátori zo Slovenskej republiky. V prípade európskeho delegovaného prokurátora ide vždy o prokurátora zo Slovenskej republiky, preto nie je potrebné toto doplnenie v prípade európskeho delegovaného prokurátora.

K čl. VII

(zákon č. 556/2001 Z. z.)

Cieľom navrhovanej právnej úpravy je zamedzenie situácii, kedy sa zmarí zaistenie zaknihovaného cenného papiera tým, že emitent zmení jeho podobu. Súčasná právna úprava túto otázku nerieši a javí sa ako účelné predísť vzniku situácií, ktoré by viedli k obchádzaniu rozhodnutí najmä orgánov činných v trestnom konaní. Listinné cenné papiere nahrádzajúce zaistené zaknihované cenné papiere emitent odovzdá Úradu pre správu zaisteného majetku.

K čl. VIII

(zákon č. 530/2003 Z. z.)

Vzhľadom na zavedenie zaistenia majetkovej účasti v právnickej osobe v Trestnom poriadku sa navrhuje v zákone o obchodnom registri zaviesť pravidlo, podľa ktorého sa bude zaistenie majetkovej účasti a zrušenie tohto zaistenia zapisovať do obchodného registra. Zabezpečí sa tak publicita tejto skutočnosti aj vo vzťahu k osobám, ktoré majú záujem nadobudnúť majetkovú účasť.

K čl. IX

(zákon č. 199/2004 Z. z.)

K bodu 1 (§ 79a)

Navrhuje sa upraviť náhradné uspokojenie účelu sankcie za colný delikt - prepadnutia tovaru alebo veci v prípadoch, keď sa zaistený tovar alebo vec predá v súlade s čl. I § 16 návrhu zákona. V ďalšom konaní príslušný orgán (colný úrad) nemôže vysloviť sankciu prepadnutia tovaru alebo veci, nakoľko tieto už nie sú zaistené.

K bodu 2 (§ 84aa)

Navrhuje sa upraviť náhradné uspokojenie účelu sankcie za colný priestupok - prepadnutia tovaru alebo veci v prípadoch, keď sa zaistený tovar alebo vec predá v súlade s čl. I § 17 návrhu zákona. V ďalšom konaní príslušný orgán (colný úrad) nemôže vysloviť sankciu prepadnutia tovaru alebo veci, nakoľko tieto už nie sú zaistené.

K čl. X

(zákon č. 7/2005Z. z.)

K bodu 1 (§ 57 ods. 4)

Výklad právnych noriem často trpí textualistickým zajatím, čo vedie pri aplikácii k situáciám, ktoré sa v audiovizuálnej tvorbe zvyknú podávať ako komické („Rozkaz znel jasne: muž s koženou brašnou nesmie prejsť!“). Medzi príklady takejto na textualistickom základe budovanej diskusie patrí aj diskusia o otázke, či: „Je štát s nárok na prepadnutie majetku veriteľom?“ Je pritom zrejmé, že veriteľom je každý (aj štát), kto má právo na plnenie (alebo inú činnosť) od iného. V prípade prepadnutia majetku je akurát špecifické, že vo všeobecnosti sa nedá hodnota „pohľadávky“ štátu zafixovať na konkrétnu hodnotu, keďže sa mení tak ako sa mení aj hodnota majetkových hodnôt, ktoré trest prepadnutia majetku postihuje. Ide však len o prípad, ktorému sa právna úprava inak nevyhýba. Podľa § 151c ods. 1 Občianskeho zákonníka pre platný vznik záložného práva napr. postačí, ak je hodnota zabezpečenej pohľadávky určiteľná.

Taktiež okolnosť, či v ustanovení § 57 ods. 4 použité slová „prihlásenej“ diskvalifikujú štát s možnosťou riešenia odporovateľnosti v konkurze, zvykne byť nadnášaná ako sporná. Pritom podľa §107a ods. 2 resp. ods. 6 je zrejmé, že sa nárok štátu z titulu prepadnutia majetku má byť v konkurze uspokojovaný, hoci zákonodarca výslovne neuvádza, že by mal byť prihlasovaný. To vedie len k logickému záveru, že nárok z titulu prepadnutia majetku je prihlásený automaticky. Jeho uspokojenie predstavuje kľúčový dôvod, pre ktorý sa takýto konkurz vedie a štát (snáď len na zmiernenie sekundárnej viktimizácie) umožnil iným veriteľom mať podiel na majetkovej podstate, ktorý predchádza uspokojeniu nároku štátu z prepadnutia majetku.

Zavádzanie určitého pravidla je však vždy komplikované, keďže môže byť argumentované, že zavádza novú právnu situáciu a pri doterajších situáciách sa presadí

výkladové pravidlo „a contrario“. V tomto prípade však ide len o spresnenie textu a nezavádza sa žiadne nové pravidlo a ani sa právna situácia nemení.

K bodu 2 (§ 58 ods. 2)

Pri vyjadrení právnych noriem je na zdôraznenie určitého pravidla vhodné použiť právnu domnienku. Ustanovenie § 58 ods. 2 patrí medzi ustanovenia, kde je vhodné na zvýraznenie pravidla takúto (nevyvrátiteľnú) domnienku vyjadriť, hoci právna prax by k nej mala dospieť aj bez takéhoto vyjadrenia.

Ak niekto spácha trestný čin, za ktorý mu môže byť uložený trest prepadnutia majetku, musí si byť vedomý, že týmto okamihom sa dostal do úpadku. Ide o hmotnoprávny následok. Okolnosť, či sa spáchanie trestného činu určitej osobe podarí preukázať, je otázka procesná.

Od spáchania trestného činu je potrebné hľadiť na štát optikou veriteľa s minimálne s budúcou pohľadávkou na majetkovej podstate osoby, ktorej môže byť trest prepadnutia majetku uložený. Páchatel' (budúci odsúdený) môže mať tendenciu takýto nárok štátu ukracovať a to tak, že uskutočňuje úkony bez primeraného protiplnenia. Typicky pôjde o darovanie alebo predaj majetku za neštandardných podmienok (nemusia ísť len o nízku cenu ale aj o iné podmienky). Tretie osoby v skutočnosti len spravujú majetok páchatel'a pod rúškom formálneho vlastníctva.

K bodu 3 (§ 58 ods. 3)

Legislatívno-technické spresnenie s ohľadom na úpravu odseku 4.

K bodu 4 (§ 58 ods. 4)

Upravuje sa plynutie spätnej lehoty pre odporovanie právnym úkonom bez primeraného protiplnenia za účelom ukrátenia nároku z prepadnutia majetku. V tomto prípade sa nejaví ako potrebné pre účely plynutia spätnej lehoty rozlišovať, či išlo o úkony v prospech spriaznenej osoby alebo nie. Z pohľadu páchatel'a je pre tendenciu zvýšeného počtu úkonov smerujúcich k zbavovaniu sa majetku rozhodujúce práve obdobie pred odsúdením. Pre ochranu právneho styku by však nemalo byť dlhšie ako 5 rokov.

K bodu 5 (§ 59 ods. 3)

Pozri k tomu odôvodnenie v bode 2.

K bodu 6 (§ 59 ods. 4)

Legislatívno-technické spresnenie s ohľadom na úpravu odseku 4 a nových odsekov 5 a 6 (bod 7).

K bodu 7 (§ 59 ods. 5 a 6)

K odseku 5 pozri odôvodnenie k bodu 4.

V odseku 6 sa výslovne sa upravuje, že na účely neúčinnosti právnych úkonov (odporovateľnosti) tak ako právne úkony dlžníka je potrebné posudzovať jeho kvalifikované opomenutia. Ide o situácie, kedy v obdobnom postavení určitá osoba, konajúca s bežnou starostlivosťou o svoje záujmy, pre obranu alebo uplatnenie svojich práv uskutočnila určitý úkon alebo niečo vykonala. Nekonanie dlžníka vedie, vo výsledku, k ukráteniu veriteľ'ov.

K bodu 8 (§ 60 ods. 2)

Jedným z kľúčových legislatívnych nástrojov, ktorý zákonodarca používa pri úprave neúčinnosti právnych úkonov (odporovateľnosti) sú prezumpcie. Prezumpcie v procesnom práve sa prejavujú ako prostriedok vedúci k rozkladaniu dôkazného bremena. Pôvodné pravidlo v § 60 ods. 2 je jedným s príkladov použitia takejto prezumpcie a teda rozloženia dôkazného bremena. Ak ide o úkon v prospech spriaznenej osoby dlžníka, ukracujúci úmysel dlžníka ako aj vedomosť protistrany o ňom sa predpokladá.

Navrhované pravidlo má za účel uvedenú prezumpciu ešte rozšíriť aj na prípady, ak ide o zjavné mrhanie majetkom a to bez ohľadu na to, či druhá strana je spriaznenou osobou dlžníka. Právny styk pri nakladaní s majetkovými hodnotami má prebiehať v súlade s princípom nezávislého vzťahu (*arm'slength principle*). Aj osobe, ktorá nie je spriaznená s dlžníkom (resp. túto spojitosť nie je možné vždy preukázať) musí byť podozrivá transakcia, pri ktorej dlžník mrhá s majetkom. „Mrhanie majetkom“ sa musí posúdiť s prihliadnutím na všetky okolnosti transakcie a na účely tohto ustanovenia nie je vhodné a ani účelné toto slovné spojenie bližšie špecifikovať, keďže sa musí posúdiť s ohľadom na okolnosti veci. Mrhaním majetku treba predovšetkým rozumieť, že pôjde o nehospodárne a ľahkovážne zaobchádzanie s majetkom. Ak ide o bežnú transakciu v bežnom právnom styku, je namieste vyžadovať od nadobúdateľa ostražitosť obvyklú. Ak ide však o neobvyklú transakciu, je možné od nadobúdateľa požadovať, aby preukázal, čo ho viedlo k jej uskutočneniu s budúcim úpadcom a čo vykonal na to, aby s prihliadnutím na okolnosti prípadu predišiel neúčinnosti.

K bodu 9 (§ 60 ods. 3)

Legislatívno-technické spresnenie s ohľadom na úpravu odseku 4.

K bodu 10 (§ 60 ods. 4)

Pozri odôvodnenie k bodu 2.

K bodu 11 (§ § 62 ods. 7)

Pozri odôvodnenie k bodu 1.

K bodu 12 (§ 107aa)

Normy konkurzného práva niekedy priamo a niekedy nepriamo vyjadrujú, čo je súčasťou konkurznej podstaty. Konkurzná podstata sa vytvorí priamo zo zákona ako účinok vyhlásenia konkurzu a možno ju rozdeliť na bezprostrednú a potenciálnu konkurznú podstatu. Prináležitosť určitej majetkovej hodnoty do bezprostrednej konkurznej podstaty vedie správcu k poňatiu majetkovej hodnoty do súpisu bez zbytočného odkladu. Pri potenciálnej konkurznej podstate pred súpisom je potrebné uskutočniť nejaký úkon (majetok tretej osoby zabezpečujúci záväzky úpadcu) alebo dokonca konanie (odporovateľnosť, ktorá nie je uznaná tretou osobou).

Právna prax sa dlhodobo upína na konštrukciu vlastníckeho práva ako na predsudok, hoci je zrejme, že formálne vlastníctvo môže slúžiť len ako závoj na zakrytie cudzej držby (detencie). V obchodnom práve je v súčasnosti takmer pravidlom vytváranie rôznych, často komplikovaných, štruktúr na zakrytie konečného užívateľa výhod. Z hľadiska boja proti praniu špinavých peňazí ako aj transparentnosti pri vzťahov medzi osobami súkromného práva a štátom existujú dôvody, pre ktoré sa začal odklon od bezbrehého presadzovania vlastníctva k inštitútom, ktoré majú svoj pôvod v konštrukcii držby majetku pre iného ako aj správe

cudzieho majetku. Medzi takéto inštitúty patrí koncepcia konečného užívateľa výhod (beneficial ownership), ktorá má pôvod v úprave trustu, čo je inštitút známy dlhodobo, avšak v našom práve (najmä po roku 1964) nikdy nie úplne implementovaný.

Na rozdiel od situácií, kedy prichádza do úvahy uplatnenie odporovateľnosti, v situáciách tzv. dôvernej správy cudzieho majetku nebude spravidla čo odporovať, keďže pôjde o majetkové hodnoty, ktoré dlžník formálne nevlastnil, hoci nad nimi vykonával priamu alebo nepriamu kontrolu. Tieto majetkové hodnoty by mali podliehať konkurzu vedenom na účely výkonu trestu prepadnutia majetku. Správa cudzieho vyplynie často len so sumára nepriamych dôkazov. Jej typické prejavy sú v podstate dva:

1. tretia osoba poskytuje alebo poskytla dlžníkovi výhodu alebo úžitok bez primeraného protiplnenia

Pôjde typicky o situácie, kedy iná osoba niekomu bez toho, aby na to existovali vážne dôvody poskytuje výhodu alebo úžitok (napr. obchodná spoločnosť platí lízing na motorové vozidlo, ktoré sa poskytne do užívania budúcemu úpadcovi bez toho, aby na to boli rozumné dôvody). Nie je rozhodujúce, či tretia osoba je spriaznená s dlžníkom.

2. spriaznená osoba dlžníka nadobudla majetok, ktorý nezodpovedá príjmom takejto osoby.

Pri preverovaní trestnej činnosti vyjdú najavo také okolnosti, ktoré svedčia záveru, že rodinný príslušník alebo iná spriaznená osoba úpadcu nadobudla majetok, ktorého pôvod nie je možné rozumne vysvetliť.

Platí pritom, že majetok z nepoctivých zdrojov nepožíva právnu ochranu (§451 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a musí byť vydaný podľa zásad o bezdôvodnom obohatení štátu.

Zavádzaný procesný mechanizmus je postavený na iniciatíve prokurátora a v dôsledkoch sa približuje modelu riešenia implementovanom v § 79 zákona. Ochrana tretej osoby pred zásahom do jej práv je potom vystavaná na modeli uplatnenia vylučovacieho práva.

Vzhľadom na počet konkurzov vedených za účelom prepadnutia majetku ako aj s ohľadom na skúsenosť s právnou úpravou registra partnerov verejného sektora ako aj konečných užívateľov výhod sa navrhuje upraviť výlučnú kauzálnu príslušnosť pre uskutočnenie konkurzného konania vedeného za účelom vykonania trestu prepadnutia majetku.

K bodu 13 (§ 206k)

Navrhovaným prechodným ustanovením sa rieši vzťah starej a novej právnej úpravy na už začaté a neskončené konania.

K čl. XI

(zákon č. 650/2005 Z. z.)

K bodu 1 (§ 1 ods. 2)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018//1805 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu nahrádza okrem iného aj Rámcové rozhodnutie Rady č. 2003/577/SVV o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii, ktoré bolo transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky prostredníctvom

zákona č. 650/2005 Z. z.. Z tohto dôvodu je preto nevyhnutné prijať niekoľko implementačných opatrení pre riadne vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805. Na základe tejto skutočnosti sa v navrhovanom odseku 2 špecifikuje použitie zákona č. 650/2005 Z. z. len vo vzťahu k Dánskemu kráľovstvu a Írskej republike, ktoré nepristúpili k prijatiu Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805, a preto nie sú týmto nariadením viazané. Vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijatí tohto nariadenia a v ktorých sa nariadenie priamo aplikuje sa ustanovuje, že zákon č. 650/2005 Z. z. sa použije primerane a v rozsahu akom dotknuté nariadenie neustanovuje inak. Cieľom navrhovanej zmeny je upraviť vzťah uplatnenia, resp. použitia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 a existujúcej slovenskej právnej úpravy (zákon č. 650/2005 Z. z.). Predkladateľ považuje subsidiárne použitie vnútroštátnej úpravy za vyhovujúce riešenie, od ktorého sa očakáva zabezpečenie riadnej aplikácie nariadenia v podmienkach Slovenskej republiky, pričom sa vychádza z predpokladu, že otázky nariadením neupravené, ktorých úprava je z pohľadu orgánu aplikácie nariadenia potrebná, sa budú riešiť v intenciách doterajšej vnútroštátnej úpravy. Jazykový režim, ktorý sa bude uplatňovať pri aplikácii ustanovení dotknutého nariadenia bude predmetom notifikácie zo strany Slovenskej republiky smerom ku Komisii Európskej únie.

K bodu 2 (§ 2 ods. 2)

Cieľom navrhovanej právnej úpravy je podobne ako v rámci novelizácie zákona č. 316/2016 Z. z. určiť vykonávajúci orgán v zmysle čl. 2 ods. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 v podmienkach Slovenskej republiky. Na účely konania podľa nariadenia 2018/1805 sa ustanovuje, že vykonávacím orgánom je prokurátor okresnej prokuratúry, v ktorej obvode sa majetok, ktorý má byť zaistený na základe príkazu na zaistenie, v čase doručenia príkazu na zaistenie a osvedčenia nachádza. Navrhované znenie odkazuje na použitie § 8 ods. 1 platného zákona, v ktorom sa vymedzuje príslušnosť justičného orgánu Slovenskej republiky ako orgánu vykonávajúceho štátu. Samotné nariadenie predpokladá, že určenie príslušných orgánov je vecou vnútroštátnej úpravy. S ohľadom na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je preto potrebné, aby príslušné orgány ustanovil zákon.

K bodu 3 (§ 4 ods. 1)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s bodom 1 a 2; potreba prečíslovania odkazov a poznámok pod čiarou.

K čl. XII

(zákon č. 330/2007 Z. z.)

K bodu 1 (§ 13 ods. 7)

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorú je potrebné vykonať v nadväznosti na predchádzajúce novelizácie zákona, ktoré opomenuli vykonať aktualizáciu vnútorných odkazov po doplnení nových ustanovení do existujúcej štruktúry zákona.

K bodu 2 [§ 14 ods. 1 písm. a)]

Navrhovaná právna úprava ma za cieľ vyriešiť prístup Európskej prokuratúry k odpisom z registra trestov. Na tento účel sa navrhuje výslovne upraviť, že Európska prokuratúra bude k týmto údajom pristupovať prostredníctvom európskeho delegovaného prokurátora alebo európskeho prokurátora; v prípade európskeho prokurátora len, ak ide o nominanta za Slovenskú republiku.

K bodu 3 (§ 19 ods. 2)

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorú je potrebné vykonať v nadväznosti na predchádzajúce novelizácie zákona, ktoré opomenuli vykonať aktualizáciu vnútorných odkazov po doplnení nových ustanovení do existujúcej štruktúry zákona.

K čl. XIII

(zákon č. 563/2009 Z. z.)

Nakoľko správcom zaisteného majetku bude Úrad pre správu zaisteného majetku navrhuje sa s výnimkou vecí zabezpečených na účely vykonania dôkazu pri správe daní a vecí určenými v rozhodnutí o uložení predbežného opatrenia z dôvodu zabezpečenia účelu daňovej kontroly, určovania dane podľa pomôcok alebo miestneho zisťovaní, upraviť prepojenie výkonu rozhodnutia o zabezpečení veci a rozhodnutia o uložení predbežného opatrenia a správe zabezpečenej veci a peňažnej sumy, veci alebo práva určenými v rozhodnutí o uložení predbežného opatrenia, s osobitným predpisom - zákonom o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozhodnutie o zabezpečení veci a rozhodnutie o uložení predbežného opatrenia sa považuje za rozhodnutie o zaistení majetku podľa zákona o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zároveň sa upravuje náhradné uspokojenie účelu sankcie za správny delikt - prepadnutia veci v prípadoch, keď sa zaistená vec predá v súlade s čl. I § 16 návrhu zákona. V ďalšom konaní príslušný orgán (správca dane) nemôže vysloviť sankciu veci, nakoľko už nie je zaistená.

K čl. XIV

(zákon č. 486/2013Z. z.)

K bodu 1 (§ 27a)

Navrhuje sa upraviť náhradné uspokojenie účelu sankcie za priestupok - prepadnutia tovaru v prípadoch, keď sa zaistený tovar predá v súlade s čl. I § 16 návrhu zákona. V ďalšom konaní príslušný orgán (colný úrad) nemôže vysloviť sankciu prepadnutia tovaru, nakoľko tento už nie je zaistený.

K bodu 2 (§ 33a)

Navrhuje sa upraviť náhradné uspokojenie účelu sankcie za iný správny delikt - prepadnutia tovaru v prípadoch, keď sa zaistený tovar predá v súlade s čl. I § 16 návrhu zákona. V ďalšom konaní príslušný orgán (colný úrad) nemôže vysloviť sankciu prepadnutia tovaru, nakoľko tento už nie je zaistený.

K čl. XV

(zákon č. 91/2016 Z. z.)

K bodom 1, 3, 4, 5, 6 a 11 (§ 1 ods. 2, § 7 ods. 1 a 3, § 9, § 10 a § 26 ods. 1)

Vzhľadom na skutočnosť, že trestné činy vymedzené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii môžu spáchať aj právnické osoby, ktoré sú za tieto trestné činy trestne zodpovedné, sa navrhuje zaviesť ochranné opatrenie zhabania časti majetku aj do zákona č. 91/2016 Z. z.. Návrhom sa zabezpečí konfiškácia časti majetku právnickej osoby pri

taxatívne vymedzených trestných činoch, ak je majetok právnickej osoby v hrubom nepomere k jej zákonným príjmom. Z tohto dôvodu bolo potrebné vykonať legislatívno-technické úpravy. Keďže dochádza k rozšíreniu katalógu ochranných opatrení v Trestnom zákona, je nevyhnutná aj analogická úprava v zákone o trestnej zodpovednosti právnických osôb.

K bodu 2 (§ 3)

Doplňa sa taxatívny výpočet trestných činov právnických osôb o trestný čin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku podľa § 219 Trestného zákona, čím sa zabezpečí plná transpozícia čl. 10 smernice 2019/713/EÚ. Navrhovaná úprava rovnako súvisí aj s vypustením trestného činu podielníctva a rozšírením ustanovení trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti z dvoch (súčasných § 233 a § 234) na tri ustanovenia (navrhované § 233, § 233a a § 234).

K bodu 7 (§ 10 ods. 2)

Ustanovuje sa, že za trestný čin podľa § 3 a za podmienok podľa § 83a Trestného zákona môže súd uložiť právnickej osobe ochranné opatrenie zhabania časti majetku.

K bodu 8 (nadpis)

Legislatívno-technická úprava, ktorou sa dopĺňa nadpis § 11.

K bodu 9 (§ 11 ods. 5)

Upravujú sa zásady ukladania ochranného opatrenia zhabania časti majetku, na ktoré sa budú vzťahovať podľa navrhovanej úpravy ustanovenia odsekov 1 až 3.

K bodu 10 (§ 20a)

Návrhom sa dopĺňa do zákona ochranné opatrenie zhabania časti majetku, pričom podmienky uloženia tohto ochranného opatrenia vymedzuje § 83a Trestného zákona.

K bodu 12 (príloha)

Príloha sa dopĺňa o odkaz na právne záväzné akty Európskej únie, ktoré sa návrhom zákona transponujú do označeného zákona.

K čl. XVI

(zákon č. 289/2016 Z. z.)

K bodom 1 a 2 (§ 14 ods. 10, 11 až 15)

V súvislosti s navrhovanou právnou úpravou (čl. I) je potrebné explicitne vyjadriť, že správa zaisteného majetku sa vykonáva podľa osobitného predpisu. Zo zákona č. 289/2016 Z. z. je z tohto dôvodu potrebné vypustiť tie ustanovenia, ktorú upravujú správu zaisteného majetku, ide o ustanovenia odsekov 11 až 15.

K čl. XVII

(zákon č. 316/2016 Z. z.)

K bodu 1 (§ 1 ods. 2)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu nahradilo Rámcové rozhodnutie Rady č. 2006/783/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu, ktoré bolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté zákonom č. 316/2016 Z. z. Z tohto dôvodu je preto nevyhnutné prijať niekoľko implementačných opatrení pre riadne vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805. Na základe tejto skutočnosti sa v navrhovanom odseku 2 špecifikuje použitie zákona č. 316/2016 Z. z. len vo vzťahu k Dánskemu kráľovstvu a Írskej republike, ktoré nepristúpili k prijatiu Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805, a preto nie sú týmto nariadením viazané. Vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijatí tohto nariadenia a v ktorých sa nariadenie priamo aplikuje sa ustanovuje, že zákon č. 316/2016 Z. z. sa použije primerane a v rozsahu akom dotknuté nariadenie neustanovuje inak. Cieľom navrhovanej zmeny je upraviť vzťah uplatnenia, resp. použitia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 a existujúcej slovenskej právnej úpravy (zákon č. 316/2016 Z. z.). Predkladateľ považuje subsidiárne použitie vnútroštátnej úpravy za vyhovujúce riešenie, od ktorého sa očakáva zabezpečenie riadnej aplikácie nariadenia v podmienkach Slovenskej republiky, pričom sa vychádza z predpokladu, že otázky nariadením neupravené, ktorých úprava je z pohľadu orgánu aplikácie nariadenia potrebná, sa budú riešiť v intenciách doterajšej vnútroštátnej úpravy. Jazykový režim, ktorý sa bude uplatňovať pri aplikácii ustanovení dotknutého nariadenia bude predmetom notifikácie zo strany Slovenskej republiky smerom ku Komisii Európskej únie.

K bodom 2, 5, 6, 8 až 13[§ 2 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1 písm. d), § 4 ods. 3 písm. a) až c), § 6 ods. 1, § 10 ods. 1 písm. c), g) a h), § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. c)]

Zavedením nového druhu ochranného opatrenia zhabanie časti majetku v Trestnom zákone (čl. II) v súvislosti s transpozíciou článku 5 smernice 2014/42/EÚ (rozšírená konfiškácia) vyvstala potreba zohľadniť túto skutočnosť, resp. ochranné opatrenie aj v zákone č. 316/2016 Z. z., ktorý upravuje uznanie a výkon majetkových rozhodnutí v trestnom konaní v rámci Európskej únie. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné vykonať legislatívno-technické úpravy v dotknutých ustanoveniach zákona.

K bodu 3 (§ 2 ods. 2)

Navrhované doplnenie § 2 o nový odsek má za cieľ jednoznačne určiť, v situácii keď je Slovenská republika vykonávajúcim štátom, ktorý orgán je vykonávajúcim orgánom v zmysle čl. 2 ods. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 a ktorý orgán je ústredným orgánom podľa čl. 24 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805. Navrhovaná právna úprava identicky kopíruje právnu úpravu uvedenú v § 7 ods. 1 a 2 tohto zákona. To znamená, že ústredným orgánom v konaní podľa nariadenia 2018/1805 bude, resp. zostáva Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a vykonávajúcim orgánom súd, v ktorého obvode má povinná osoba trvalý pobyt alebo sídlo. Ak nie je možné určiť príslušnosť súdu podľa prvej vety, je príslušný okresný súd, v ktorého obvode sa nachádza majetok alebo vec, ktorej sa majetkové rozhodnutie týka. Ak je založená príslušnosť viacerých súdov, na konanie je príslušný okresný súd, ktorému ministerstvo ako prvému doručilo alebo postúpilo osvedčenie a majetkové rozhodnutie, o ktorého uznanie a výkon sa žiada. Na zmenu rozhodných skutočností na určenie príslušnosti sa po začiatku konania neprihliada. Samotné nariadenie predpokladá, že určenie príslušných orgánov je vecou vnútroštátnej úpravy. S ohľadom na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je preto potrebné, aby príslušné orgány ustanovil zákon.

K bodu 4 [§ 4 ods. 1 písm. a)]

Legislatívno-technická úprava ustanovenia; potreba prečíslovania odkazov a poznámok pod čiarou.

K bodu 7 (§ 4 ods. 4)

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu so zavedením legislatívnej skratky „ministerstvo“ už v navrhovanom § 2 odsek 2 (bod 2).

K čl. XVIII

S prihliadnutím na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu sa navrhuje, aby zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2021, okrem tých ustanovení, ktoré bezprostredne súvisia s pôsobnosťou Úradu pre správu zaisteného majetku, a to s cieľom zabezpečiť organizačno-personálnu, procesnú a materiálnu pripravenosť tohto úradu pri výkone navrhovanej pôsobnosti (účinnosť 1. augusta 2021).

K prílohe

V transpozičnej prílohe sa uvádza zoznam preberaných právnych aktov Európskej únie.